

รายงานประจำปี 2560

Annual Report 2017

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

Ramkhamhaeng Hospital Public Company Limited

สารบัญ

	หน้า
สารบัญจากคณะกรรมการบริษัท	1 – 2
รายงานคณะกรรมการตรวจสอบ	3 – 4
1. นโยบายและภาพรวมการประกอบธุรกิจ	5 – 11
2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ	12 – 20
3. ปัจจัยความเสี่ยง	21 – 25
4. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสำคัญอื่น	26
5. ผู้ถือหุ้น	27 – 28
6. นโยบายการจ่ายเงินปันผล	29
7. โครงสร้างการจัดการ	30 – 33
8. การกำกับดูแลกิจการ	34 – 38
9. ความรับผิดชอบต่อสังคม	39 – 46
10. การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง	47 – 50
11. รายการระหว่างกัน	51 – 53
12. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ	54
13. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ(Management Discussion and Analysis : MD & A) ..	55 – 66
14. รายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุมและ เลขานุการบริษัท	67 – 78
15. ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลของบริษัท	79
16. งบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบแล้วและรายงานของผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต	

สารสนเทศจากคณะกรรมการ

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ได้เปิดดำเนินการมาเป็นเวลา 29 ปี และกำลังเข้าสู่ปีที่ 30 ในปี พ.ศ. 2561 นี้ โดยยังคงยึดมั่นในหลักการที่จะยกคุณภาพชีวิตคนไทยจากการรักษาโรค ที่เป็นสาเหตุการจากไปก่อนเวลาอันควรของคนไทย เช่น โรคหัวใจตีบสนิท (อจา) ไม่ต้องผ่าตัด, โรคเส้นเลือดสมองเฉียบพลัน, การรักษาอัมพฤกษ์ อัมพาตเรื้อรัง ด้วย TMS, โรคหมอนรองกระดูกกดทับเส้นประสาท, ผ่าตัดไทรอยด์ ซ่อนรอยแผล, หัวใจเต้นผิดจังหวะ, โรคลิ้นหัวใจตีบ, ต่อมก้องผ่าเนื้องอกจมูก ฯลฯ โดยโรงพยาบาลมีทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ และทีมงานมืออาชีพที่จะช่วยให้การรักษาชีวิตและสุขภาพของผู้ป่วยได้รับการรักษา ผ่านการบริการที่มีมาตรฐานตามนโยบายของโรงพยาบาล “อบอุ่น และ เชี่ยวชาญ” และผู้บริหารของโรงพยาบาลยังได้เล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งยวดในปัจจุบัน โดยการพลิกการรับรู้และความเป็นอยู่ของคนในยุคปัจจุบันให้แตกต่างจากอดีตอย่างมากมาย ทำให้ IT เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทยทุกคน ทางโรงพยาบาลได้มีโปรเจก Smart Ward ตามที่เคหะใจแข็งไปแล้ว และยังสามารถพัฒนาต่อเนื่องให้สามารถเชื่อมต่อกันทั้งระบบเป็น Smart OPD และ Dash Board เพื่อความแม่นยำ และรวดเร็วในการบริหารผู้ป่วย และสนับสนุนงานของทีมแพทย์โรงพยาบาลรามคำแหง นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในเครื่องมือต่าง ๆ เช่น Philips CT Scan 128 slices จนได้รับความไว้วางใจผ่านมาตรฐาน JCI Standard รวมถึงการพัฒนาบุคลากรต่าง ๆ ของ โรงพยาบาลที่ยังคงทำอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งยังคงมีการปรับปรุงสถานที่เพื่อรองรับการขยายตัว เช่น พื้นที่จอดรถสำหรับผู้มารับบริการรักษาผู้ป่วยนอก การปรับปรุงและเพิ่มจำนวนอาคารเพื่อรองรับการขยายตัวของผู้มารับบริการ รวมถึงการให้บริการที่ดีต่อไป นอกเหนือจากนั้นทางโรงพยาบาลยังคงเพิ่มช่องทางการติดต่อกับผู้มาใช้บริการผ่านทั้งทาง Conventional media and Online media โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสารให้ตรงกลุ่มเป้าหมายทั้งสองช่องทางเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงความสามารถในการรักษาของโรงพยาบาลรามคำแหง

เนื่องจากโรงพยาบาลรามคำแหง ตระหนักเสมอถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความสำคัญของการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และของประเทศ โรงพยาบาลจึงมีโครงการต่าง ๆ เพื่อตอบแทนชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เช่น บัณฑิตอาสา ออกหน่วยตรวจสุขภาพให้ความรู้ด้านสุขอนามัยกับประชาชนทั่วไป ชาวไทยเผ่าม้งเผ่ากระเหรี่ยง และไทยใหญ่ เป็นสองงานใหญ่ ๆ ที่เพิ่มขึ้นมาในปี นี้ นอกเหนือจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้เคยทำมา เช่น การบริจาคสิ่งของให้มูลนิธิ และ โครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2560 มีการเติบโตประมาณ 3.5 % เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่ขยายตัวร้อยละ 3.2 โดยมีปัจจัยสนับสนุนหลักเปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อนบ้าง คือ ภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น การส่งออก รวมถึงการท่องเที่ยว จะเริ่มมารับไม้ต่อจากการใช้จ่ายภาครัฐมากขึ้น ภาวะเศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงจากเศรษฐกิจในประเทศ ทั้งการบริโภคที่ยังคงเผชิญปัญหาโครงสร้างจากสังคมสูงวัยและภาระหนี้ที่ยังสูง ทั้งการลงทุนภาคเอกชนที่ยังไม่กลับมาอย่างเต็มที่ ผลจากความเชื่อมั่นที่ยังไม่ฟื้นตัวชัดเจน และกำลังการผลิตที่อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงการลงทุนภาครัฐที่ยังมีความเสี่ยงว่าจะไม่สามารถผลักดันได้เต็มที่ ภาคธุรกิจจึงยังไม่พร้อมจะมาลงทุนอย่างเต็มที่ และประเทศไทยยังมีความเสี่ยงจากปัจจัยทางการเมืองว่าประเทศไทยจะสามารถเปลี่ยนผ่านกลับไปสู่ระบบประชาธิปไตยได้อย่างราบรื่นตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งหากเกิดการเลือกตั้งตามกำหนดก็จะช่วยฟื้นความมั่นใจของนักลงทุนให้กลับคืนมา และหนุนให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพมากขึ้น สำหรับธุรกิจกลุ่มการแพทย์ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจและการเมืองต่ำมาก เหตุผลหลักเกิดจากความต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของไทยเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากจำนวนประชากรไทยที่เพิ่มขึ้น และมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น ขณะที่หน่วยงานทางการแพทย์ของภาครัฐมีจำนวนจำกัด และค่ารักษาพยาบาลของไทยมีราคาถูกแต่มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล ตั้งแต่ปลายปี 2558 ได้เปิด AEC จึงเป็นโอกาสดีที่ธุรกิจการแพทย์ของไทยจะได้มีโอกาสขยายตัวดีขึ้น สำหรับโรงพยาบาลรามคำแหงมีอัตราการเติบโตของรายได้จากการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียง 0.68 % , มีส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 160.58 ล้านบาท และมีอัตรากำไรสุทธิ 31.68 % ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ในปี 2561 นั้นแม้จะยังเป็นปีที่มีความน่ากังวลจากภาวะการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นปัจจัยกดดันภาวะตลาดการรักษาสุขภาพโดยรวม เช่นเดียวกับธุรกิจอื่น ๆ แต่ทางโรงพยาบาลยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาบริการที่เหมาะสมกับคนไทย โดยการเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากร เทคโนโลยีที่จำเป็น เพื่อการพัฒนาศักยภาพ รวมถึงคุณภาพในการรักษา การให้บริการ อย่างเหมาะสมกับภาวะการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบัน เพื่อเป็นทางเลือกของสถานพยาบาลที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณภาพให้กับประชาชน โดยยังคงจุดแข็งของโรงพยาบาลในการรักษาโรคต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการดูแลคนไทย จากรุ่นสู่รุ่น เพื่อการเติบโตที่แข็งแกร่งและมั่นคงต่อไป

คณะกรรมการขอขอบพระคุณผู้ถือหุ้นทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจ สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการตลอดระยะเวลา 29 ปีที่ผ่านมา คณะกรรมการยังคงยึดถือประโยชน์ของผู้มาใช้บริการ และผู้ถือหุ้นทุกท่านเป็นประการสำคัญ ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและจริยธรรม ด้วยความโปร่งใสในการดำเนินการ

คณะกรรมการบริหาร

บริษัท โรงพยาบาล รามคำแหง จำกัด (มหาชน)

รายงานคณะกรรมการตรวจสอบ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการของบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระเท่านั้น โดย ณ สิ้นปี 2560 มีกรรมการตรวจสอบรวม 3 ท่าน กรรมการทั้งหมดมีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท) กำหนด หน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบได้แก่ การดูแลและสอบทานรายงานทางการเงินของบริษัท ให้เป็นไปตามมาตรฐานบัญชี มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องและเพียงพอ ดูแลให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายใน การประเมินความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยงที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และดูแลกรณีที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการทำรายการระหว่างบริษัทกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยกรรมการอิสระที่มีได้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการบริหาร จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. นายประมล อภิรัตน์ ประธานกรรมการตรวจสอบ
2. ร.อ.ชจิต หัฟพานนท์ กรรมการตรวจสอบ
3. นางสาวกิตติญารัตน์ จิโรจดำรงชัย กรรมการตรวจสอบ

โดยมี นายมิ่งมิษข์ ลิ้มจรรยาศักดิ์ เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

ในปี 2560 คณะกรรมการตรวจสอบ มีการประชุมทั้งหมด 4 ครั้ง เพื่อดำเนินงานตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย โดยมีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญคือ

1. สอบทานงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ จากการสอบทานงบการเงินและซักถามข้อมูลจากฝ่ายบริหาร รวมทั้งการประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายบริหารและพิจารณาข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่างบการเงินดังกล่าวได้จัดทำอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นที่ยอมรับได้
2. สอบทานและประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเพียงพอกับการป้องกันความเสี่ยงจากการดำเนินงานตามแผนนโยบายและกลยุทธ์ต่าง ๆ ของบริษัท
3. สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
4. พิจารณา คัดเลือก เสนอแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระ ได้แก่ นางสาวโสธยา ดินตะสุวรรณ จากบริษัท สอบบัญชีธรรมนิติ จำกัด ให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทและเสนอคำตอบแทนของบุคคลดังกล่าว

โรงพยาบาลรามคำแหง
RAMKHAMHAENG HOSPITAL
www.ram-hosp.co.th

436 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 โทร. 0-2743-9999 แฟกซ์: 0-2374-0804
436 Ramkhamhaeng Road Huamak Bangkok 10240 Tel. 0-2743-9999 Fax: 0-2374-0804

5. พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่ารายการดังกล่าวเป็นรายการธุรกิจปกติของบริษัท
6. พิจารณานุมัติแผนงานตรวจสอบภายใน ซึ่งกำหนดให้มีความสอดคล้องกับลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทรวมถึงนโยบาย แผนงาน กระบวนการทำงาน และความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของบริษัท
7. พิจารณานุมัติงบประมาณค่าใช้จ่ายประจำปี และอัตรากำลังของสำนักตรวจสอบภายในองค์กร
8. ทบทวน และประเมินกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ และเสนอแนะการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อการอนุมัติ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ด้วยความระมัดระวังอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียทั้งปวง

ประมล อภิรัตน์

(นายประมล อภิรัตน์)

ประธานกรรมการตรวจสอบ

26 กุมภาพันธ์ 2561

1. นโยบายและภาพรวมการประกอบธุรกิจ

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ได้ก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มแพทย์ ได้เริ่มเปิดดำเนินการกิจการ 28 กุมภาพันธ์ 2531 มีเตียงรับผู้ป่วยใน 115 เตียง และได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(BOI) ในการประกอบกิจการรักษาพยาบาลเป็นเวลา 5 ปี

ในวันที่ 9 กันยายน 2534 บริษัทได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังเข้าเป็นบริษัทรับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และในวันที่ 13 พฤษภาคม 2536 ได้ดำเนินการจดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน จำกัด และเปลี่ยนชื่อจาก "บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด" เป็น "บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)" ปัจจุบันบริษัทมีเตียงรับผู้ป่วยใน 486 เตียง บนเนื้อที่ 33 ไร่ 10 ตารางวา

อำนาจในการควบคุมและบริหารงานบริษัทโดยกลุ่มแพทย์กลุ่มเดิม ปัจจุบันมีกรรมการบริหาร 7 ท่าน คือ นายแพทย์รัชช สมบูรณ์สิน, นายแพทย์วีรัตน์ ชื่นอ้อม, นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์, ทันตแพทย์ชำนาญ ชนะภัย, นายแพทย์ศิริพงศ์ เหลืองวารินกุล, นายแพทย์สุธี ลีละเศรษฐกุล และ ทันตแพทย์เจิมพล ภูมิตระกูล

ลักษณะการประกอบธุรกิจ - ธุรกิจหลักเป็นโรงพยาบาล General Hospital ให้บริการรักษาพยาบาลโรคทั่วไปทุกสาขา โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรคทุกสาขาพร้อมเครื่องมือการรักษาและวินิจฉัยโรคที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูง เปิดให้บริการรักษาผู้ป่วยนอกและในตลอด 24 ชั่วโมง มีรพพยาบาลคอยรับ-ส่งผู้ป่วยตลอดเวลา และตั้งแต่ปี 2553 ทางบริษัทได้รับใบรับรองระบบมาตรฐาน JCI (Joint Commission International Accreditation Standards for Hospital) และมีการ Reaccredit ครั้งที่ 1 ในปี 2556 และครั้งที่ 2 ในปี 2559 ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าโรงพยาบาลรามคำแหงเป็นโรงพยาบาลหนึ่งที่มีมาตรฐานการรักษาพยาบาลและดูแลผู้ป่วยดีและมีความปลอดภัยเทียบเท่าโรงพยาบาลระดับสากล

นอกจากนี้ บริษัทยังได้ประกอบธุรกิจเสริมกับธุรกิจโรงพยาบาลอีก 2 ประเภท คือ

1. บริการสอบเทียบเครื่องมือแพทย์ (M.I.CAL.SYSTEM)
2. ขายเครื่องมือแพทย์และเวชภัณฑ์บางประเภท

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) มีบริษัทย่อย 2 แห่ง และบริษัทร่วม 9 แห่ง ดังนี้

บริษัทย่อย :- บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ ราม จำกัด ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 60 เตียง

ตั้งอยู่ที่จังหวัดชัยภูมิ

- บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด ประกอบธุรกิจโรงพยาบาล อยู่ระหว่างการดำเนินการ

ตั้งอยู่ถนนเพชรบุรี กรุงเทพฯ

บริษัทร่วม: - บริษัท โรงพยาบาลสินแพทย์ จำกัด ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 287 เตียง
ตั้งอยู่ที่ถนนรามอินทรา กรุงเทพฯ

- บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ ราม จำกัด ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 200 เตียง
ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่

- บริษัท โรงพยาบาลวิภา ราม จำกัด ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 100 เตียง
ตั้งอยู่ที่ถนนพัฒนาการ กรุงเทพฯ

- บริษัท โรงพยาบาลพะเยา ราม จำกัด ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 100 เตียง
ตั้งอยู่ที่จังหวัดพะเยา

- บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลย ราม จำกัด ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 100 เตียง
ตั้งอยู่ที่จังหวัดเลย

- บริษัท ปิยะศิริ จำกัด (โรงพยาบาลสุขุมวิท) ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนขนาด 80 เตียง
ตั้งอยู่ถนนสุขุมวิท 22 กรุงเทพฯ

- บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 260 เตียง
ตั้งอยู่กรุงเทพฯ

- บริษัท รังสิกัณฑ์ จำกัด ประกอบธุรกิจขายและซ่อมเครื่องมือแพทย์
ตั้งอยู่ที่ถนนบริพัตร กรุงเทพฯ

- บริษัท เลกาซีคอลล์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับให้บริการและขายอุปกรณ์
เกี่ยวกับสนามกอล์ฟ

ตั้งอยู่ที่ 18 หมู่ 7 เลียบคลองสอง แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ

1.1 วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือ กลยุทธ์ ในการดำเนินงานของบริษัทหรือกลุ่มบริษัทใน
ภาพรวม

บริษัทและกลุ่มมีวัตถุประสงค์ที่จะขยายการดำเนินธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนให้กว้างขวางออกไป
ทั้งในกรุงเทพ และต่างจังหวัด และให้ได้คุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล เพื่อที่โรงพยาบาลจะได้มี Image ที่ดี
ตลอดไป และเป็นการรองรับ AEC ที่ได้มีขึ้นแล้วตั้งแต่ปลายปี 2558

1.2 การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญ

ในปีที่ผ่านมา บริษัทไม่มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการที่สำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง อำนาจ
ในการควบคุมบริษัท และลักษณะการประกอบธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญ

1.3 โครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท

(1) นโยบายการแบ่งการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่ม

การประกอบธุรกิจของ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน), บริษัทย่อย, บริษัทร่วม และบริษัทในเครือ มีความสัมพันธ์กันดังนี้

ก. กลุ่มบริษัทย่อย, บริษัทร่วม และบริษัทในเครือ ที่ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน เหมือนทางบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) จะส่งกรรมการบางท่านเข้าร่วมบริหารในรูปแบบของการให้คำปรึกษาและแนะนำ ผู้บริหารของบริษัทร่วมจะมีอิสระในการวางนโยบาย และ แผนการตลาดในพื้นที่ของตนเอง ทางบริษัทร่วมและบริษัทในเครือจะส่งคนไข้ให้แก่กันก็ต่อเมื่อบริษัทร่วม และบริษัทในเครือ นั้นมีเครื่องมือไม่พร้อมในการรักษาคนไข้รายนั้นได้ นอกจากนี้ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) เป็นศูนย์กลางในการช่วยสั่งซื้ออุปกรณ์แพทย์, ยา และ เวชภัณฑ์ต่าง ๆ ให้กับบริษัทในเครือ ทำให้บริษัทฯ มีอำนาจต่อรองในการสั่งซื้อสูง เพราะสั่งซื้อครั้งละจำนวนมาก ๆ บริษัทจึงสามารถสั่งซื้อสินค้าได้ในราคาถูก ทำให้บริษัทย่อย, บริษัทร่วม และบริษัทในเครือ ได้มีต้นทุนในราคาถูกลงด้วย

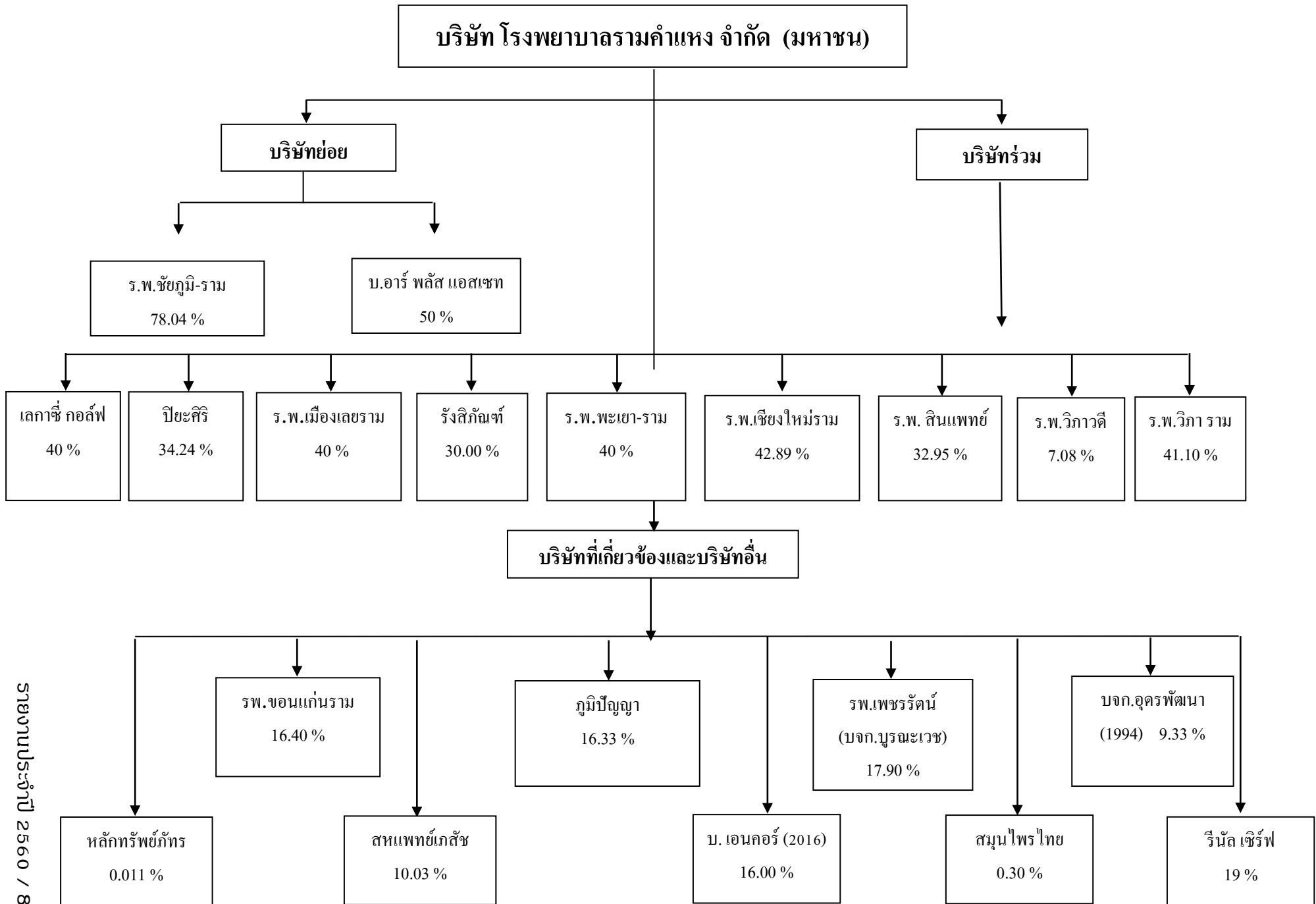
ข. กลุ่มบริษัทร่วม และบริษัทในเครือที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวข้องกับโรงพยาบาลมีอยู่ 3 แห่ง คือ บริษัท รังสิกัณฑ์ จำกัด ประกอบธุรกิจขายเครื่องมือแพทย์และซ่อมเครื่องมือแพทย์, บริษัท สหแพทย์ จำกัด ผลิตและจำหน่ายยา, บริษัท รีเนล เซิร์ฟ จำกัด ขายเครื่องมือแพทย์และเวชภัณฑ์ บริษัททั้งสามนี้จะทำการขาย และให้บริการกับโรงพยาบาลในเครือ โดยจะคิดราคากับโรงพยาบาลในเครือในราคาพิเศษ ถูกกว่าที่ขายให้โรงพยาบาลทั่วไป

ค. กลุ่มบริษัทร่วมและบริษัทในเครือที่ประกอบธุรกิจอื่น ๆ

- บางแห่งบริษัทจะส่งผู้บริหารบางท่านเข้าไปร่วมบริหาร ให้คำปรึกษาแนะนำ ได้แก่ บริษัท เลกาซีกอล์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด

- บางแห่งจะดำเนินธุรกิจไปเอง โดยไม่ได้เกี่ยวข้อง หรือมีผลประโยชน์ใด ๆ กับ
โรงพยาบาล

(2) แผนภาพโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท

นิติบุคคลที่บริษัทถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป

	รายชื่อบริษัท	สถานที่ตั้ง	ประเภทธุรกิจ	จำนวนหุ้นที่ ออกและเรียก ชำระแล้ว (หุ้น)	จำนวนหุ้นที่ บริษัทถือ (หุ้น)	อัตรการ ถือหุ้น (ร้อยละ)
1.	บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ ราม จำกัด	290/42 ถ.ชัยภูมิสี่คิ้ว ต.ในเมือง อ. เมือง จ. ชัยภูมิ 36000	โรงพยาบาลเอกชน	5,580,000	4,354,632	78.04
2.	บริษัท อาร์พลัส แอสเซท จำกัด	ถ. เพชรบุรี กรุงเทพฯ	โรงพยาบาลเอกชน อยู่ระหว่างดำเนิน- การ	87,500,000 (จำนวนหุ้นที่ ออก)	43,750,000	50.00
3.	บริษัท โรงพยาบาล เชียงใหม่ ราม จำกัด	8 ถ. บุญเรืองฤทธิ์ ต.ศรีภูมิ อ. เมือง จ. เชียงใหม่	โรงพยาบาลเอกชน	40,000,000	17,156,667	42.89
4.	บริษัท โรงพยาบาลวิภาราม จำกัด	2677 ถ.พัฒนาการ แขวง/เขต สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250	โรงพยาบาลเอกชน	155,480,000	63,895,778	41.10
5.	บริษัท โรงพยาบาลพะเยา ราม จำกัด	660 ม.3 ต.ท่าวังทอง อ. เมือง จ.พะเยา 56000	โรงพยาบาลเอกชน	750,000	300,000	40.00
6.	บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลย ราม จำกัด	546 ม. 1 ถ.มะลิวัลย์ ต.นาอาน อ. เมือง จ. เลย 42000	โรงพยาบาลเอกชน	10,000,000	4,000,000	40.00
7.	บริษัท เลกาซีคอลส์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด	18 ม.7 ถ.เลียบบคลอง สอง แขวงสามวา- ตะวันออก เขตคลอง สามวา กทม.10510	สนามกอล์ฟ	210,000,000	84,000,000	40.00
8.	บริษัท ปิยะศิริ จำกัด (โรงพยาบาลสุขุมวิท)	316/32 ซ.สุขุมวิท 22 ถ.สุขุมวิท แขวง/เขต คลองเตย กรุงเทพฯ 10110	โรงพยาบาลเอกชน	1,760,000	602,624	34.24
9.	บริษัท โรงพยาบาลสินแพทย์ จำกัด	9/99 ถ.รามอินทรา กม. 8.5 แขวง/เขต คันนายาว กรุงเทพฯ	โรงพยาบาลเอกชน	91,000,000	29,983,489	32.95

10.	บริษัท ริงสิกัณฑ์ จำกัด	170-172/1 (ชั้น 2,3) ถ. บริพัตร แขวง บ้านบาตร เขตป้อม ปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100	ขายและซ่อม เครื่องมือแพทย์	10,000	3,000	30.00
11.	บริษัท รีนัล เซิร์ป จำกัด	719 อาคารเคบีเอ็ม ยูนิต ดี1 ชั้น 19 ถนนพระรามเก้า แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพ 10310	ขายเครื่องมือแพทย์ และเวชภัณฑ์	3,000,000	570,000	19.00
12.	บริษัท บุรณะเวช จำกัด (โรงพยาบาลเพชรรัตน์)	2/1 ถ.สามัคคีไทย ต.ในเมือง อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ 67000	โรงพยาบาลเอกชน	7,500,000	1,342,127	17.90
13.	บริษัท โรงพยาบาลขอนแก่น ราม จำกัด	193 ถ. ศรีจันทร์ อ. เมือง จ. ขอนแก่น 40000	โรงพยาบาลเอกชน	8,000,000	1,312,200	16.40
14.	บริษัท ภูมิปัญญา อินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด	50 ถ.ห้วยแก้ว ต.ช้างเผือก อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50300	สถาบันศึกษา	6,000,000	980,000	16.33
15.	บริษัท เอนคอร์ (2016) จำกัด	สุขาบาล 3 สะพานสูง กรุงเทพฯ 10240	โรงพยาบาลเอกชน	5,000,000	800,000	16.00
16.	บริษัท สหแพทย์ จำกัด	450 ซ.พระราม 2 ซอย 50 แขวงสาม ค้ำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	จำหน่ายยา	4,286,000	430,000	10.03

รายการที่ 1 และ 2 เป็นบริษัทย่อย รายการที่ 3 ถึง 10 เป็นบริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นส่วนที่เหลือจากที่โรงพยาบาล
รามคำแหงถือในบริษัทย่อย และบริษัทร่วม ไม่เป็นบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของ
โรงพยาบาล

(3) ขนาดของบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลัก และขนาดของบริษัทอื่นที่เปรียบเทียบกับขนาดของ
บริษัท และตรวจสอบว่าเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่

- ไม่มี -

1.4 ความสัมพันธ์กับกลุ่มธุรกิจของผู้ถือหุ้นใหญ่

- ไม่มี -

2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ

(1) โครงสร้างรายได้ แยกตามสายผลิตภัณฑ์ / กลุ่มธุรกิจ

โรงพยาบาลรามคำแหง ประกอบธุรกิจหลัก คือ ให้บริการรักษาพยาบาลในรูปแบบ โรงพยาบาลเอกชนและมีธุรกิจเสริม คือ ขายเครื่องมือแพทย์, เวชภัณฑ์ และให้บริการตรวจสอบเครื่องมือแพทย์ให้ได้มาตรฐาน ในปี 2560 มีรายได้ 9.71 % ของรายได้รวม

โรงพยาบาลรามคำแหง มีบริษัทย่อย 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลชัยภูมิ ราม ดำเนินธุรกิจ โรงพยาบาลเอกชน และ บริษัท อาร์พลัส แอสเซท จำกัด ดำเนินธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน อยู่ระหว่างดำเนินการ
โครงสร้างรายได้

1. บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) - งบการเงินรวม
2. บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) - งบการเงินเฉพาะ
3. บริษัท โรงพยาบาล ชัยภูมิ ราม จำกัด

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และ บริษัทย่อย

	2560		2559		2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
รายได้จากกิจการโรงพยาบาล						
ค่าตรวจรักษาและผ่าตัด	762,158,053	18.26	764,021,901	18.56	701,958,182	19.28
ค่ายาและเวชภัณฑ์	1,488,081,440	35.66	1,516,590,234	36.84	1,397,359,995	38.39
ค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์	326,025,228	7.81	314,064,983	7.63	288,774,462	7.93
Lab และ X-Ray	329,462,640	7.90	316,394,246	7.69	285,872,089	7.85
อื่น ๆ	496,817,909	11.91	468,413,141	11.38	435,294,841	11.96
	3,402,545,270	81.54	3,379,484,505	82.10	3,109,259,569	85.42
รายได้อื่น ๆ						
ดอกเบี้ยรับ	9,474,738	0.23	9,560,977	0.23	8,889,413	0.24
เงินปันผล	320,924,780	7.69	264,898,065	6.44	209,292,934	5.75
อื่น ๆ	440,052,406	10.54	462,249,229	11.23	312,709,111	8.59
รวมรายได้	4,172,997,194	100	4,116,192,776	100.00	3,640,151,027	100

ผลิตภัณฑ์ / บริการ

โรงพยาบาลเอกชน

ดำเนินงานโดย

ทันตแพทย์ชำนาญ ุญ ุญ และกรรมการบริหาร

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

	2560		2559		2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
รายได้จากกิจการโรงพยาบาล						
ค่าตรวจรักษาและผ่าตัด	754,074,833	17.64	757,231,899	17.84	696,020,362	18.14
ค่ายาและเวชภัณฑ์	1,460,846,859	34.18	1,492,029,109	35.14	1,377,333,159	35.91
ค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์	311,343,800	7.28	301,395,307	7.10	278,216,293	7.25
Lab และ X-Ray	319,934,253	7.49	307,513,369	7.24	278,024,508	7.25
อื่น ๆ	486,548,760	11.38	459,632,032	10.83	429,464,586	11.20
	3,332,748,505	77.97	3,317,801,716	78.15	3,059,058,908	79.75
รายได้อื่น ๆ						
ดอกเบี้ยรับ	8,257,016	0.19	8,673,166	0.20	8,841,578	0.23
เงินปันผล	488,995,880	11.44	459,382,626	10.82	455,980,885	11.89
อื่น ๆ	443,804,584	10.40	459,764,522	10.83	312,088,620	8.14
รวมรายได้	4,273,805,985	100	4,245,622,030	100	3,835,969,991	100

ผลิตภัณฑ์ / บริการ

ดำเนินงานโดย

โรงพยาบาลเอกชน

ทันตแพทย์ชำนาญ ชนกะภัย และกรรมการบริหาร

บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ ราม จำกัด

	2560		2559		2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
รายได้จากกิจการโรงพยาบาล						
ค่าตรวจรักษาและผ่าตัด	8,083,220	11.43	6,790,002	10.85	5,937,820	11.13
ค่ายาและเวชภัณฑ์	27,234,581	38.50	24,561,125	39.26	20,026,836	37.54
ค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์	14,681,428	20.75	12,669,676	20.25	10,558,169	19.79
Lab และ X-Ray	9,528,387	13.46	8,880,877	14.20	7,847,581	14.71
อื่น ๆ	10,550,791	14.95	9,053,890	14.47	8,334,776	15.63
	70,078,407	99.05	61,955,570	99.04	52,705,182	98.81
รายได้อื่น ๆ						
ดอกเบี้ยรับ	25,516	0.04	24,899	0.04	26,309	0.05
อื่น ๆ	644,287	0.91	574,550	0.92	610,491	1.14
รวมรายได้	70,748,210	100	62,555,019	100	53,341,982	100.00

ผลิตภัณฑ์ / บริการ

โรงพยาบาลเอกชน

ดำเนินงานโดย

นายอิทธิศักดิ์ เอกศักดิ์ และ กรรมการบริหาร

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

ถือหุ้น 78.04 %

(2) อธิบายโดยแบ่งตามสายผลิตภัณฑ์ / กลุ่มธุรกิจตามตารางโครงสร้างรายได้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ประกอบธุรกิจหลัก คือ โรงพยาบาล เอกชน มีรายได้หลัก คือ ค่าตรวจรักษาและผ่าตัด, ค่ายาและเวชภัณฑ์, ค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์ Lab, X-Ray & อื่น ๆ และธุรกิจเสริม คือ รายได้จากการขายเครื่องมือแพทย์, เวชภัณฑ์ และให้บริการสอบเทียบเครื่องมือแพทย์

2.1 ลักษณะผลิตภัณฑ์ หรือบริการ

โรงพยาบาลรามคำแหง ประกอบธุรกิจให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ ทุกโรค (General Hospital) โดยแบ่งเป็นผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง มีรถพยาบาลคอยรับส่งผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง

โรงพยาบาลรามคำแหง มีการให้บริการรักษาพยาบาลโรคต่าง ๆ ดังนี้

โรงพยาบาลรามคำแหงให้บริการตรวจรักษาแก่ผู้ป่วย โดยแบ่งเป็น

1. ผู้ป่วยนอก มีห้องตรวจ 109 ห้อง โดยมีศูนย์และคลินิกเฉพาะโรคต่าง ๆ ดังนี้

- ศูนย์โรคหัวใจ 24 ชั่วโมง
- ศูนย์รักษาแผลเบาหวานที่เท้า
- ศูนย์อัมพาตเฉียบพลัน
- ศูนย์โรคปวดหลัง ปวดคอ
- คลินิกเบาหวาน
  - เบาหวานทำไม่ต้องรักษา
  - อาหารสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน
  - มาตรฐานในการดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวาน
  - เบาหวานอันตรายเป็นภัยต่อหลอดเลือดหัวใจ
- คลินิกระบบทางเดินอาหาร
  - อยากรู้ไหมว่าคุณเป็นกรดไหลย้อนหรือเปล่า
  - ก้อนแกงปวดส้วมทางเดินอาหาร
  - การตรวจเชื้อ Helicobacter Pylori
  - เชื้อแบคทีเรีย อี. โค. ไล. โอ. 104
  - มะเร็งลำไส้ใหญ่
- คลินิกโรคหัวใจ
  - บอลดูนขยหายหลอดเลือดหัวใจ
  - ทำไม่ต้องฟื้นฟูหัวใจและปอด
  - ภัยเงียบ.. โรคหัวใจในผู้ป่วยเบาหวาน
  - รักษาโรคหัวใจตีบด้วยวิธีการผ่าตัด
  - ฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจและปอด
  - การตรวจ ABI
  - หัวใจเต้นผิดปกติ
  - หัวใจคุณเป็นอย่างไรด้วย CT 64 สไลซ์
  - รู้ได้อย่างไรเป็นโรคหัวใจรีเปลา
  - ความดันโลหิตสูง
  - คลินิกโรคหัวใจ นวัตกรรมใหม่
- คลินิกสมองและระบบประสาท
  - โรคสมองเสื่อม
  - การดูแลผู้ป่วยอัลไซเมอร์ที่บ้าน
  - เส้นประสาทที่ 7 อักเสบ (BELL'S PALSY)
- คลินิกหู คอ จมูก
  - แรงแค้นน้ำในหูคึกคัก
  - โรคหินปูนในหูชั้นใน
  - ตรวจนอนกรน
  - กายบริหารเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพการทรงตัว
- คลินิกตา
  - ทำไม่ต้องตรวจจอประสาทตา
  - LASIK
  - ออฟติคอลล การตรวจจอประสาทตา
  - ตรวจจอประสาทตา
- คลินิกเด็ก
  - ทำอย่างไรเมื่อลูกเป็นสาวก่อนวัย
  - ภาวะตัวเตี้ยในเด็ก
  - คำถามที่พบบ่อย เกี่ยวกับโรคมือ เท้า ปาก
  - โรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย
  - การขับเสมหะออกจากปอดและหลอดลม
  - โรคมูมิแพ้
  - เด็กหายใจอุดตันขณะหลับ
  - เด็กติดเชื้ทางเดินปัสสาวะ
  - โรคหัดในเด็ก
  - วัคซีน..ที่พ่อแม่แม้มักจะลืม
  - เมื่อไหร่..ต้องไขยาฟัน
- คลินิกทันตกรรม
  - ทันตกรรมจัดฟัน
  - การป้องกันฟันผุในเด็ก
- คลินิกอายุรกรรม
  - ภาวะโรคโลหิตจางจากโรคไตวาย
- คลินิกผิวหนังและเลเซอร์
  - Cosmetic
  - การทำ Botox
  - การทำ Polaris
  - ลบรอยสักด้วยเลเซอร์
  - Elight ST
- คลินิกสูติรีเวช
  - การทำเด็กหลอดแก้ว
  - การทำเด็กหลอดแก้วร่วมกับการทำอีกซี่
  - ภาวะกระดูกพรุน
  - เยื่อบุมดลูกเจริญผิดที่
  - อาการเลือดออกผิดปกติ
  - อาการปวดระดู
  - การทำสูติบัตร สำหรับทารกแรกเกิด
  - อัลตราซาวด์ 4 มิติ
  - วัยทอง
- คลินิกกระดูกและข้อ
  - ส่องกล้องกระดูกข้อไหล่
  - หมอนรองกระดูกสันหลังทับเส้นประสาท
  - หมอนรองกระดูกทับเส้นประสาท เทคนิคใหม่...

2. ผู้ป่วยใน ประกอบด้วย

- ห้องพักรักษาผู้ป่วย
  - (1) ห้องเดี่ยว
    - ธรรมดา
    - พิเศษ
    - VIP
    - Platinum
  - (2) ห้องรวม
    - 2 เตียง
    - 4 เตียง
- ห้องเด็กอ่อน
- ห้องคลอด
- ห้องผู้ป่วยวิกฤต (ICU)
- ห้องผู้ป่วยวิกฤต เฉพาะโรคหัวใจ (CCU)
- ห้องสวนหลอดเลือดหัวใจ (Cath Lab)
- ห้องผ่าตัด
- ห้องไตเทียม
- ศูนย์ส่องกล้องทางเดินอาหาร (GI Scope)

2.2 การตลาดและการแข่งขัน

(ก) นโยบายและลักษณะการตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สำคัญ

- กลยุทธ์การแข่งขัน

1. โรงพยาบาลจะเน้นในด้านภาพพจน์การให้บริการด้านต่าง ๆ ครอบคลุมสาขาไม่เจาะจง สาขาด้านใดเป็นพิเศษ โดยทางโรงพยาบาลจะให้การบริการตรวจรักษาโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา ไม่ใช่แพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป และใช้เครื่องมือทางการแพทย์เฉพาะด้านที่ดี ทันสมัย ซึ่งจะทำให้การรักษามีประสิทธิภาพ และถูกต้องแม่นยำ

2. โรงพยาบาลให้ส่วนลดแก่ลูกค้าประจำของโรงพยาบาล ที่สมัครเป็นสมาชิกของโรงพยาบาลรามคำแหง 10% สำหรับผู้ที่จ่ายเงินสด และ 7.5% สำหรับผู้ที่จ่ายด้วยเครดิตการ์ด ด้านกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โรงพยาบาลกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงโรงพยาบาล บริษัทประกัน และ บริษัทต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงพยาบาล

ข้อได้เปรียบและเสียเปรียบของโรงพยาบาลเมื่อเทียบกับคู่แข่ง

ข้อได้เปรียบ

1. ทำเลที่ตั้งของโรงพยาบาล โรงพยาบาลรามคำแหงตั้งอยู่บนถนนรามคำแหง ซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชนย่านผู้อาศัยหนาแน่นมากที่สุดชุมชนหนึ่ง ตั้งแต่ปี 2549 สนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งอยู่ในโซนเดียวกับโรงพยาบาลได้เปิดดำเนินการ ทำให้บริเวณนี้มีชุมชนหนาแน่นมากขึ้นทุกปี
2. การให้บริการการรักษาพยาบาล โรงพยาบาลรามคำแหงจะเน้นการให้บริการการรักษาเฉพาะทางที่มีคุณภาพ กล่าวคือ การใช้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขานั้นในการรักษาคนไข้จึงทำให้ผลการรักษาพยาบาลมีประสิทธิภาพดีกว่าการใช้แพทย์เวชปฏิบัติทั่วไปทำการตรวจรักษาขึ้นต้นก่อนแล้วจึงส่งต่อแพทย์เฉพาะสาขาตรวจรักษาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะทำให้คนไข้ต้องเสียค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในการรักษามากขึ้น
3. ราคาอยู่ในระดับมาตรฐาน โรงพยาบาลมีนโยบายที่จะกำหนดราคาให้อยู่ในเกณฑ์ที่ยุติธรรม และเป็นไปตามมาตรฐานของตลาด ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นซึ่งมีฐานะการเงินอยู่ในระดับปานกลาง
4. หอพักพยาบาล ขณะนี้โรงพยาบาลมีหอพักพยาบาล 4 หลัง
5. ภาพพจน์ (Image) โรงพยาบาลรามคำแหงได้เปิดให้บริการรักษาพยาบาลแก่บุคคลทั่วไปตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2531 ขณะนี้ครบรอบ 29 ปีแล้ว จำนวนคนไข้ของโรงพยาบาลก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ การที่โรงพยาบาลมีคนไข้จำนวนมากในแต่ละวัน ก็ส่งผลให้มีแพทย์จำนวนมากมาติดต่อขอทำงานที่นี่ ทำให้ทางโรงพยาบาลสามารถคัดเลือกเฉพาะแพทย์ที่มีความรู้ ความสามารถดีให้กับโรงพยาบาลได้ การที่โรงพยาบาลมีแพทย์ดี พนักงานดี บริการเยี่ยม ทำให้ภาพพจน์ของโรงพยาบาลดีในสายตาของประชาชนที่มาใช้บริการ
6. ด้านบุคลากร โรงพยาบาลรามคำแหงได้เปิดดำเนินการมา 29 ปีแล้ว จำนวนคนไข้ของโรงพยาบาลก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้โรงพยาบาลรามคำแหงเป็นโรงพยาบาลที่มีศักยภาพและความมั่นคงสูงโรงพยาบาลหนึ่ง ทำให้มีพนักงานจำนวนมากมาสมัครงานที่นี่ ทางโรงพยาบาลจึงมีโอกาสคัดเลือกบุคลากรที่ดีมาทำงานให้กับโรงพยาบาล

ข้อเสียเปรียบ

1. ด้านการจราจร เนื่องจากชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนที่มีผู้อาศัยหนาแน่น ดังนั้นจึงส่งผลในเรื่องของการจราจรที่ติดขัดด้วย แต่ปัจจุบันกำลังสร้างรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีส้มย่านรามคำแหง คาดว่าจะเสร็จในปี 2566 ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการจราจรได้มาก

- การจำหน่ายและช่องทางการจำหน่าย

โรงพยาบาลจะขายบริการให้แก่ลูกค้า 2 ประเภท คือ

1. ลูกค้าที่เดินเข้ามาในโรงพยาบาลเอง ชำระค่าบริการเป็นเงินสดมีประมาณ 71.95 % ของรายได้ทั้งหมด

2. ลูกค้าที่เป็นบริษัท Contract โดยบริษัทนั้นจะส่งพนักงานมาทำการรักษาที่โรงพยาบาล แล้วทางโรงพยาบาลจะเรียกเก็บชำระจากบริษัท Contract โดยตรง มีประมาณ 28.05 % ของรายได้ทั้งหมด ทางบริษัทมีนโยบายที่จะเพิ่มลูกค้าประเภทนี้ให้มากขึ้นแต่ก็จะเลือกเฉพาะลูกค้าที่มีคุณภาพดีเท่านั้น เพื่อป้องกันหนี้สูญที่อาจจะเกิดขึ้นได้

- (ข) ภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขัน

ในปีที่ผ่านมาสภาพการแข่งขันอยู่ในระดับปานกลาง โดยจะแข่งขันในด้านคุณภาพ ควบคู่ไปกับราคา

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของโรงพยาบาลเอกชน คือ ภาพลักษณ์ (Image) ที่ดีที่จะทำให้ผู้ป่วยเข้ามารักษาในโรงพยาบาลเอกชน เนื่องจากคุณภาพการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลแต่ละโรงนั้นไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้โดยตรง ทำให้ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (elasticity of demand) สูง ผู้ป่วยสามารถทนต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาได้ดี โดยเฉพาะโรงพยาบาลที่สามารถสร้างภาพลักษณ์ได้ดี ภาพลักษณ์ที่ดีของอุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชนที่ดีเกิดขึ้นจาก

1. คุณภาพของแพทย์ (quality of core product) โรงพยาบาลใดสามารถคัดเลือกแพทย์ที่มีคุณภาพทางด้านความรู้ความชำนาญ และมีศิลปการรักษาพยาบาล ย่อมทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้ป่วย และมีเครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัย เหมาะสมในเวลานั้น

2. การทำการตลาดที่เหมาะสม จะทำให้ภาพลักษณ์ของคุณภาพการรักษาพยาบาลในสายตาของผู้ป่วยสูงขึ้นและเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

ในปี 2560 ทางโรงพยาบาลได้ทำการตลาดดังนี้

- ลงข้อมูลสุขภาพ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
- ผ่านสื่อทางวิทยุ FM 92.5 Mhz. และ 93.5 Mhz.
- ผ่านสื่อโทรทัศน์ TV Scoop ช่อง 3, 5, 7, 9
- ป้ายโฆษณากลางแจ้ง บริเวณถนนเสรีไทย และ ถนนมอเตอร์เวย์
- พัฒนาเว็บไซต์ <http://www.ram-hosp.co.th>
- PR ในสื่อออนไลน์ เช่น <http://www.facebook/ramhospital>
- ออกวารสารโรงพยาบาล 4 ฉบับ และจัดส่งให้สมาชิกทั้ง 4 ฉบับ
- ทำกิจกรรม CRM ปี 2560 ดังนี้

1. งานบริจาคโลหิตร่วมกับ บริษัท โอเอสสกา วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560
2. งานกาชาดนิค้ำ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์) วันที่ 31 มีนาคม 2560

3. งานบริจาคโลหิต ร่วมกับบริษัท โอสดสภา วันที่ 12 มิถุนายน 2560
4. งานบริจาคโลหิต ร่วมกับบริษัท โอสดสภา วันที่ 13 พฤศจิกายน 2560
5. งาน Healthy Day บริษัท ยูนิลีเวอร์ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

2.3 การจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการ

(ก) ลักษณะการจัดให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์

- กำลังการผลิต

กำลังการให้บริการเต็มที่	2560	2559	2558
ผู้ป่วยใน(จำนวนเตียง) / วัน	486	486	486
ผู้ป่วยนอก (จำนวนคน) / วัน	2,500	2,500	2,500
ปริมาณการให้บริการจริง			
ผู้ป่วยใน / วัน	228.4	250.7	243.9
ผู้ป่วยนอก / วัน	1,603	1,586	1,514
อัตราการให้กำลังการให้บริการผู้ป่วย (Occupancy rate)			
ผู้ป่วยใน (%)	47.0	51.6	50.2
ผู้ป่วยนอก (%)	64.1	63.4	60.6
อัตราการเพิ่ม (ลด) ของปริมาณการให้บริการ			
ผู้ป่วยใน (%)	(8.9)	2.8	7.7
ผู้ป่วยนอก (%)	1.1	4.6	0.0

- การจัดหาวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย

วัตถุดิบที่สำคัญสำหรับโรงพยาบาลเอกชน คือ

1. แพทย์

2. ยาและเวชภัณฑ์

1. แพทย์ ถือว่าเป็นวัตถุดิบที่สำคัญมากสำหรับธุรกิจโรงพยาบาล โรงพยาบาลรามคำแหง มีเฉพาะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรคเท่านั้นและมีจำนวนมากในแต่ละแผนก

2. ยาและเวชภัณฑ์ ถือว่าเป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญมากสำหรับธุรกิจโรงพยาบาลเช่นเดียวกับแพทย์ แต่ยาและเวชภัณฑ์สามารถที่จะหาซื้อได้ทั่วไปในท้องตลาด ทั้งนี้เนื่องจากผู้ขาย (Supplier) มีจำนวนมาก มีให้เลือกทั้งชนิดผลิตในประเทศ (Local) หรือผลิตต่างประเทศ (Original) ถ้าผลิตภายในประเทศจะมีราคาถูกกว่าผลิตจากต่างประเทศ แต่คนไข้บางรายก็มีความจำเป็นต้องใช้วัตถุดิบที่ผลิตจากต่างประเทศ

- จำนวนผู้จำหน่ายวัตถุดิบ

สำหรับโรงพยาบาลรามคำแหงจัดซื้อยาและวัตถุดิบจากบริษัทที่จัดจำหน่ายทั่ว ๆ ไปไม่มีการผูกขาดในสินค้าดังกล่าว

ขั้นตอนและเทคโนโลยีการผลิต

ส่วนใหญ่ทางโรงพยาบาลจะใช้เครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย ซึ่งจะต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน, เกาหลี, เยอรมัน, สหรัฐอเมริกา ฯลฯ ถ้าเครื่องมือเหล่านี้มีปัญหาทางบริษัทจะส่งคนมาดูแลและซ่อมแซมให้ หรือให้บริษัทที่เป็นตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการให้

(ข) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการให้บริการ

- การดำเนินการเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

หลังจากขั้นตอนการรักษาพยาบาลจะมีวัสดุใช้แล้ว เช่น สำลี, ผ้าก๊อซ, สายยาง ฯลฯ ที่มีเลือด น้ำเหลือง ของผู้ป่วยติดอยู่ สิ่งเหล่านี้จะต้องเก็บใส่ถุงสีแดงให้เรียบร้อยก่อนที่จะส่งต่อให้รถเก็บขยะนำไปทิ้ง ซึ่งเป็นการบ่งบอกว่าเป็นของเหลือใช้จากโรงพยาบาลที่สามารถแพร่เชื้อไปสู่บุคคลภายนอกได้ เป็นการส่งสัญญาณให้บุคคลภายนอกรู้ว่าสิ่งที่อยู่ในถุงนั้นต้องระมัดระวัง นอกจากนี้ทางโรงพยาบาลยังมีบ่อบำบัดน้ำเสีย 2 บ่อ เพื่อกำจัดน้ำเสียก่อนออกไปสู่ภายนอก

- ผลของการปฏิบัติจริงในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
- ข้อพิพาทหรือการถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

- ไม่มี -

2.4 งานที่ยังไม่ส่งมอบ เฉพาะงาน โครงการหรือชิ้นงานที่มีมูลค่าสูง และใช้เวลาในการส่งมอบ

- ไม่มี -

3. ปัจจัยความเสี่ยง (Risk Factors)

ปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับทางบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) มีดังนี้

(1) ความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท / กลุ่มบริษัท

- 1.1 ความเสี่ยงจากผลการดำเนินงานที่อาจจะไม่แน่นอน
- 1.2 ความเสี่ยงจากการพึ่งพิงผู้บริหาร
- 1.3 ความเสี่ยงจากการไม่ได้รับเงินกู้ยืมคืนจากบริษัทร่วม
- 1.4 ความเสี่ยงจากเงินลงทุนที่ด้อยค่า
- 1.5 ความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้อง
- 1.6 ความเสี่ยงจากการถูกควบคุมเสี่ยงของที่ประชุมผู้ถือหุ้น จากกลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่
- 1.1 ความเสี่ยงจากผลดำเนินงานที่อาจจะไม่แน่นอน มีสาเหตุจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร
สาเหตุจากภายในองค์กร ได้แก่
  1. การบริหารกระบวนการให้บริการรักษาพยาบาล
  2. การบริหารด้านพัฒนาบุคลากร
  3. การบริหารการจัดการด้านการเงินจากการให้บริการรักษาพยาบาลสาเหตุจากภายนอกองค์กร ได้แก่
  1. ระดับการแข่งขันในธุรกิจโรงพยาบาล
  2. นโยบายรัฐบาล

การบริหารกระบวนการให้บริการรักษาพยาบาล

การประกอบธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ปัญหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการให้บริการ หรือความเสี่ยงอื่นๆ ที่จะกระทบต่อการให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ฝ่ายบริหารถือเป็นนโยบายสำคัญในการบริหารความเสี่ยงในองค์กร โดยยึดหลักการความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ (patient safety) โดยเน้นกระบวนการการให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยสูงสุด ซึ่งทางโรงพยาบาลได้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงในองค์กร โดยเป็นผู้ประสานงานและติดตามปัญหาความเสี่ยงต่างๆ ของโรงพยาบาล เพื่อนำเข้ามาพัฒนาแก้ไขและป้องกัน ซึ่งจะดูแลครอบคลุมทั่วทั้งองค์กรในความเสี่ยงประเภทต่างๆ อาทิเช่น ความเสี่ยงทางกายภาพ, ความเสี่ยงอันเกิดจากกระบวนการทำงาน, ความปลอดภัย และอาชีวอนามัย ด้านสิทธิผู้ป่วย และจริยธรรมองค์กร ฯลฯ ขณะเดียวกันฝ่ายบริหารก็จะเน้นในเรื่องการพัฒนาบุคลากรให้เข้าใจ และปฏิบัติตามมาตรฐานของกระบวนการที่โรงพยาบาลกำหนดนโยบายไว้ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานกำหนดมาตรฐานงานขึ้น และมีการสอนจนเชี่ยวชาญ และปฏิบัติได้อย่างดี

นอกจากนี้การกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละเรื่องของความเสี่ยง ก็ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลลัพธ์ในการติดตามความเสี่ยงในแต่ละเรื่องในแต่ละหน่วยงาน ตั้งแต่ปี 2553 ทางโรงพยาบาลได้รับใบรับรองมาตรฐาน JCI (Joint Commission International Accreditation Standards for Hospitals) และมีการ Reaccredit ครั้งที่ 1 ในปี 2556, ครั้งที่ 2 ในปี 2559 และทางโรงพยาบาลได้ถือปฏิบัติการรักษาพยาบาลผู้ป่วยตามมาตรฐานโรงพยาบาลระดับสากลตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน

การบริหารด้านพัฒนาบุคลากร

ในการประกอบธุรกิจโรงพยาบาล แพทย์เป็นบุคลากรที่สำคัญมากที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินงาน ทางโรงพยาบาลได้พยายามจัดหาแพทย์ที่มีคุณภาพมาประจำอยู่ที่โรงพยาบาล และส่งแพทย์ไปอบรมสัมมนาทางวิชาการที่มีการจัดขึ้นทั้งในและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแพทย์จะได้นำเอาวิชาความรู้ และนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้กับผู้ป่วย นอกจากนี้แพทย์แล้วบุคลากรด้านอื่น ๆ ได้แก่ พยาบาล เภสัช กายภาพ รังสีเทคนิค นักเทคนิคการแพทย์ บัญชี ชุรกร ฯลฯ ก็มีความสำคัญต่อบริษัทเช่นกัน ทางบริษัทจึงได้บริหาร และพัฒนาบุคลากร โดยมุ่งเน้น

1. การพัฒนาสมรรถนะของแพทย์และพนักงาน (High Competent Staff)
2. ส่งเสริมให้แพทย์และพนักงานมีผลปฏิบัติงานที่ดี (High Perform Staff)
3. พัฒนาให้มีความรู้มากขึ้น (Knowledge Management)
4. ส่งเสริมให้พนักงานมีความผูกพันและรักองค์กร (High Engagement)

นอกจากนี้บริษัทจะเน้นในเรื่องความเชี่ยวชาญด้านเทคนิค (Technical Skill), การสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ(High efficiency communication) และให้บริการที่ดีเลิศแก่ผู้มาใช้บริการ (Excellent Service Mind Behavior) บริษัทเชื่อว่ากลยุทธ์ดังกล่าวจะช่วยให้อุคลากรมีประสิทธิภาพ และทำให้บริษัทบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้

การบริหารการจัดการด้านการเงิน

บริษัทมีนโยบายบริหารความเสี่ยงด้านการเงินจากการให้บริการรักษาพยาบาลโดยเน้นลด ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลที่อยู่ในระบบเครดิต (สินเชื่อ) และระบบเงินสด ไม่ได้ ดังนี้

1. ระบบสินเชื่อ มีการวางแผนและควบคุมการให้เครดิตค่ารักษาพยาบาลอย่างเคร่งครัด ก่อนที่ บริษัทจะกำหนดให้ลูกค้านั้นเป็นคู่สัญญา บริษัทจะมีการวิเคราะห์เครดิตและฐานะการเงินของลูกค้าอย่าง รอบคอบว่าเป็นลูกค้าชั้นดี ไม่มีปัญหาด้านการเงินจึงจะให้เครดิต หลังจากนั้นจะมีการติดตามดูสถานะของ คู่สัญญาเป็นระยะ ๆ ว่า ณ. เวลานั้นไม่มีปัญหาด้านการเงินและมีการติดตาม ทวงถามหนี้เป็นระยะ ๆ
2. ระบบเงินสด เป็นระบบที่ผู้ป่วยต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง ในกรณีที่ไม่ใช่ฉุกเฉิน ทางบริษัทจะประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาพยาบาลทั้งหมดให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงและแจ้งให้ผู้ป่วย ทราบ เพื่อผู้ป่วยจะได้ทราบถึงงบประมาณที่ต้องใช้จ่ายทั้งหมด และตัดสินใจว่าจะทำการรักษาหรือไม่ ใน กรณีที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาจะมีการทอยเรียกชำระเงินทุก 3 วัน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ป่วย ไม่ต้องชำระ ที่เดียวทั้งหมด

นโยบายดังกล่าวจะช่วยให้อุคลากรลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียกเก็บเงินไม่ได้ โดยปกติ ผู้ป่วยของโรงพยาบาลจะชำระเป็นเงินสดประมาณ 71.95% และเป็นเครดิต 28.05% จะเห็นว่าผู้ป่วยที่ให้สินเชื่อ มีเพียง 28.05% เท่านั้น ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียกเก็บเงินไม่ได้ จึงมีไม่มาก

ระดับการแข่งขันในธุรกิจโรงพยาบาล

การแข่งขันในธุรกิจโรงพยาบาล จะต้องแข่งขันทางด้านคุณภาพ และระดับราคาควบคู่กันไป ถ้าโรงพยาบาลสามารถรักษาระดับคุณภาพให้ดี มีภาพลักษณ์ที่ดี จะทำให้โรงพยาบาลนั้นมีจุดแข็ง และสามารถยืนหยัดอยู่ในธุรกิจนี้ได้ยาวนาน นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงระดับราคาจะต้องยุติธรรม ไม่สูงจนเกินไป, สภาวะของการแข่งขัน ถ้าเศรษฐกิจของประเทศไม่จะมีการแข่งขันสูง โดยเน้นในเรื่องของราคา ในทางตรงกันข้าม ถ้าเศรษฐกิจดีจะไม่แข่งขันด้านราคาแต่จะแข่งขันด้านคุณภาพและบริการ ในปี 2560 ระดับของการแข่งขันในธุรกิจโรงพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ทางด้านโรงพยาบาลรามาธิบดีได้เน้นในเรื่องคุณภาพดีและราคายุติธรรมมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ทางโรงพยาบาลจึงคาดว่าความเสียหายที่จะเกิดกับบริษัทคงจะมีน้อยมาก

นโยบายของรัฐบาล

ปัจจุบันนโยบายของรัฐบาล คือ ให้บริการรักษาฟรีสำหรับผู้มีบัตรทอง นโยบายนี้ปรับปรุงมาจากนโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค ในอดีตทางโรงพยาบาลไม่ได้รับผลกระทบจากนโยบายนี้ ในอนาคตก็คาดว่าจะไม่ได้รับผลกระทบจากนโยบายรักษาฟรีเช่นกัน

1.2 ความเสี่ยงจากการพึ่งพิงผู้บริหาร

ผู้บริหารของโรงพยาบาลในปัจจุบันเป็นผู้ที่มีทัศนวิสัยที่กว้างไกล ได้พยายามทำให้โรงพยาบาลเป็นโรงพยาบาลที่ทันสมัยมีคุณภาพและรักษาเสถียรภาพทางการเงินไว้อย่างมั่นคง จะเห็นได้จากการที่ผู้บริหารสามารถนำโรงพยาบาลผ่านพ้นช่วงวิกฤตการณ์มาได้ และมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ผู้บริหารชุดนี้ได้ตระหนักดีว่าการให้บริการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลเอกชนจะช่วยแบ่งเบาภาระจากภาครัฐ ทางโรงพยาบาลจึงได้วางนโยบายกำหนดราคาขายที่ยุติธรรมต่อผู้มาใช้บริการ และมีคุณภาพของการรักษาที่ดี ดังนั้นในอนาคตถ้ามีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารใหม่ก็อาจจะทำให้มีปัจจัยเสี่ยงต่อผลการดำเนินงานได้

1.3 ความเสี่ยงจากการไม่ได้รับเงินกู้ยืมคืนจากบริษัทร่วม และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

ณ. 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ ยังคงมียอดเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทร่วม 2 แห่ง ดังนี้

1. บริษัท โรงพยาบาลพะเยา ราม จำกัด เป็นหนี้ค้างชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ดังนี้

		เงินต้น	ดอกเบี้ย	
ยอดยกมา 1 ม.ค.2560	เป็นหนี้ค้างชำระ	46,126,035	48,666,796	บาท
ระหว่างปี 2560	ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น		3,635,918	บาท
ระหว่างปี 2560	ชำระเงินต้นและดอกเบี้ย	(1,126,035)	(3,635,918)	บาท
ยอดคงเหลือ ณ. 31 ธ.ค.2560	เป็นหนี้ค้างชำระ	<u>45,000,000</u>	<u>48,666,796</u>	บาท

2. บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลย ราม จำกัด เป็นหนี้ค้างชำระ เงินต้นและดอกเบี้ย ดังนี้

		เงินต้น	ดอกเบี้ย	
ยอดยกมา 1 ม.ค.2560	เป็นหนี้ค้างชำระ	94,456,702	108,180,847	บาท
ระหว่างปี 2560	ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น		4,182,012	บาท
ระหว่างปี 2560	ชำระเงินต้นและดอกเบี้ย	(1,100,000)	(443,191)	บาท
ยอดคงเหลือ ณ. 31 ธ.ค.2560	เป็นหนี้ค้างชำระ	<u>92,356,702</u>	<u>111,923,498</u>	บาท

ในปี 2560 บริษัทไม่ได้ให้เงินกู้ก้อนใหม่กับบริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้อง

ถึงแม้บริษัทจะไม่ได้รับเงินกู้ยืมบางส่วนคืน ก็จะไม่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดของโรงพยาบาล เนื่องจากหนี้ที่มีปัญหาเป็นหนี้ที่ให้กู้ยืมในอดีต และปัจจุบันผลประกอบการของโรงพยาบาลดี และมีเงินสดเหลือเพียงพอมาจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น (ในปี 2560 มีการจ่ายเงินปันผล 2 ครั้ง คือ เดือนพฤษภาคม 2559 จ่ายหุ้นละ 8.00 บาท และเดือนพฤศจิกายน 2560 จ่ายอีกหุ้นละ 8.00 บาท) และลงทุนในเครื่องมือแพทย์เพิ่มขึ้น

1.4 ความเสี่ยงจากเงินลงทุนที่ด้อยค่า

ผู้บริหารมีนโยบายที่จะลงทุนในบริษัทต่าง ๆ เพื่อหวังผลตอบแทนกลับมาในรูปเงินปันผล แต่การลงทุนในบางกิจการก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้บริษัทต้องตัดบัญชีด้อยค่าของเงินลงทุนบางรายการ เนื่องจากผลประกอบการในปี 2560 ประสบผลขาดทุน ในปี 2560 มีการตัดบัญชีด้อยค่าของเงินลงทุนดังนี้

1. เงินลงทุนในโรงพยาบาลชัยภูมิ ราม มีการตัดบัญชีด้อยค่า จำนวน 11.3 ล้านบาท เนื่องจากโรงพยาบาลรามค่าแห่งถือหุ้นในโรงพยาบาลชัยภูมิ 78.04 % จึงเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ถ้าโรงพยาบาลรามค่าแห่งไม่ลงทุนต่อไป โรงพยาบาลชัยภูมิก็อาจจะต้องหยุดกิจการ ทางโรงพยาบาลรามค่าแห่งยังคงคาดหวังว่าในอนาคตโรงพยาบาลชัยภูมิน่าจะมีผลประกอบการที่ดี และมีกำไรพอที่จะจ่ายเงินปันผลกลับมาให้โรงพยาบาลรามค่าแห่งได้

2. เงินลงทุนในโรงพยาบาลสุขุมวิท (บริษัท ปิยะศิริ จำกัด) มีการตัดบัญชีด้อยค่า จำนวน 4.7 ล้านบาท เนื่องจากโรงพยาบาลสุขุมวิทได้เปิดอาคารหลังใหม่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น แต่รายได้เพิ่มเพียงเล็กน้อย บริษัทคาดว่าในอนาคตรายได้จะเพิ่มมากขึ้น และมีกำไรมากพอที่จะจ่ายเงินปันผลกลับมาให้โรงพยาบาลรามค่าแห่งได้

3. เงินลงทุนในบริษัท กอปรสิน จำกัด เนื่องจากบริษัทนี้ได้จดทะเบียนเลิกบริษัท และชำระบัญชีเสร็จสิ้น ในปี 2560 บริษัทจึงได้พิจารณาตัดจำหน่ายเงินลงทุน และค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุนทั้งจำนวน 30.75 ล้านบาท

1.5 ความเสี่ยงของหุ้นจากการถูกฟ้องร้อง

ณ. 31 ธันวาคม 2560 ผู้ป่วยบางรายที่มาทำการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล และไม่พอใจผลของการรักษา อาจเนื่องจากการสื่อสารที่คลาดเคลื่อนไม่เข้าใจกัน จึงทำให้เกิดการฟ้องร้องและยังอยู่ในขั้นตอนของศาลอยู่ 5 คดี คดีที่ 1 ศาลอุทธรณ์ยกฟ้อง อยู่ระหว่างนัดฟังคำสั่งศาลฎีกา, คดีที่ 2 ศาลชั้นต้นยกฟ้อง อยู่ระหว่างนัดฟังคำสั่งศาลอุทธรณ์, คดีที่ 3 อยู่ระหว่างการขอขยายอุทธรณ์คำพิพากษา, คดีที่ 4 อยู่ระหว่างศาลชั้นต้นนัดฟังคำพิพากษา และคดีสุดท้ายตั้งแต่ปี 2559 บริษัท และบริษัทย่อย ถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับค่านายหน้าในการติดต่อเช่าที่ดินของบริษัทย่อย โดยมีทุนทรัพย์ที่ฟ้องร้องจำนวน 53.14 ล้านบาท จนถึงวันที่รายงาน คดีความดังกล่าวอยู่ระหว่างการสืบพยานโจทก์ บริษัทคาดว่ามูลค่าของความเสียหายทั้งหมดมีไม่มาก เมื่อเทียบกับรายได้และสินทรัพย์รวมของบริษัท

1.6 ความเสี่ยงจากการถูกควบคุมเสียงของที่ประชุมผู้ถือหุ้น จากกลุ่มผู้ถือหุ้นใหญ่

บริษัท มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คือ บริษัท กรุงเทพอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) ถือหุ้น 38.237% ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อาจจะใช้สิทธิ์คัดค้าน หรือไม่อนุมัติการลงมติในที่ประชุม ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้ต้องนับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้มีสิทธิ์ที่ออกเสียงทั้งหมด

ความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ผู้บริหารรู้ถึงปัญหาที่จะก่อให้เกิดขึ้นเป็นอย่างดี จึงได้บริหารงานด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องภาพพจน์ของโรงพยาบาล ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญมากสำหรับธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ผู้บริหารต้องสามารถรักษาชื่อเสียงและคุณภาพของโรงพยาบาลให้ดี จึงจะไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ปัจจุบันบริษัทก็สามารถรักษาชื่อเสียงและคุณภาพของการรักษาพยาบาลไว้ได้ดี ในเรื่องของคุณภาพ บริษัท ก็เลือกที่จะปฏิบัติตามมาตรฐาน JCI ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลสำหรับโรงพยาบาล

(2) ความเสี่ยงต่อการลงทุนของผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์

- บริษัทไม่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ที่ถือหุ้นตั้งแต่ 75 % ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท จึงไม่มีผู้ถือหุ้นใหญ่รายใดมีอำนาจในการควบคุมบริษัท และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบริษัท

- ความเสี่ยงจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้บริหารมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์เนื่องจากมีกิจการที่แข่งขันกับบริษัท (ไม่มี)

4. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสำคัญอื่น

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ	:	บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)
ประกอบธุรกิจหลักประเภท	:	โรงพยาบาลเอกชน ภายใต้ชื่อ โรงพยาบาลรามคำแหง
เลขทะเบียนบริษัท	:	บมจ. 78
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	:	436 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์	:	02-7439999, 02-3740200-16 02-7322000, 02-7320478-87
โทรสาร	:	02-3740804
Home Page	:	www.ram-hosp.co.th
E-mail	:	ramhospital@hotmail.com
ทุนจดทะเบียน	:	มูลค่า 150 ล้านบาท โดยเป็นทุนที่ออกและเรียก ชำระแล้ว 120 ล้านบาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญ จำนวน 12 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้ หุ้นละ 10 บาท

ข้อมูลที่สำคัญอื่น

นายทะเบียนหลักทรัพย์	:	บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ชั้น 4 อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 62 ถนนรัชดาภิเษก เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ : 02-2292800, 02-6545599 โทรสาร : 02-3591259
ผู้สอบบัญชี	:	นางสาวโสรยา ดินตะสุวรรณ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทะเบียนเลขที่ 8658 บริษัท ธรรมนิติ จำกัด 267/1 ถนนประชาราษฎร์ สาย 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ 10800 โทรศัพท์ : 02-5878080 โทรสาร : 02-5860301

5. ผู้ถือหุ้น

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่

กลุ่มผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก ณ. 27 ตุลาคม 2560 มีดังนี้

ลำดับที่	ผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้น	% ของจำนวนหุ้นทั้งหมด
1	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)	4,588,424	38.24
2	บริษัท เอฟ แอนด์ เอส 79 จำกัด	1,262,899	10.52
3	บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ ราม จำกัด	862,300	7.19
4	กลุ่มกาญจนพิทักษ์	534,863	4.46
	ประกอบด้วย นพ.เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	131,100	1.09
	นายฤทธิชัย กาญจนพิทักษ์	193,077	1.61
	น.ส.ฤกษ์จี กาญจนพิทักษ์	210,686	1.76
5	กลุ่มชนะภัย	352,885	2.94
	ประกอบด้วย ทพ. ชำนาญ ชนะภัย	127,499	1.06
	นางจินนภา ชนะภัย (คู่สมรส)	7,886	0.07
	ทพ.ฐิติ ชนะภัย	117,500	0.98
	น.ส.คาราพราว ชนะภัย	100,000	0.83
6	กลุ่มสมบุญสิน	318,302	2.65
	ประกอบด้วย นพ.รัชช สมบุญสิน	15,000	0.12
	นพ.พิชญ สมบุญสิน	303,302	2.53
7	กลุ่มศิริวงศ์	314,202	2.62
	ประกอบด้วย นพ.บุญปรีดี ศิริวงศ์	302,900	2.52
	นางอัญชญา ศิริวงศ์ (คู่สมรส)	11,302	0.10
8	น.พ.ศิริพงษ์ เหลืองวารินกุล	239,472	2.00
9	กลุ่ม นิพัทธโกศลสุข	235,000	1.96
	ประกอบด้วย นพ.เรวัต นิพัทธโกศลสุข	80,000	0.67
	นายธัญญ์ นิพัทธโกศลสุข	95,000	0.79
	นายรัตน์ นิพัทธโกศลสุข	60,000	0.50
10	บริษัท โรงพยาบาลวิภา ราม จำกัด	204,600	1.71

ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี

รายการที่	ชื่อบริษัทผู้จ่าย	ชื่อผู้สอบบัญชี	ค่าสอบบัญชี
1	บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)	บ.ธรรมนิติ จำกัด	1,280,000
2	บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ ราม จำกัด	บ.ธรรมนิติ จำกัด	81,000
3	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับการสอบบัญชี	บ.ธรรมนิติ จำกัด	202,282
	รวมค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี		<u>1,563,282</u>

6. นโยบายการจ่ายเงินปันผล

คณะกรรมการของบริษัทมีนโยบายเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นแต่ละปี โดยมีอัตราที่คาดว่าจะจ่ายตามผลการดำเนินงานในอัตราไม่เกินร้อยละ 60 ของกำไรสุทธิเฉพาะบริษัทหลังจากชำระภาษีแล้ว ในปี 2560 บริษัทได้จ่ายเงินปันผลรวม 192 ล้านบาท (12 ล้านหุ้น @ 16 บาท)

สำหรับบริษัทย่อย ได้แก่ บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ ราม จำกัด มีนโยบายจ่ายเงินปันผลไม่เกินร้อยละ 60 ของกำไรสุทธิ เฉพาะบริษัทหลังจากชำระภาษีแล้ว ในปี 2560 บริษัทย่อยยังมีผลขาดทุนจึงไม่มีการจ่ายเงินปันผลมายังบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

ข้อมูลการจ่ายเงินปันผลย้อนหลัง

ปี	2555	2556	2557	2558	2559
กำไรสุทธิต่อหุ้น	106.47	62.60	79.80	84.86	94.83
เงินปันผลต่อหุ้น	12	12	12	12	14
อัตรการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ (%)	11.27	19.17	15.04	14.14	14.76

7. โครงสร้างการจัดการ

7.1 คณะกรรมการบริษัท

- รายชื่อและตำแหน่งของกรรมการ, จำนวนครั้งการประชุม และจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละรายเข้าร่วมประชุมในปี 2560

คณะกรรมการบริษัทมีจำนวน 12 คน และในจำนวนนี้เป็นกรรมการอิสระ 4 คน

ณ. วันที่ 31 ธันวาคม 2560 คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยจำนวน 12 คน ดังนี้

1. นายรัชช สมบูรณ์สิน	ประธานกรรมการ
2. นายชำนาญ ชนะภัย	กรรมการผู้จัดการ
3. นายวิรัตน์ ชื่นอ้อม	กรรมการ
4. นายบุญปรีดี ศิริวงศ์	กรรมการ
5. นายศิริพงษ์ เหลืองวารินกุล	กรรมการ
6. นายสุธี ลีละเศรษฐกุล	กรรมการ
7. นายเจิมพล ภูมิตระกูล	กรรมการ
8. นายเอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการ

(ได้เข้ามาเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2560)

9. นายประมล อภิรัตน์	ประธานกรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ
10. นายขจิต หัพนานนท์	กรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ
11. น.ส. กิตติญารัตน์ จิโรจดำรงชัย	กรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ
12. นายพินิจ หิรัญโชติ	กรรมการอิสระ

กรรมการที่มีอำนาจลงนามแทนบริษัท มี นายรัชช สมบูรณ์สิน, นายวิรัตน์ ชื่นอ้อม, นายบุญปรีดี ศิริวงศ์ และ นายชำนาญ ชนะภัย วิธีการลงนาม คือ 2 ใน 4 ท่าน

กรรมการที่เป็นกรรมการอิสระ 4 คน ประกอบด้วย

1. นายขจิต หัพนานนท์
2. นายพินิจ หิรัญโชติ
3. นายประมล อภิรัตน์
4. น.ส. กิตติญารัตน์ จิโรจดำรงชัย

ปี 2560 มีการประชุมคณะกรรมการบริษัท 10 ครั้ง, กรรมการบริหาร 41 ครั้ง และกรรมการตรวจสอบ 4 ครั้ง โดยมีรายละเอียดการเข้าร่วมประชุมดังนี้

	กรรมการบริษัท	กรรมการบริหาร	กรรมการตรวจสอบ
1. นายรัชช สมบูรณ์สิน	10	41	-
2. นายชำนาญ ชนะภัย	10	41	-
3. นายวิรัตน์ ชื่นอ้อม	10	40	-
4. นายบุญปรีดี ศิริวงศ์	8	39	-
5. นายศิริพงษ์ เหลืองวารินกุล	10	41	-
6. นายสุธี ลีละเศรษฐกุล	10	41	-
7. นายเจิมพล ภูมิตระกูล	10	41	4
8. นายประมล อภิรัตน์	4	-	4
9. นายขจิต หัฟพานนท์	4	-	4
10. น.ส. กิตติญารัตน์ จิโรจดำรงชัย	4	-	4
11. นายพินิจ หิรัญโชติ	4	-	-

7.2 ผู้บริหาร

- รายชื่อและตำแหน่งของผู้บริหาร

ณ. วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีผู้บริหาร จำนวน 12 ท่าน ดังนี้

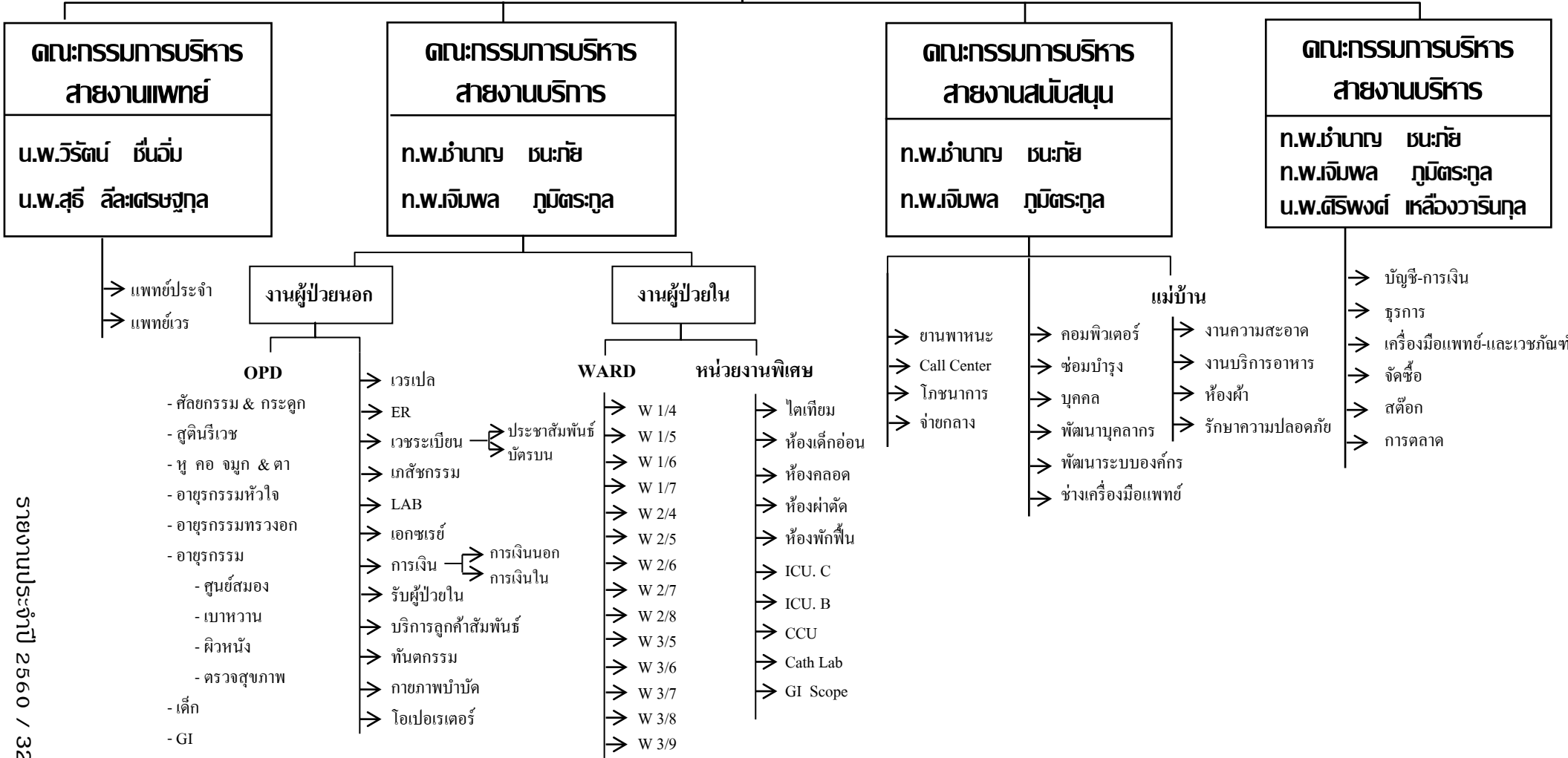
รายชื่อผู้บริหาร	ตำแหน่ง
1. นายรัชช สมบูรณ์สิน	ประธาน และกรรมการบริหาร
2. นายชำนาญ ชนะภัย	กรรมการผู้จัดการ
3. นายวิรัตน์ ชื่นอ้อม	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล
4. นายสุธี ลีละเศรษฐกุล	ผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์
5. นายบุญปรีดี ศิริวงศ์	กรรมการบริหาร
6. นายศิริพงษ์ เหลืองวารินกุล	กรรมการบริหาร
7. นายเจิมพล ภูมิตระกูล	กรรมการบริหาร
8. นายพิชญ สมบูรณ์สิน	กรรมการบริหาร
9. นายชฤต ชื่นอ้อม	กรรมการบริหาร
10. นายเอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการบริหาร
11. นางอัญชญา ศิริวงศ์	รองผู้อำนวยการโรงพยาบาล
12. นางวรรณมา พฤกษ์มหาชัยกุล	ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน

หมายเหตุ 1. นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์ ได้เข้ามาเป็นกรรมการบริหาร เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2560

2. นายแพทย์บุญปรีดี ศิริวงศ์ ได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2561

คณะกรรมการบริหาร

กรรมการผู้จัดการ
ก.พ.ชำนาญ ณะภิชัย

7.3 ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

(1) ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

(ก) ค่าตอบแทนกรรมการรวม 11 ราย เท่ากับ 2,880,000 บาท ในปี 2560 โดยเป็นค่าตอบแทนในรูปเบี้ยประชุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

น.พ. รัชช	สมบุญธสิน	จำนวนเงิน	360,000	บาท
ท.พ. ชำนาญ	ชนะภัย	„	360,000	„
น.พ. วิรัตน์	ชื่นอ้อม	„	360,000	„
น.พ. บุญปรีดี	ศิริวงศ์	„	360,000	„
ท.พ. เจริมพล	ภูมิตระกูล	„	360,000	„
น.พ. ศิริพงษ์	เหลื่องวารินกุล	„	360,000	„
น.พ. สุทธิ	ลีละเศรษฐกุล	„	360,000	„
นายขจิต	หัตถานนท์	„	90,000	„
นายพินิจ	หิรัญโชติ	„	90,000	„
นายประมล	อภิรัตน์	„	90,000	„
น.ส. กิตติญารัตน์	จิโรจดำรงค์ชัย	„	90,000	„

(ข) ค่าตอบแทนกรรมการบริหาร

ในปี 2560 มีกรรมการบริหาร 11 ราย โดยจ่ายในรูปของ

เงินเดือน จำนวน 7,393,000 บาท

เบี้ยประชุม จำนวน 19,482,000 บาท

(2) ค่าตอบแทนอื่น ๆ (ไม่มี)

7.4 บุคลากร

บริษัท มีพนักงานทั้งหมด 2,173 คน โดยในปี 2560 บริษัทได้จ่ายค่าตอบแทนให้กับพนักงานจำนวนทั้งสิ้น 619,066,658 บาท ได้แก่ เงินเดือน ค่าล่วงเวลา ค่าครองชีพ ค่าเวรพยาบาลและเงินโบนัส นอกจากนี้บริษัทยังได้จ่ายค่าตอบแทนให้แก่พนักงานในลักษณะเดียวกับบริษัท รวม 25,215,039 บาท

8. การกำกับดูแลกิจการ

การปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาล 15 ข้อ

นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้องค์กรมีความมั่นคง อีกทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันของกิจการ และ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงได้มีการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการ

โดยมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจให้เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยเฉพาะผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้เสีย เช่น โรงพยาบาลมีระบบให้ผู้ป่วยสามารถตรวจสอบราคาค่ารักษาพยาบาล เพื่อให้เกิดความโปร่งใส นอกจากนี้ในส่วนของบริษัทประกันที่ส่งผู้ป่วยเข้ามาในโรงพยาบาลก็มีระบบการเข้ามาตรวจสอบความถูกต้องทั้งในด้านการรักษาพยาบาล ตลอดจนการคิดค่ารักษาพยาบาล

ในเรื่องของความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงในตัวเอง ทางฝ่ายบริหารได้พยายามดูแลความเสี่ยงทั้งในระดับปฏิบัติการ ตลอดจนความเสี่ยงทางด้านการเงิน ความเสี่ยงที่เกิดจากระบบการควบคุม หรือ พ.ร.บ. ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยติดตามและควบคุมให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

ในปัจจุบันคณะกรรมการให้ความสนใจและความเข้าใจ และประเมินความเสี่ยงที่มีผลต่อธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับรายงานทางการเงิน โดยมีแนวทางดังนี้

1. รายงานภายใน ได้แก่ รายงานที่นำเสนอฝ่ายจัดการ กรรมการ และ คณะกรรมการ เพื่อพิจารณาติดตามระบบงาน และผลประกอบการรายเดือน
2. รายงานภายนอก ทางโรงพยาบาลได้จัดให้มีการรายงานงบไตรมาส รายงานในรูปแบบของรายงานประจำปี และการเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกอื่นๆ
3. นอกจากนี้คณะกรรมการยังถือเป็นความรับผิดชอบ ในการที่จะต้องจัดทำรายงานทางการเงินให้ถูกต้องครบถ้วน ควบคู่ไปกับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี

การควบคุมความเสี่ยงโดยการควบคุมภายใน คณะกรรมการมีนโยบายที่จะรวบรวมและติดตามความเสี่ยงโดยมีระบบการติดตาม และเฝ้าระวังเพื่อประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

การควบคุม และตรวจสอบ บริษัทได้มีการจัดให้มีการประชุมเพื่อติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน เพื่อติดตามคุณภาพการดำเนินงาน การควบคุมดูแลต้นทุน ตลอดจนร่วมกันปรับกลยุทธ์ เพื่อให้โรงพยาบาลมีความแข็งแกร่ง และคงไว้ซึ่งศักยภาพการแข่งขันอยู่เสมอ ทั้งนี้ รวมไปถึงโรงพยาบาลร่วมทุนในเครือโรงพยาบาลรามคำแหงก็ปฏิบัติเช่นกัน

การบริหารงานเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ นโยบายการบริหารของโรงพยาบาล เราตระหนักถึงการดูแลให้เกิดความสมดุล ระหว่าง กลุ่มลูกค้า (ผู้ป่วย), กลุ่มแพทย์ผู้ให้การรักษา , กลุ่มพนักงาน ,กลุ่มผู้ถือหุ้น ตลอดจนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มอื่นๆ เช่นกลุ่มลูกค้า กลุ่มบริษัทประกัน บริษัทคู่สัญญา โรงพยาบาลมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินกิจการด้วยความซื่อสัตย์และให้ความสำคัญกับกลุ่มต่างๆอย่างเท่าเทียมกัน

ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

คณะกรรมการได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจร่วมกัน เพื่อกำหนดภาระหน้าที่ของกรรมการบริหารตลอดจนเป้าหมาย และมีการติดตามการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท

คณะกรรมการได้กำหนดนโยบาย และมอบหมาย ตลอดจนการติดตามให้การดำเนินงานของบริษัทมีความก้าวหน้าไปตามทิศทางคณะกรรมการกำหนด ตลอดจนมีระบบการตรวจสอบภายใน ตามมาตรฐานของตลาดหลักทรัพย์โดยเคร่งครัด

จริยธรรมธุรกิจ

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน เป็นธุรกิจที่ถูกควบคุมด้วยพระราชบัญญัติ และองค์กรของรัฐฯ ก่อนข้างมาก เช่น พระราชบัญญัติสถานพยาบาล 2541 , กองประกอบโรคศิลป์ กระทรวงสาธารณสุข ในเรื่องของมาตรฐานโรงพยาบาลนอกจากนี้การปฏิบัติงานของแพทย์ยังถูกควบคุมโดยแพทยสภาในเรื่องของจรรยาบรรณทางการแพทย์ เนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่ของโรงพยาบาลรามคำแหงเป็นแพทย์และทันตแพทย์ ซึ่งเข้าใจถึงแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ตามจริยธรรม และจรรยาบรรณทางการแพทย์ เนื่องจากจริยธรรม และจรรยาบรรณทางการแพทย์ กล่าวคือการดำเนินธุรกิจ ภารกิจของบริษัทด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และความโปร่งใสตรวจสอบได้

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทฯ

คณะกรรมการบริษัท ทำหน้าที่ดูแลองค์กรให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือเสมือนตัวผู้ถือหุ้น คอยตรวจสอบและดูแลในการจัดการบริษัท ซึ่งบางส่วนมีกฎหมายกำกับให้ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมายวัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนปฏิบัติตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัทโดยเคร่งครัด นอกจากนี้คณะกรรมการยังมีหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบกับงานที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ การเสนอแต่งตั้งกรรมการผู้สอบบัญชี และการประกาศจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

ในส่วนการดำเนินกิจการของบริษัท คณะกรรมการจะถูกมอบหมายให้รับผิดชอบในฐานะผู้เฝ้าติดตาม และประเมินผลของฝ่ายจัดการอย่างสม่ำเสมอได้แก่

- 1) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ โดยระบบการติดตามตรวจสอบภายในเพื่อป้องกันความเสี่ยงและร่วมจัดการแก้ปัญหาต่างๆอย่างรวดเร็วและทันการณ์
- 2) ติดตามและประเมินผล กำหนดค่าตอบแทนของฝ่ายจัดการ พนักงาน เพื่อให้ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของตลาดแรงงาน ตลอดจนวางแนวทางในการสรรหาและพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้
- 3) ติดตามและตรวจสอบ ตลอดจนการประเมินความเสี่ยงทางการเงิน เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าระบบรายงานทางการเงิน และการตรวจสอบมีความถูกต้องเชื่อถือได้ รวมทั้งดูแลให้มีกระบวนการควบคุมภายใน การติดตามและประเมินความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ติดตามและดูแลปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของฝ่ายจัดการ คณะกรรมการ และผู้ถือหุ้นรวมทั้งการใช้ทรัพย์สินของบริษัทในทางมิชอบและการกระทำที่ไม่ถูกต้องในรายการระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการนี้ คณะกรรมการกำหนดให้คณะกรรมการแต่ละท่านมีสิทธิอนุมัติขอเงินฉุกเฉินได้ในวงเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาทถ้วน การอนุมัติเงินมากกว่านี้จะต้องผ่านที่ประชุมคณะกรรมการ และมีกรรมการผู้มีอำนาจอย่างน้อย 2 ท่าน ตามที่ระบุไว้ เป็นผู้อนุมัติ

การกำกับดูแลกิจการในบริษัทย่อย และบริษัทร่วม

คณะกรรมการฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารดูแลกิจการที่ดี ตามหลักของบรรษัท
ธรรมาภิบาล โดยมุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้เห็นนโยบาย
แก่กรรมการที่เข้าร่วมทำงานกับบริษัทย่อย และบริษัทร่วม โดยเฉพาะการให้นโยบายโดยตรงกับคณะกรรมการ
ในบริษัทย่อย และบริษัทร่วม

ในเรื่องของความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ถือเป็นธุรกิจที่มี
ความมั่นคง ซึ่งต้องดูแลคนไข้ตามจรรยาบรรณทางการแพทย์ ทางฝ่ายคณะกรรมการบริหารจึงมีเน้นเรื่องการมี
ระบบคุณภาพที่ได้มาตรฐาน ความเสี่ยงในเรื่องสิทธิผู้ป่วย ความเสี่ยงในเรื่องอื่น ๆ ในระบบปฏิบัติการ
นอกจากนั้นความเสี่ยงในเรื่องระบบการเงิน การรายงานทางการเงิน มาตรฐานทางบัญชี และการประเมินความ
เสี่ยงทางการเงิน ที่มีผลต่อธุรกิจ โดยกำหนดแนวทางคล้ายกับการทำงานของ บมจ.โรงพยาบาลรามคำแหง
จำกัด (มหาชน) โดยมีแนวทางดังนี้

ระบบการรายงานภายในคณะกรรมการ มีแนวทางให้มีการประชุมเพื่อรายงานในระดับ
กรรมการบริหาร เพื่อพัฒนาระบบงานและแก้ไขปัญหาเป็นรายอาทิตย์ และรายงานผลประกอบการเป็นรายเดือน

ระบบการรายงานภายนอก คณะกรรมการได้จัดให้มีระบบการรายงานผลประกอบการรายไตรมาส
และ ระบบรายงานในรูปแบบรายงานประจำปี ตามมาตรฐานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควบคู่
ไปกับการรายงานของผู้ตรวจสอบบัญชี ในรายงานประจำปี

นโยบายการเปิดเผยข้อมูล ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน. การทำรายการบุคคลที่เกี่ยวข้อง
โยง การได้มาซึ่งทรัพย์สิน หรือการทำรายการอื่น ๆ ที่สำคัญ ทางคณะกรรมการฯ จะรายงานตามมาตรฐานการ
บัญชี ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบรับอนุญาต ตามหลักการและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์

สำหรับขอบเขตและอำนาจของกรรมการและผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของบริษัท มีหน้าที่
กำหนดนโยบาย ซึ่งเป็นไปตามหลักการและ / หรือมติตามที่คณะกรรมการฯ กำหนดในวาระสำคัญ เช่น การ
ออกเสียงในวาระที่ต้องใช้เสียงผู้ถือหุ้นมากกว่า 50 % ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่ง
โดยทั่วไปกรรมการที่เป็นตัวแทนก็จะนำเข้าปรึกษากับคณะกรรมการฯ ในการประชุมเครือข่ายทุกเดือนอยู่แล้ว
การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทมีนโยบายและวิธีการดูแลกรรมการและผู้บริหารในการนำข้อมูลภายในของบริษัท ซึ่งยังไม่
เปิดเผยต่อสาธารณชนไปใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งการซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนี้

1. ให้ความรู้แก่กรรมการรวมทั้งผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องรายงานการถือครองหลักทรัพย์
ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามมาตรา 59 และบทลงโทษตามมาตรา 275 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และ

ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และให้จัดส่งสำเนารายงานนี้ให้แก่บริษัทในวันเดียวกันกับวันที่ส่งรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

2. บริษัทจะดำเนินการแจ้งให้ผู้บริหารทราบว่า ผู้บริหารที่ได้รับทราบข้อมูลภายในที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ จะต้องระงับการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วง 1 เดือน ก่อนที่งบการเงินหรือข้อมูลภายในนั้นจะเปิดเผยสู่สาธารณชน และห้ามไม่ให้เปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญนั้นต่อบุคคลอื่น

นอกจากบทลงโทษซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว หากกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทฝ่าฝืน และ/หรือ ไม่ปฏิบัติตามนโยบายของบริษัทในเรื่องการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลภายใน กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานผู้นั้นจะถูกพิจารณาตามมาตรการทางวินัย และ/หรือ ตามกฎหมายแล้วแต่กรณี

9. CSR (Corporate Social Responsibilities)

บริษัทและบริษัทย่อย ได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนของกิจการและสังคมโดยรวม โดยแยกเป็น

- CSR in process การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยให้อยู่ในกระบวนการทำงานหลักของกิจการ

- CSR after process การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงการช่วยเหลือสังคมและชุมชน บริษัทได้ดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงหลักการ CSR 8 ข้อ ดังนี้

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม
  2. การต่อต้านการทุจริต
  3. การเคารพสิทธิมนุษยชน
  4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
  5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
  6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
  7. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม
  8. นวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม CSR
1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม
  - การแข่งขันที่เป็นธรรม
  - การเคารพสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่น
  - การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่อุปทาน
2. การต่อต้านการทุจริต
  - นโยบายต่อต้านการทุจริตและการประกาศเจตนารมณ์ (ร่วมกับองค์กรอื่น)
  - แนวปฏิบัติในหน่วยงานที่เป็นไปตามนโยบาย
  - การเปิดเผยผลการดำเนินงานและความคืบหน้าในการปฏิบัติ
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน
  - การนำหลักการแนวทางที่เป็นบรรทัดฐานสากลมาใช้ในหน่วยงาน
  - นโยบายและแนวปฏิบัติในหน่วยงาน (และสอดคล้องกับองค์กรอื่น)
  - มาตรการที่สำคัญเกี่ยวกับสิทธิของแรงงาน
4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
  - การจ้างงานและแรงงานสัมพันธ์
  - อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
  - ความหลากหลายและโอกาสแห่งความเท่าเทียม

5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
  - สุขภาพและความปลอดภัยของลูกค้า
  - การแสดงฉลากผลิตภัณฑ์และบริการ
  - การสื่อสารการตลาดและความเป็นส่วนตัวของลูกค้า
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
  - การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
  - การป้องกันและลดผลกระทบจากมลพิษ
  - การปกป้องฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ
7. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม
  - บทบาทในตลาดและการสร้างแรงงาน
  - การมีส่วนร่วมในชุมชน
  - การลงทุนทางสังคม และประเมินผลกระทบทางสังคม
8. นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรม CSR
  - รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงสร้างสรรค์ (Creative CSR)
  - การสร้างสรรค์ร่วม (Co-Creation) กับผู้มีส่วนได้เสีย
  - การคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมทางสังคม (Social Innovation)

ในปี 2559 บริษัทได้ทำกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR in & after Process) ดังนี้

การดำเนินการด้านสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

ความมุ่งมั่นของ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) เพื่อสร้างการบริการผู้ป่วยที่ได้มาตรฐานระดับสากล ด้วยการลงทุนในเครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัย (High technology) ตลอดจนการดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงาน และดูแลผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ซึ่งถือเป็นนโยบายของโรงพยาบาลที่ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากการเข้าสู่ระบบคุณภาพตามมาตรฐาน Joint Commission International (JCI) ซึ่งจะมีมาตรฐานหลายส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น กระบวนการป้องกันการติดเชื้อ การแพร่กระจายเชื้อ กระบวนการแยกขยะเพื่อทำลาย ฯลฯ ซึ่ง รพ.รามคำแหง ได้มีนโยบายในด้านต่าง ดังนี้

1. โครงการแยกขยะเพื่อดูแลสิ่งแวดล้อม

เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพด้านการป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล รามคำแหงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยครอบคลุมการจัดการขยะทั้งหมด ขยะ Recycle ขยะธรรมดา ขยะติดเชื้อ ทั้งสารคัดหลั่ง เลือด ส่วนประกอบของเลือด รวมทั้งการจับเก็บเข็มและของมีคมที่สัมผัส สิ่งเหล่านั้น (Infection waste) และขยะอันตราย

แบ่งขยะในโรงพยาบาลเป็น 4 กลุ่มใหญ่ และกำหนดให้มีการคัดแยก การจับเก็บ การขนส่ง การทำลาย เป็นไปตามที่นโยบายกำหนด

ขยะในโรงพยาบาลรามาธิบดี แบ่งเป็น 4 ประเภท

1.1 ขยะรีไซเคิล : ขยะที่สามารถนำมาคัดแปลงหรือขายได้ เช่นกระดาษ กลังกระดาษ ขวด น้ำเกลือแบบแก้ว ขวดน้ำเกลือพลาสติก

สัญลักษณ์ : ถุงสีขาวใหญ่

1.2 ขยะทั่วไป

แบ่งเป็นขยะทั่วไปมีคมกับขยะทั่วไปไม่มีคม

1.2.1 ขยะทั่วไปมีคม เช่น แก้วน้ำ จาน ชาม แดก

1.2.2 ขยะทั่วไปไม่มีคม เช่น เศษกระดาษ เศษอาหาร กระดาษเช็ดมือ พลาสติก อุปกรณ์การแพทย์ที่ไม่สัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่งผู้ป่วย

สัญลักษณ์ : ถุงสีดำใหญ่

1.3 ขยะติดเชื้อ

: ขยะที่เป็นผลมาจากกระบวนการให้การรักษาพยาบาล, การตรวจวินิจฉัยแยกโรค, การให้ภูมิคุ้มกัน ซึ่งปนเปื้อนเชื้อโรค และอาจเป็นสาเหตุที่สามารถทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อได้ แบ่งเป็น ขยะไม่มีคมติดเชื้อและขยะมีคมติดเชื้อ

1.3.1 ไม่มีคมติดเชื้อ เช่น

- (1) ของเหลวหรือสารคัดหลั่ง เช่น เลือด
- (2) ชิ้นส่วนมนุษย์ จากห้องผ่าตัด และบางแผนกที่เกี่ยวข้องอวัยวะหรือชิ้นส่วนของอวัยวะ เช่น ชิ้นเนื้อ , เนื้อเยื่อ และเนื้อเยื่ออวัยวะที่ได้จากการทำหัตถการต่างๆ
- (3) วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ ที่สัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด สารคัดหลั่ง (ปัสสาวะ อุจจาระ เสมหะ น้ำหนอง น้ำเหลือง น้ำคั่ง)
- (4) ขยะจากห้องปฏิบัติการ
- (5) ขวดวัคซีนต่างๆ ที่ทำจากเชื้อสิ่งมีชีวิตชนิดกิน เช่น โรคโปลิโอ, โรคไทฟอยด์ ไขรอกสาตชนิดรับประทาน

1.3.2 มิคมติดเชื้อ

- (1) Amp วัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิตชนิดดัด เช่น วัคซีนป้องกันวัณโรคโปลิโอ หัดเยอรมัน คางทูม ไวรัสตับอักเสบบี
- (2) ของมีคมที่ใช้ในการรักษาพยาบาล เช่น ใบมีด เข็ม Syringe เน้นที่สัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วยแล้วเท่านั้น

สัญลักษณ์ : ถุงสีแดงมีฝาปิดใช้เท้าปิดเปิด กรณีมีคมใช้ภาชนะแข็งกันทะลุ มีสัญลักษณ์สากล (มีสัญลักษณ์ไอโซชาเป็นรูปเดือนเสี้ยว)

1.4 ขยะอันตราย : ขยะที่สามารถทำให้เกิดอันตรายต่อคน สิ่งแวดล้อม เป็นพิษต่อร่างกาย มีพิษ ติดไฟได้ ระเบิดได้ สารมีฤทธิ์กัดกร่อน เช่น กรด/ด่าง สารกัมมันตรังสี ได้แก่

- 1.4.1 ขยะพิษ
- 1.4.2 ขยะปนเปื้อนยาเคมีบำบัด
- 1.4.3 สารเคมี
- 1.4.4 ขยะปนเปื้อนกัมมันตรังสี

สัญลักษณ์ : ถุงสีเทา มีฝาปิด มีสัญลักษณ์สากล

ขยะปนเปื้อนยาเคมีบำบัด จะเก็บรวบรวมไว้ที่โรงพักขยะ บริเวณสำหรับกักเก็บขยะปนเปื้อนยาเคมีบำบัด เพื่อรอบริษัทกรุงเทพมหานคร จำกัด ขนส่งไปกำจัดโดยการเผาทำลายที่อุณหภูมิไม่น้อยกว่า 1000°C ต่อไป

โดยทางโรงพยาบาลเน้นกระบวนการแยกขยะ และการจัดการที่เป็นมาตรฐานสากลดังนี้

- 1) การทิ้งขยะ : เน้นให้ถูกประเภทตั้งแต่แรก บรรจุพอประมาณ 3/4 ถุง แม่บ้านแต่ละแผนกมัดปากถุงรอการขนย้าย
- 2) การขนส่ง : เจ้าหน้าที่ขนขยะมารับขยะแต่ละแผนกตามเวลาที่กำหนด โดยรถขนขยะจะปิดมิดชิด เพื่อส่งพักที่เรือนขยะด้านหลัง

- 3) เรือนพักขยะ : เป็นเรือนพักด้านหลังโรงพยาบาล แบ่งเป็น 4 โชน แยกชัดเจนโดยห้องขยะติดเชื้อ ห้องขยะอันตราย มีกุญแจปิดมิดชิด (มีเครื่องปรับอากาศกรณีบริษัทคู่สัญญาไม่มารับตามกำหนด)
- 4) ขั้นตอนการทำลาย : เนื่องจากโรงพยาบาลรามคำแหงไม่มีเรือนเผาขยะ ขั้นตอนการทำลายจะบริษัทคู่สัญญาและกรุงเทพมหานคร มารับทุกวันในตอนเช้า

2. โครงการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไข้หวัดใหญ่ ในบุคลากรของโรงพยาบาล ที่สัมผัสผู้ป่วย และ ป้องกันความเสี่ยงในการระบาดของไข้หวัดใหญ่

สืบเนื่องจากการที่มีการระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด H1N1 2009 โดยในปี 2552 ทางโรงพยาบาลได้เริ่มโครงการป้องกันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ ในกลุ่มบุคลากรที่มีความเสี่ยงกลุ่มแพทย์, พยาบาล, ผู้ช่วยเหลือผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ, จ่ายกลาง, ชักฟอกที่มีโอกาสสัมผัสสารคัดหลั่งผู้ป่วย, เกสซ์, ประชาสัมพันธ์ โดยเน้นกลุ่มบุคลากรที่ต้องสัมผัสและพูดคุยกับผู้ป่วย และให้ปฏิบัติตามความสมัครใจ ซึ่งจะต้องมีการรับทราบประโยชน์ที่จะได้รับ และอาการที่ไม่พึงประสงค์

ซึ่งความคาดหวังของโรงพยาบาล คือ การป้องกันเชิงรุกในกลุ่มบุคลากรที่มีความเสี่ยง และ เป็นการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไข้หวัดใหญ่ ไปสู่บุคคลภายนอก บุคคลในครอบครัวของบุคลากรของโรงพยาบาล ซึ่งทางโรงพยาบาลฯ ได้ดำเนินการโครงการนี้อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2552 จนถึงปัจจุบัน ตามข้อมูลดังนี้

ปี	จำนวนบุคลากรที่เข้าโครงการ	งบประมาณที่ใช้
2554	749	633,855
2555	1,239	781,303
2556	1,376	912,391
2557	1,488	947,856
2558	1,582	1,071,062
2559	1,576	1,066,952
2560	1,672	1,133,616

ซึ่งจากการเฝ้าระวัง และสังเกตพบว่า อัตราการติดเชื้อในระดับบุคลากรของโรงพยาบาล ในช่วง ไข้หวัดใหญ่ระบาด มีอัตราลดลงอย่างชัดเจน ซึ่งโครงการนี้ทางโรงพยาบาลรามคำแหงยังคงให้มีการรณรงค์ และทำอย่างต่อเนื่องทุกปี

3. โครงการติดตามการฉีดวัคซีนไวรัสตับอักเสบบี ในบุคลากร ปี 2560

เนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์มีความเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเมื่อมีการสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่งจากผู้ป่วย รวมทั้งอุบัติเหตุทางการแพทย์ เช่น ถูกเข็มตำ และเมื่อได้รับเชื้อแล้วมีโอกาสเกิดการติดเชื้อเรื้อรัง 5-10 % ซึ่งมีโอกาสกลายเป็นตับแข็งและมะเร็งตับต่อไป และมีโอกาสแพร่เชื้อให้แก่ผู้ป่วยด้วย วิธีป้องกันการติดเชื้อที่ดีที่สุดคือวัคซีน ประสิทธิภาพ 90-95 %

ดังนั้น ทางคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล จึงจัดทำโครงการตรวจเลือดพนักงานที่ยังไม่มีภูมิไวรัสตับอักเสบบี หรือมีประวัติการได้วัคซีนไวรัสตับอักเสบบีไม่ครบ 3 เข็ม ตามนโยบายจากข้อมูลที่สำคัญพนักงานทั้งหมด ที่ต้องได้รับการเจาะเลือดเพื่อตรวจภูมิไวรัสตับอักเสบบี และหากตรวจแล้วพบว่าไม่มีภูมิ พนักงานจะต้องเข้าร่วมโครงการฉีดวัคซีนไวรัสตับอักเสบบีให้ครบ 3 เข็ม ในปี 2561 ต่อไป ข้อมูลบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

ปี	จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ (คน)	งบประมาณที่ใช้
2560	368	227,424

4. โครงการตรวจสุขภาพพนักงานประจำปี 2560

การตรวจคัดกรองสุขภาพนั้นเป็นบริการทางสาธารณสุขเชิงป้องกันเพื่อพยายามค้นหาโรคหรือภาวะผิดปกติในประชากรทั่วไป ซึ่งอาจตรวจตั้งแต่ระยะก่อนเกิดอาการ ระยะมีอาการแล้วแต่ยังไม่ทราบว่าป็นโรค โดยการตรวจคัดกรองสุขภาพนี้เป็นการต่อสู้กับโรคร้ายที่ดีที่สุด เพราะจะทำให้รู้ว่าเป็นโรคและรักษาได้ตั้งแต่เนิ่น ๆ หรือหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงก่อนที่จะเป็นโรคร้ายแรง ช่วยลดอัตราการป่วย และอัตราการเสียชีวิตได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นทางโรงพยาบาลจึงเห็นความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร เพื่อป้องกันการเกิดโรคและลดอัตราป่วยในบุคลากร จึงจัดทำโครงการตรวจสุขภาพพนักงานประจำปี 2560 โดยมีข้อมูล ดังนี้

ปี	จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ (คน)	งบประมาณที่ใช้ (บาท)
2560	1,598	2,198,560

5. โครงการบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาล ก่อนระบายออกสู่ชุมชนเพื่อดูแลสิ่งแวดล้อม

โรงพยาบาลเป็นสถานที่ให้บริการรักษาผู้ป่วย ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เป็นแหล่งกำเนิดน้ำเสียในชุมชน ดังนั้นของเสียที่เกิดจากการให้บริการผู้ป่วย รวมทั้งน้ำเสียที่เกิดจากการล้างทำความสะอาดร่างกาย และอุปกรณ์ของใช้ต่าง ๆ ก็อาจมีเชื้อโรคหรือสิ่งสกปรกปนเปื้อน มีโอกาสแพร่กระจายออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกโรงพยาบาลได้

ดังนั้น โรงพยาบาลให้ความสำคัญและจำเป็นต้องบำบัดน้ำเสียและฆ่าเชื้อโรคก่อนระบายออกสู่ชุมชน เพื่อลดการเกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยควบคุมและติดตามน้ำทิ้งของโรงพยาบาล ได้แก่ ค่าบีโอดี (BOD) เฉลี่ยให้อยู่ในเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยไม่เกิน 20 ตามข้อมูล ดังนี้

ปี	ผลน้ำเสียที่วัดได้ (BOD)
2557	3.44
2558	2.93
2559	10.30
2560	14.11

6. โครงการรวมใจรักดี บริจาคโลหิตถวายพ่อของแผ่นดิน

โรงพยาบาลรามคำแหงเข้าร่วมโครงการ “รวมใจรัก รักดี บริจาคโลหิตถวายพ่อของแผ่นดิน” กับศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติและคณะกรรมการจัดหา และส่งเสริมผู้ให้โลหิตแห่งสภาอากาศไทย เพื่อเป็นโครงการในการรณรงค์จัดหาผู้บริจาคโลหิต ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาอากาศไทย

เนื่องจากสภาพปัจจุบันปริมาณโลหิตที่จัดหาได้ในประเทศ ไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณความต้องการใช้โลหิต โรงพยาบาลรามคำแหงตระหนักเห็นความสำคัญมาโดยตลอด และได้จัดให้บุคลากรของโรงพยาบาลมีส่วนร่วมทำกิจกรรมด้วย เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรที่มีจิตใจเป็นผู้ให้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่องค์กรต้องการ และเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ไม่เคยบริจาค หรือผู้บริจาคโลหิตที่บริจาคเพียงปีละ 1 ครั้ง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริจาคโลหิต เป็นบริจาคเป็นประจำ เพื่อให้ได้รับโลหิตบริจาคเพียงพอสำหรับผู้ป่วยทั่วประเทศ

โครงการให้โลหิต ให้ชีวิต นี้จะช่วยให้บุคลากรขององค์กรได้เรียนรู้การทำกิจกรรมร่วมกับองค์กรภายนอก อันจะทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกที่ดีและภาคภูมิใจต่อองค์กร โรงพยาบาลรามคำแหงร่วมกัน และยังส่งผลให้พนักงานพร้อมช่วยเหลือสังคม ได้อย่างมหาศาล สร้างคุณค่าให้กับสังคมไทยตลอดไป

ทางโรงพยาบาลรามคำแหงได้เริ่มจัดทำโครงการรับบริจาคโลหิต ตั้งแต่ปี 2556 จนถึงปัจจุบัน โดยจัดให้มีการรับบริจาคเลือดปีละ 3 ครั้ง ในปี 2560 ได้จัดให้มีการรับบริจาคโลหิต ดังนี้

- ครั้งที่ 1 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560
- ครั้งที่ 2 วันที่ 12 มิถุนายน 2560
- ครั้งที่ 3 วันที่ 13 พฤศจิกายน 2560

ผลการดำเนินการ ปี 2560

จำนวน ผู้เข้าร่วมบริจาค	จำนวนผู้ที่สามารถบริจาคได้		จำนวนที่ได้สุทธิ (ยูนิต)
	บุคคลภายนอก	บุคคลภายใน	
ครั้งที่ 1 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560			
291	50	150	200
ครั้งที่ 2 วันที่ 12 มิถุนายน 2560			
211	45	135	180
ครั้งที่ 3 วันที่ 13 พฤศจิกายน 2560			
195	40	140	180

10. การควบคุมภายในและบริหารจัดการความเสี่ยง

ควบคุมภายใน

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ได้ให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง โดยคณะกรรมการบริษัท ฯ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบ สอบทานการประเมินระบบการควบคุมภายใน เพื่อมุ่งเน้นให้ระบบการควบคุมภายในมีความเพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจ และมีประสิทธิผลประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลืองหรือการทุจริต ระบบบัญชีและรายงานทางการเงินมีความถูกต้องเชื่อถือได้ รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท ฯ

ในปี 2560 คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการประเมินการควบคุมภายในซึ่งจัดทำขึ้นโดยสำนักตรวจสอบภายใน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1) สภาพแวดล้อมการควบคุม

ผู้บริหารและบุคลากรมีทัศนคติที่ดีและเอื้อต่อการควบคุมภายใน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการมีศีลธรรม จรรยาบรรณและความซื่อสัตย์ และมีการพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี ถ้าพบว่าบุคลากรประพฤติปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม การยอมรับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน การรับทราบข้อมูลและการวินิจฉัยสิ่งที่ตรวจพบหรือสิ่งที่ต้องตรวจสอบ ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหารเหมาะสมต่อการพัฒนาการควบคุมภายในและดำรงไว้ซึ่งการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผล โครงสร้างองค์กร การมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและจำนวนผู้ปฏิบัติงานเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ นโยบายและการปฏิบัติด้านบุคลากรเหมาะสมในการจูงใจและสนับสนุนผู้ปฏิบัติงาน

สภาพแวดล้อมของการควบคุมของบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ภาพรวมมีความเหมาะสม และมีส่วนทำให้การควบคุมภายในเพียงพอ มีประสิทธิผล เช่น

- บริษัท ฯ ได้จัดโครงสร้างขององค์กรและสายงานบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสม มีการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร พนักงานทุกคนทราบถึงบทบาท อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบ รวมทั้งตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตน
- บริษัท ฯ ได้วิเคราะห์พื้นฐานความรู้ทางการศึกษา ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และประเมินความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และตามคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description)
- บริษัท ฯ กำหนดนโยบายและวิธีบริหารทรัพยากรบุคคลไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การคัดเลือก การฝึกอบรม การเลื่อนตำแหน่ง การจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน เป็นต้น

- บริษัท ฯ และบริษัทในกลุ่มได้กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรม โดยกำหนดนโยบายด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักมาตรฐานสากล คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท ฯ ได้ประชุมร่วมกันไตรมาสละ 1 ครั้ง เพื่อกำกับดูแลให้บุคลากรทุกคนในองค์กรปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนด
- ผู้บริหารมีปรัชญาและรูปแบบในการทำงาน เช่น มีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบัญชี ระบบการจัดการสารสนเทศ ทรัพยากรบุคคล การติดตามประเมินผล การตรวจสอบภายในและการตรวจสอบภายนอก มีการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานที่สำคัญ

2) การบริหารความเสี่ยง

บริษัท ฯ กำหนดวัตถุประสงค์ระดับองค์กรที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ระดับองค์กรและวัตถุประสงค์ระดับกิจกรรมสอดคล้องกันในการที่จะทำงานให้สำเร็จด้วยงบประมาณและทรัพยากรบุคคลที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม ฝ่ายบริหารมีการระบุความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร บริษัท ฯ มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม นอกจากนี้มีกลไกที่ชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการ เป็นต้น

- บริษัท ฯ มีการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่กำกับดูแลและกำหนดกรอบความเสี่ยงเพื่อการบริหารจัดการในภาพรวมองค์กร โดยมีคณะกรรมการจัดการคณะต่าง ๆ บริหารความเสี่ยงงานที่อยู่ในความรับผิดชอบตามกรอบแนวทางที่กำหนด ทั้งนี้ ครอบคลุมความเสี่ยงทางการบริหาร การเงิน การประกอบธุรกิจ การปฏิบัติการ การบริหารและการจัดการ ความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม และความเสี่ยงสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการประกอบธุรกิจของบริษัท ฯ
- บริษัท ฯ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ชัดเจนครอบคลุมสิ่งที่องค์กรต้องการบรรลุวัตถุประสงค์ระดับกิจกรรมเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานที่สำคัญขององค์กร และสอดคล้องเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร ผู้บริหารมีการระบุความเสี่ยงในระดับองค์กร และครอบคลุมในทุกระดับกิจกรรมที่สำคัญ

3) การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

บริษัท ฯ มีนโยบายและวิธีปฏิบัติงานที่ทำให้มั่นใจว่า เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วจะเกิดผลสำเร็จตามที่ฝ่ายบริหารกำหนดไว้ กิจกรรมเพื่อการควบคุมจะชี้ให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความระมัดระวังและสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ เช่น

การควบคุมภายในด้านการบริหาร บริษัท ฯ กำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นลายลักษณ์อักษรและสื่อความให้บุคลากรทุกคนเข้าใจ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งมีการวางแผนการดำเนินงาน การจัดสรรทรัพยากร งบประมาณ และอัตรากำลัง นอกจากนี้ได้มีการกำหนดกระบวนการทำงานและมีการติดตามผล เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และมาตรฐานที่กำหนด

- การควบคุมภายใน ด้านการเงินการบัญชี บริษัท ฯ มีการควบคุมภายในเกี่ยวกับการเก็บเงิน รักษาเงิน การรับจ่าย เงินฝากธนาคาร และเงินยืมทตรง เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด มีการบันทึกบัญชีครบถ้วนถูกต้องและสม่ำเสมอ
- การควบคุมภายใน ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง บริษัท ฯ มีระเบียบและข้อกำหนดว่าด้วยการพัสดุ เพื่อนำไปปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้างไว้อย่างชัดเจน เช่น อำนาจการอนุมัติ การกำหนดความต้องการพัสดุ การตรวจรับ การควบคุมและการเก็บรักษาพัสดุ
- การควบคุมภายใน ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล มีกระบวนการสรรหาเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตามที่กำหนด มีระบบค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และระบบติดตามผลไว้อย่างชัดเจน มีระบบการให้ข้อมูลและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ในภาพรวมบริษัท ฯ มีกิจกรรมควบคุมที่เหมาะสมเพียงพอและมีประสิทธิผล โดยกำหนดให้มีนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร ระบุการดำเนินงานในส่วนที่มีความเสี่ยงสำคัญและกำหนดกลไกในการควบคุมเพื่อป้องกันและลดข้อผิดพลาด มีการสอบทานรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานที่ใช้ทางการเงิน โดยฝ่ายบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัท ฯ มีการกำหนดให้ใช้ดัชนีวัดผลการดำเนินงานกับพนักงานทั้งองค์กร

การบริหารทรัพยากรบุคคลของบริษัท ฯ มีการวางระบบด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และมีการควบคุมติดตามประเมินผลอย่างเพียงพอ ทั้งในด้านการสรรหา ค่าตอบแทน หน้าที่ความรับผิดชอบ การพัฒนาบุคลากร การปฏิบัติงานของบุคลากรและการสื่อสาร เพื่อให้พนักงานมีความรู้ความสามารถและการบริหารทรัพยากรบุคคลของบริษัท ฯ มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

บริษัท ฯ มีระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการปฏิบัติงาน การรายงานทางการเงินและการดำเนินงาน การปฏิบัติตามนโยบายและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่ใช้ในการควบคุมและดำเนินกิจกรรมขององค์กร รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากภายนอกองค์กรมีการสื่อสารไปยังผู้บริหารและผู้ใช้ภายในองค์กรในรูปแบบที่ช่วยให้ผู้รับข้อมูลสารสนเทศปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และให้ความมั่นใจว่ามีการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกองค์กรที่มีผลทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

5) การติดตามประเมินผล

บริษัท ฯ มีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน และประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานโดยกำหนดวิธีปฏิบัติงานเพื่อติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานตามปกติของฝ่ายบริหาร ผู้ควบคุมงานและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้มีการประเมินผลโดยการตรวจสอบของสำนักตรวจสอบภายในตามแผนการตรวจสอบประจำปีและคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท ได้สอบทานผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของบริษัท ฯ อย่างสม่ำเสมอ กรณีพบข้อที่ควรปรับปรุงได้มีการกำหนดวิธีปฏิบัติ เพื่อให้ความมั่นใจว่า ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและการสอบทานได้รับการพิจารณาสนองตอบ และมีการวินิจฉัยสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องทันที

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานระบบการควบคุมภายในซึ่งประเมินโดยผู้บริหารและสำนักตรวจสอบภายใน ไม่พบประเด็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีของบริษัท ฯ ระบบการควบคุมภายในของบริษัท ฯ มีความเพียงพอและมีประสิทธิผล

11. รายการระหว่างกัน

บริษัทฯ มีการทำรายการระหว่างกันกับบริษัทย่อย, บริษัทร่วม และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน โดยไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวเกินร้อยละ 10 ได้แก่

1. เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทร่วม ได้แก่ โรงพยาบาลพะเยา งาม และ โรงพยาบาลเมืองเลย งาม เป็นการให้กู้เงินตั้งแต่ช่วงเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 และมีการผ่อนชำระเงินกู้ยืมแล้วบางส่วนตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ณ. 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ ยังคงมียอดเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทร่วม 2 แห่ง

ก. บริษัท โรงพยาบาลพะเยา งาม จำกัด เป็นหนี้ค้างชำระเงินต้น และดอกเบี้ย ดังนี้

		เงินต้น	ดอกเบี้ย	
ยอดยกมา 1 ม.ค. 2560	เป็นหนี้ค้างชำระ	46,126,035	48,666,796	บาท
ระหว่างปี 2560	ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น	-	3,635,918	„
ระหว่างปี 2560	ชำระเงินต้นและดอกเบี้ย	(1,126,035)	(3,635,918)	„
ยอดคงเหลือ ณ. 31 ธ.ค. 2560	เป็นหนี้ค้างชำระ	<u>45,000,000</u>	<u>48,666,796</u>	„

ข. บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลย งาม จำกัด เป็นหนี้ค้างชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ดังนี้

		เงินต้น	ดอกเบี้ย	
ยอดยกมา 1 ม.ค. 2560	เป็นหนี้ค้างชำระ	93,456,702	108,180,847	บาท
ระหว่างปี 2560	ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น		4,182,012	„
ระหว่างปี 2560	ชำระเงินต้นและดอกเบี้ย	(1,100,000)	(443,191)	„
ยอดคงเหลือ ณ. 31 ธ.ค. 2560	เป็นหนี้ค้างชำระ	<u>92,356,702</u>	<u>111,923,498</u>	„

2. เงินกู้ยืมระยะสั้น จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สืบเนื่องจากในปี 2540-2541 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง สถาบันการเงินมีปัญหาหากไม่ยอมปล่อยสินเชื่อให้กับลูกค้า ทำให้ทางโรงพยาบาลขาดเงินทุนหมุนเวียน ทางโรงพยาบาลจึงแก้ไขวิกฤตการณ์ โดยการกู้เงินจากคณะบุคคล, บุคคลใกล้ชิด และบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เช่น แพทย์ โดยให้อัตราดอกเบี้ยประมาณ MLR-2 และมีระยะเวลากู้ 3 เดือน เมื่อครบกำหนดแล้วจะเรียกคืนหรือฝากต่อก็ได้ ทางโรงพยาบาลได้ทำการกู้เงินประเภทนี้ตั้งแต่นั้นมาจนถึงทุกวันนี้ และส่งผลดีต่อโรงพยาบาลคือ ทำให้โรงพยาบาลเสียดันทุนดอกเบี้ยจ่ายต่ำกว่ากู้จากสถาบันการเงิน เนื่องจากสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะคิดอัตราดอกเบี้ยประมาณ MLR ณ. 31 ธันวาคม 2560 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 56.2 ล้านบาท มีรายละเอียดดังนี้

นพ. เอื้อชาติ	กาญจนพิทักษ์	6,700,000	บาท
ทพ. ชำนาญ	ชนะภัย	5,000,000	บาท
น.พ. พิชญ	สมบุญธสิน	10,400,000	บาท
นายรฤต	ชื่นอิม	18,000,000	บาท
พญ. วิไลพรรณ	สมบุญธสิน	<u>36,000,000</u>	บาท
	รวม	<u>76,100,000</u>	บาท

3. มีการขายเครื่องมือ และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ให้กับบริษัทย่อย, บริษัทร่วม และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ในปี 2560 มียอดขาย จำนวน 371.44 ล้านบาท

มาตรการหรือขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน

ในการทำรายการระหว่างกันที่เป็นไปตามลักษณะการประกอบธุรกิจปกติ เช่น ขายขายเครื่องมือแพทย์ และเวชภัณฑ์ บริษัทจะกำหนดราคาขายต่ำกว่าราคาที่ขายให้บริษัททั่วไปประมาณ 10-20 % โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับทั้ง 2 ฝ่าย

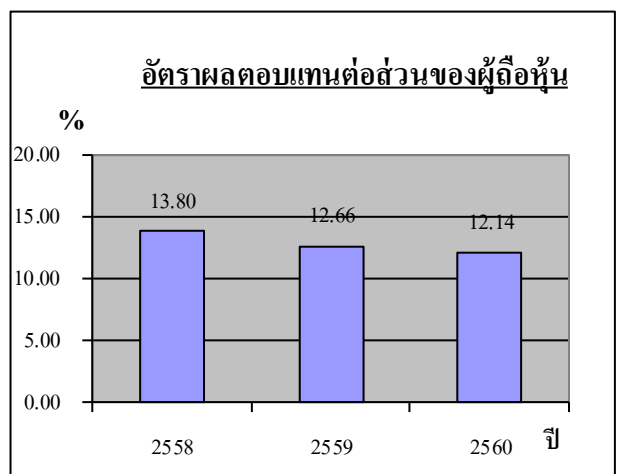
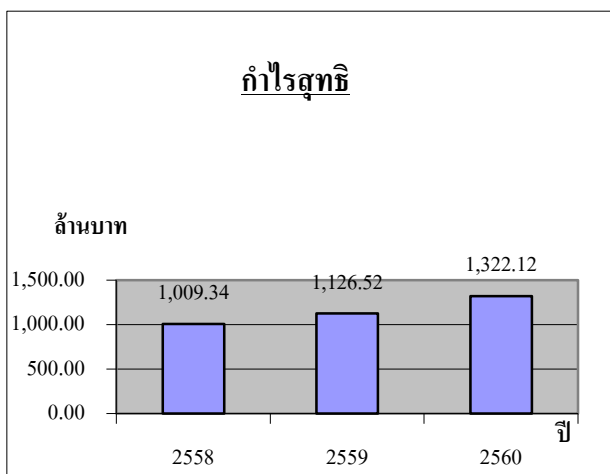
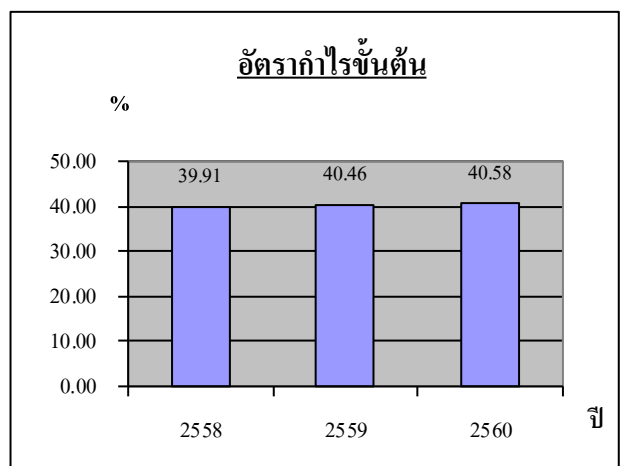
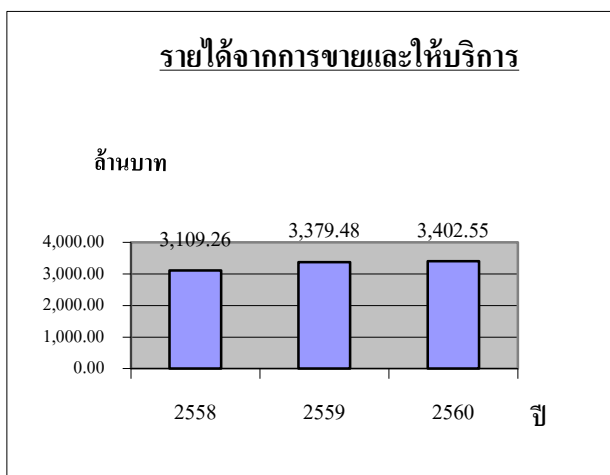
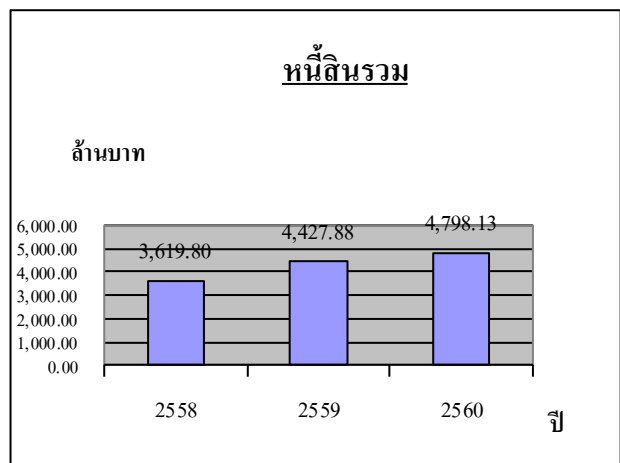
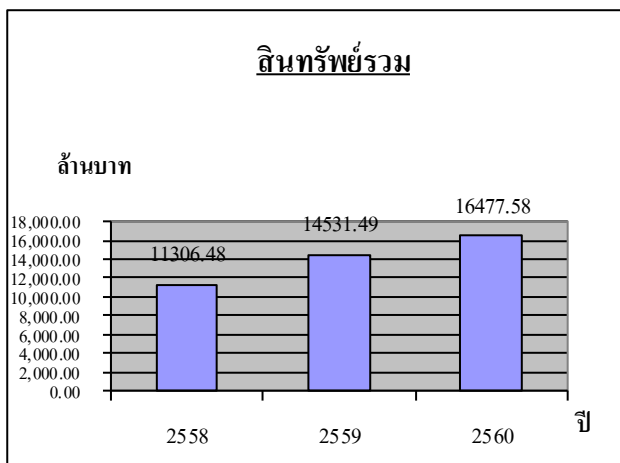
รายการระหว่างกันเกี่ยวกับเงินให้กู้ยืม และการกู้ยืมเงิน บริษัทจะกำหนดอัตรดอกเบี้ยและเงื่อนไขเหมือนกับรายอื่น ๆ โดยบริษัทจะคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ ทั้งนี้ บริษัทจะจัดให้คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็น และสมเหตุผลผลของรายการ และคณะกรรมการบริหารจะพิจารณาอีกครั้งก่อนตัดสินใจทำรายการ

ทั้งนี้ ในการทำรายการระหว่างกัน บริษัทฯ จะปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการเกี่ยวโยง และการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ของบริษัท โดยที่ในการอนุมัติรายการดังกล่าวกรรมการหรือผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสีย ไม่มีสิทธิออกเสียงดังกล่าว

12. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

ผลการดำเนินงาน (ล้านบาท)	2560	2559	2558
รายได้รวม	4,173.00	4,116.19	3,640.15
กำไรก่อนภาษีเงินได้ ดอกเบี้ยจ่าย ค่าเสื่อมราคา และรายจ่ายรอตัดบัญชี (EBITDA)	1,735.86	1,542.74	1,411.92
กำไรสุทธิ	1,322.12	1,126.52	1,009.34
ฐานะการเงิน (ล้านบาท)			
สินทรัพย์รวม	16,477.58	14,531.49	11,306.48
หนี้สินรวม	4,798.13	4,427.88	3,619.80
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	556.46	486.88	264.08
ส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะบริษัท	11,122.99	9,616.73	7,422.60
อัตราส่วนทางการเงิน			
อัตรากำไรขั้นต้น(%)	40.58	40.46	39.91
อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม (%)	31.68	27.37	27.73
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.41	0.44	0.47
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	12.14	12.66	13.80
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	8.53	8.72	9.11
ข้อมูลต่อหุ้น			
จำนวนหุ้นที่ออก (ล้านหุ้น)	12	12	12
กำไรสุทธิต่อหุ้น (บาท) (E.P.S.)	110.62	94.83	84.86
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น(บาท)	926.92	801.39	640.56
เงินปันผลจ่าย ต่อหุ้น (บาท)	16.00	14.00	12.00
ราคาปิดต่อหุ้น ณ. วันสิ้นปี (บาท)	2,970	3,450	1,994
P/E ratio	26.84	36.38	23.50

13. การวิเคราะห์ และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ (Management Discussion and Analysis : MD&A)

1. ภาพรวมของการดำเนินธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ (Overview)

ในปี 2560 การดำเนินงานของบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และ บริษัทย่อย มีรายได้จากการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ซึ่งเป็นธุรกิจหลักของโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น 0.68 % เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน และมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น 17.36 % รายได้จากธุรกิจหลักเพิ่มขึ้นเล็กน้อย รายได้เงินปันผลเพิ่มขึ้นและได้รับส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น จึงทำให้กำไรสุทธิของบริษัทเพิ่มขึ้น

ภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2560 มีการขยายตัวร้อยละ 3.5 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 3.2 โดยมีปัจจัยสนับสนุนหลักเปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อนบ้าง คือ ภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น การส่งออก รวมถึงการท่องเที่ยว จะเริ่มมารับไม้ต่อจากการใช้จ่ายภาครัฐมากขึ้น เห็นได้จากมูลค่าการส่งออกช่วงปลายปีต่อเนื่องกับต้นปีที่ผ่านมาขยายตัวได้บ้าง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความต้องการสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของโลกที่เริ่มกระเตื้องขึ้น ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรที่เริ่มปรับตัวขึ้นบ้าง ก็มีส่วนทำให้มูลค่าสินค้าเกษตรเริ่มปรับตัวขึ้นบ้าง นอกจากนี้พระเอกหลักของเศรษฐกิจไทยในช่วงที่ผ่านมาอย่างภาคการท่องเที่ยวก็ยังคงช่วยผลักดันให้การบริโภค รวมถึงเศรษฐกิจในประเทศให้ขยายตัวได้ดี ในปี 2560 ภาวะเศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงจากเศรษฐกิจในประเทศ ทั้งการบริโภคที่ยังคงเผชิญปัญหาโครงสร้างจากสังคมสูงวัยและภาระหนี้ที่ยังสูง ทั้งการลงทุนภาคเอกชนที่ยังไม่กลับมาอย่างเต็มที่ ผลจากความเชื่อมั่นที่ยังไม่ฟื้นตัวชัดเจน และกำลังการผลิตที่อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงการลงทุนภาครัฐที่ยังมีความเสี่ยงว่าจะไม่สามารถผลักดันได้เต็มที่ ภาคธุรกิจจึงยังไม่พร้อมจะมาลงทุนอย่างเต็มที่กำลัง และประเทศไทยยังมีความเสี่ยงจากปัจจัยทางการเมืองว่าประเทศไทยจะสามารถเปลี่ยนผ่านกลับไปสู่ระบบประชาธิปไตยได้อย่างราบรื่นตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งหากเกิดการเลือกตั้งตามกำหนดก็จะช่วยฟื้นความมั่นใจของนักลงทุนให้กลับคืนมา และหนุนให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ตามสำหรับเศรษฐกิจไทยมีสัญญาณที่จะขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง แต่เป็นการขยายตัวในระดับปานกลาง โดยขยายตัวประมาณร้อยละ 3.5 สำหรับอุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชนโดยรวมจะดีขึ้นเล็กน้อย การแข่งขันในอุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยแข่งขันในด้านราคา และคุณภาพ ทางโรงพยาบาลรามคำแหงได้กำหนดนโยบายไว้ว่าให้บริการรักษาพยาบาลให้ดีที่สุด ภายใต้สถานะแวดล้อมที่มีอยู่ และกำหนดราคายุติธรรม ไม่สูงเกินไป เนื่องจากลูกค้าของโรงพยาบาลส่วนใหญ่เป็นคนระดับกลาง ทางโรงพยาบาลเน้นให้บริการรักษาผู้ป่วยทุกโรค แต่ละโรคจะมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขานั้น ๆ ดูแล ทางโรงพยาบาลคาดว่า การที่ได้เปิด AEC แล้วในปลายปี 2558 จะทำให้ทางโรงพยาบาลมีผู้ป่วยมากขึ้น เนื่องจากไทยเป็นประเทศที่มีชื่อเสียงดีทางการแพทย์ในเอเชีย จึงคาดว่าในอนาคตไทยจะได้เป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย (Medical Hub of Asia) ทางโรงพยาบาลรามคำแหงก็คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์จากการเปิด AEC นี้ คือทำให้มีผู้ป่วยมาใช้บริการมากขึ้น โดยเป็นผู้ป่วยจากต่างประเทศ เช่น พม่า เขมร ลาว ฟิลิปปินส์ ฯลฯ

ทางบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ประกอบธุรกิจหลักเพียงอย่างเดียว คือ ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ถือว่าเป็นธุรกิจที่ให้บริการด้านสุขภาพที่มีความสำคัญ ต่อการดำรงชีวิต เนื่องจาก เป็นธุรกิจที่สามารถพัฒนาไปพร้อมกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งช่วยให้บริการทางด้านการแพทย์ แก่ประชาชน และมีธุรกิจเสริมคือ การสอบเทียบเครื่องมือแพทย์ (M.I. Calibration) และขายเวชภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ บางชนิด แต่ธุรกิจเสริมยังมีขนาดเล็กเพียง 9.71 % ของรายได้รวม

2. ผลการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไร

ผลการดำเนินงานของบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 มีดังนี้

1. บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และ บริษัทย่อย มีรายได้รวม 4,173.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1.38 % โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อยมีรายได้จากการรักษาพยาบาล ในปี 2560 จำนวน 3,402.55 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 0.68 % โดยแยกเป็นรายได้จากโรงพยาบาล

- รามคำแหง	จำนวน	3,332.07 ล้านบาท
- ชัยภูมิ-ราม	จำนวน	70.48 ล้านบาท
		<u>3,402.55</u> ล้านบาท

รายละเอียดเปรียบเทียบจำนวนคนไข้นอก, คนไข้ใน, รายได้คนไข้นอก, รายได้คนไข้ใน, รายได้รวม จากการดำเนินกิจการปี 2560 และ ปี 2559 ของโรงพยาบาลรามคำแหง

	% เพิ่มขึ้น(ลดลง)	2560	2559
จำนวนคนไข้นอก (ครั้ง)	1.07	585,153	578,947
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	(8.87)	83,384	91,507
รายได้คนไข้นอก (บาท)	4.37	1,532,713,345	1,468,536,494
รายได้คนไข้ใน (บาท)	(2.66)	1,800,035,160	1,849,265,222
รายได้รวม (บาท)	0.45	3,332,748,505	3,317,801,716

รายได้คนไข้นอกเพิ่มขึ้น 4.37 % เนื่องจากจำนวนคนไข้นอกเพิ่มขึ้น 1.07 % และราคาสินค้าต่อ 1 คน สูงขึ้น 3.26 %

รายได้คนไข้ในลดลง 2.66 % เนื่องจากจำนวนการใช้เตียงคนไข้ลดลง 8.87 % แต่ราคาสินค้าต่อ 1 เตียง เพิ่มขึ้น 6.81 %

รายได้จากกิจการรักษาพยาบาลโดยรวมแล้ว ปี 2560 เพิ่มขึ้นจากปี 2559 = 0.68 %

1.2 บริษัทมีรายได้จากการขายเครื่องมือแพทย์ เวชภัณฑ์ ในปี 2560 จำนวน 411.48 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 14.74 ล้านบาท

1.3 รายได้เงินปันผล ในปี 2560 มีรายได้เงินปันผลเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 56.03 ล้านบาท

รายละเอียดมีดังนี้

บริษัท	หน่วย : ล้านบาท	
	ปี 2560	ปี 2559
สหแพทย์เกษ์	0.86	0.86
โรงพยาบาลเพชรรัตน์ (บริษัท บูรณะเวช จำกัด)	5.70	5.70
โรงพยาบาลขอนแก่น ราม	5.25	3.94
บริษัท ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย จำกัด	0.01	-
หลักทรัพย์ภัทร (PTSEC)	0.09	.05
หลักทรัพย์เพื่อขายในตลาด	<u>309.01</u>	<u>254.35</u>
รวม	<u>320.92</u>	<u>264.90</u>

1.4 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ โอนกลับในปี 2560 ลดลง 0.17 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2560	ปี 2559
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเงินให้กู้ยืม และดอกเบี้ยค้างรับ โอนกลับ	2.23	2.40

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2560	ปี 2559
โรงพยาบาลรามคำแหงได้รับเงินกู้ยืมคืนจากโรงพยาบาลพะเยา ราม	1.13	1.20
โรงพยาบาลเมืองเลย ราม	<u>1.10</u>	<u>1.20</u>
รวม	<u>2.23</u>	<u>2.40</u>

1.5 บริษัทมีรายได้ออกเบียร์รับ ในปี 2560 ลดลงจากปีก่อน จำนวน 0.09 ล้านบาท

1.6 บริษัทมีรายได้อ่าเช่าสถานที่และอื่น ๆ ในปี 2560 ลดลงจากปีก่อน จำนวน 2.89 ล้านบาท

2. ค่าใช้จ่ายของบริษัท และบริษัทย่อย มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	<u>ปี 2560</u>	<u>ปี 2559</u>
ต้นทุนในการรักษาพยาบาล	2,348.59	2,309.15
ต้นทุนขายเครื่องมือแพทย์ & เวชภัณฑ์	314.81	309.66
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	414.05	411.95
ขาดทุนจากการด้อยค่าเงินลงทุน	-	5.70
ต้นทุนทางการเงิน	92.81	96.22
ต้นทุนทางการเงิน (สุทธิ)	83.33	86.66
สัดส่วนต้นทุนในการรักษาพยาบาล / รายได้รวม	56.28	56.10
สัดส่วนต้นทุนในการขายเครื่องมือ & เวชภัณฑ์ / รายได้รวม	7.54	7.52
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหาร / รายได้รวม	9.92	10.01

จะเห็นว่าสัดส่วนของต้นทุนในการรักษาพยาบาล, ขายเครื่องมือแพทย์ & เวชภัณฑ์ และค่าใช้จ่ายในการบริหาร / รายได้รวม ในปี 2560 สูงกว่า ปี 2559 ประมาณ 0.11 % ในปี 2560 บริษัทมีรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใกล้เคียงกับปี 2559 แต่มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น 195.60 ล้านบาท เนื่องจาก บริษัทมีส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 160.57 ล้านบาท บริษัทได้พยายามบริหารค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อช่วยลดต้นทุน และทำให้กำไรเพิ่มขึ้น

3. บริษัทมีส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

<u>บริษัท</u>	<u>ปี 2560</u>	<u>ปี 2559</u>
บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ ราม จำกัด	109.88	111.72
บริษัท รังสีภัณฑ์ จำกัด	.01	(0.02)
บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	126.01	128.66
บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	(10.42)	(18.64)
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	60.62	55.98
บริษัท โรงพยาบาลพะเยา ราม จำกัด	10.31	20.05
บริษัท โรงพยาบาลวิภา ราม จำกัด	167.09	5.00
บริษัท เลกาซี กอล์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด	(7.68)	(7.50)
รวม	<u>455.82</u>	<u>295.25</u>

4. ในปีนี้บริษัท และบริษัทย่อย มีกำไรจากการดำเนินงานก่อนหักค่าใช้จ่ายทางการเงิน ภาษี ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) จำนวน 1,735.10 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 193.35 ล้านบาท คิดเป็น 12.54%

จากที่กล่าวมาข้างต้น บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิ จำนวน 1,322.12 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 195.60 ล้าน คิดเป็นร้อยละ 17.36

ในปี 2560 โรงพยาบาลจะมีผลประกอบการดีเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน และโรงพยาบาลยังมีความสามารถในการทำกำไรที่ดี โดยพิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

	ปี 2560	ปี 2559	ปี 2558
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	0.40	0.27	0.42
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (%) (ROE)	12.14	12.66	13.80
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (%)	8.53	8.72	9.11
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.41	0.44	0.47
อัตราส่วนหมุนเวียนทรัพย์สิน (%)	0.27	0.32	0.33
อัตรากำไรขั้นต้น (%)	40.58	40.46	39.91
EBIT Margin (%)	36.95	33.13	33.99
อัตรากำไรสุทธิ	31.68	27.37	27.73

จะเห็นว่าอัตรากำไรขั้นต้น EBIT Margin, อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ของบริษัท ในปี 2560 เท่ากับ 40.58, 36.95, 31.68 และ 12.14 (%) ซึ่งถือว่ามีความสามารถในการทำกำไรอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น ๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน

3. ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน

(1) ลักษณะการประกอบธุรกิจของโรงพยาบาลส่วนใหญ่จะเป็นขายเงินสด สำหรับปี 2560 โรงพยาบาลรามคำแหง จะมีการขายเงินสด 71.95 % ขายเครดิต 28.05 % การขายให้เครดิต 28.05 % นั้น จะเป็นลูกหนี้ประเภทบริษัทขนาดกลางและใหญ่ทั่วไปที่เป็นคู่สัญญากับทางโรงพยาบาล, บริษัทประกันชีวิต, บริษัทประกันภัยและกรมแรงงาน บริษัทเหล่านี้จะไม่ค่อยมีปัญหาการชำระเงิน ปัญหาที่มีอยู่บ้างเล็กน้อยตรงที่เงื่อนไขของการส่งผู้ป่วยมารับการรักษาพยาบาลจะยกเว้นบางโรคหรือยกเว้นค่าใช้จ่ายบางอย่าง แต่ทางผู้ป่วยไม่ยอมสำรองจ่ายส่วนที่ยกเว้นขอให้ทางโรงพยาบาลเรียกเก็บกับทางบริษัททั้งจำนวน เครดิตที่ทางโรงพยาบาลให้คือ 2 เดือน

การขายเงินสด 71.95 % นั้น ก็จะมีปัญหาอยู่บ้างสำหรับกรณีผู้ป่วยเป็นผู้ป่วยฉุกเฉิน และผู้ป่วยบางรายไม่มีเงินชำระเมื่อรับการรักษาพยาบาลหายดีแล้ว ใน 1 ปี จะมีอยู่ประมาณ 0.01 - 0.5 % ของยอดขาย ในปี 2560 มีอยู่ประมาณ 1.22 ล้านบาท คิดเป็น 0.03 % ของยอดขาย รายละเอียดของลูกหนี้การค้าที่มีอายุมากกว่า 3 เดือน มีดังนี้

อายุลูกหนี้	บาท	
	2560	2559
มากกว่า 3 เดือน ถึง 6 เดือน	34,689,042	48,738,936
มากกว่า 6 เดือน ถึง 12 เดือน	5,069,726	13,348,704
มากกว่า 12 เดือน ขึ้นไป	35,295,554	33,901,116
รวม	75,054,322	95,988,756
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	41,276,167	(37,905,737)

ในปี 2560 บริษัทคิดว่าได้ตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพียงพอแล้ว เพราะว่าได้ตั้งไว้สูงถึง 54.99 % ของลูกหนี้การค้าที่มีอายุมากกว่า 3 เดือนขึ้นไป

(2) สินค้าคงเหลือและการเสื่อมสภาพหรือล้าสมัย

ในปี 2560 บริษัทมีสินค้าคงเหลือที่ล้าสมัยจากธุรกิจการขายเครื่องมือแพทย์ ซึ่งเป็นธุรกิจเสริม จำนวน 8,860,454 บาท แต่ในธุรกิจการรักษายาบาลผู้ป่วย ได้แก่ ยา เวชภัณฑ์ ฯลฯ ไม่มีสินค้าคงเหลือเสื่อมสภาพ หรือล้าสมัย

ในปี 2560 บริษัทมีสินค้าคงเหลือ (สุทธิ) สูงถึง 564,334,493 บาท ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าคงเหลือ ในแผนกขายอุปกรณ์แพทย์ และ เวชภัณฑ์ ซึ่งเก็บไว้ขาย มีจำนวน สูงถึง 509,509,832 บาท และมีการหักค่าเพื่อการลดมูลค่าของสินค้า จำนวน 38,500,213 บาท ส่วนสินค้าคงเหลือในธุรกิจรักษายาบาลผู้ป่วย มีจำนวน 93,324,874 บาท

(3) เงินลงทุน ค่าความนิยม และการด้อยค่า

- เงินลงทุนในบริษัทย่อย ณ. 31 ธันวาคม 2560 มีรายการ ดังนี้

	ราคาทุน	วิธีส่วนได้เสีย
1. บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ รม จำกัด	435,490,000	225,568,542
2. บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด	512,499,890	492,986,404
หัก บัญชีด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทย่อยบริษัท ชัยภูมิ รม จำกัด	(210,000,000)	-
	<u>737,989,890</u>	<u>718,554,946</u>

จะเห็นว่าเงินลงทุนในบริษัทย่อย – โรงพยาบาลชัยภูมิ รม มีการด้อยค่าของสินทรัพย์ รวม 210,000,000 บาท

- เงินลงทุนในบริษัทร่วม ณ. 31 ธันวาคม 2560 มีราคาทุน 3,603,768,753 บาท

มีราคาคิดตามวิธีส่วนได้เสีย 5,707,300,958 ,,

รายละเอียดมีดังนี้

	<u>ราคาทุน</u>	<u>วิธีส่วนได้เสีย</u>
1. บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ ราม จำกัด	47,617,004	731,147,930
2. บริษัท รังสิภรณ์ จำกัด	3,000,000	931,000
3. บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	649,414,242	1,110,283,051
4. บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลย ราม จำกัด	167,000	-
5. บริษัท ปิยะศิริ จำกัด (โรงพยาบาลสุขุมวิท)	199,939,110	104,967,550
6. บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	508,909,546	704,111,225
7. บริษัท โรงพยาบาลพะเยา ราม จำกัด	107,000	70,798,031
8. บริษัท โรงพยาบาลวิภา ราม จำกัด	1,284,964,851	1,988,501,545
9. บริษัท เลกาซีคอลล์ (ประเทศไทย) จำกัด	1,006,800,000	996,560,626
<u>หัก ตัดบัญชีด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วม</u>		
บริษัท รังสิภรณ์ จำกัด	(2,150,000)	-
บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	<u>(95,000,000)</u>	<u>-</u>
	<u>3,603,768,753</u>	<u>5,707,300,958</u>

จะเห็นว่าบริษัทร่วมที่มีการด้อยค่า ได้แก่

1. บริษัท รังสิภรณ์ จำกัด มีราคาทุน 3,000,000 บาท ปัจจุบันมีราคาตามวิธีส่วนได้เสีย เพียง 931,000 บาท แสดงว่ามีการด้อยค่าของสินทรัพย์ 2,069,000 บาท
2. บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลย ราม จำกัด มีราคาทุน 167,000 บาท ปัจจุบันมีราคา 0 บาท แสดงว่ามีการด้อยค่าของสินทรัพย์ 167,000 บาท
3. บริษัท ปิยะศิริ จำกัด (โรงพยาบาลสุขุมวิท) มีราคาทุน 199,939,110 บาท ปัจจุบันมีราคาตามวิธีส่วนได้เสียเพียง 104,967,550 บาท แสดงว่ามีการด้อยค่าของสินทรัพย์ 94,971,560 บาท
4. บริษัท เลกาซีคอลล์ (ประเทศไทย) จำกัด มีราคาทุน 1,006,800,000 บาท ปัจจุบันมีราคา 996,560,626 บาท แสดงว่ามีการด้อยค่าของสินทรัพย์ 10,239,374 บาท

บริษัทร่วมอื่น ๆ นอกจาก บริษัท รังสิภรณ์ จำกัด, บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลย ราม จำกัด, บริษัท ปิยะศิริ จำกัด และ บริษัท เลกาซีคอลล์ (ประเทศไทย) จำกัด มีราคาตามวิธีส่วนได้เสียเพิ่มขึ้นจากราคาทุน เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่าสินทรัพย์มีราคาสูงขึ้น

- เงินลงทุนระยะยาวอื่น

เงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้อง และบริษัทอื่น มีการบันทึกในราคาทุนและมีการตัดบัญชีด้อยค่าอยู่ 1 แห่ง คือ บริษัท ภูมิปัญญาอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด มีราคาทุน 98,000,000 บาท ได้ตัดบัญชีด้อยค่าทั้งจำนวน

ณ. 31 ธันวาคม 2560 บริษัทกอบประสิณ จำกัด ได้จดทะเบียนเลิกบริษัท และชำระบัญชีเสร็จสิ้น บริษัทจึงพิจารณาตัดจำหน่ายเงินลงทุน และค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุนทั้งจำนวน

- เงินลงทุนเพื่อขาย ณ. 31 ธันวาคม 2560	มีราคาทุน	3,436,511,790 บาท
	มีกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้น	<u>2,075,586,072</u> ,,
	มูลค่ายุติธรรม	<u>5,512,097,862</u> ,,

(4) ส่วนประกอบสำคัญของทรัพย์สินอื่นและสาเหตุการเปลี่ยนแปลง

สินทรัพย์อื่นนอกจากลูกหนี้, สินค้าคงเหลือ และเงินลงทุนแล้ว ยังมี

- เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด บริษัทพยายามบริหารเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะเงินสดเก็บไว้มากจะทำให้ได้ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยรับน้อยลง แต่ถ้าเก็บไว้ไม่เพียงพอก็จะทำให้ธุรกิจสะดุดและติดขัดได้ ณ. 31 ธันวาคม 2560 บริษัทถือเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสดไว้ 351.47 ล้านบาท มากกว่าปีก่อนอยู่ 193.58 ล้านบาท

- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วยรายการ ภาษีซื้อส่วนที่ยังไม่ได้เรียกคืน 2.1 ล้านบาท, สต็อกส่วนที่เป็นครุภัณฑ์และเบ็ดเตล็ด 2.5 ล้านบาท, ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า 7.6 ล้านบาท, รายได้ค้างรับ 2.1 ล้านบาท และอื่น ๆ ซึ่งเป็นรายการที่เกิดขึ้นตามปกติ ในการดำเนินธุรกิจ ณ. 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวน 20.29 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนอยู่ 0.32 ล้านบาท

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์รื้อตัดจ่าย ณ. 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวน 14.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 0.40 ล้านบาท ในปี 2560 มีการซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นเพียง 3.62 ล้านบาท

- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วยรายการเงินค้ำประกันที่ทางบริษัทเรียกเก็บจากบริษัทที่มารับเหมาก่อสร้าง เพื่อประกันผลงานระยะหนึ่งตามสัญญา, เงินมัดจำที่ทางบริษัทจะต้องจ่ายเมื่อตกลงซื้อสินค้าและอื่น ๆ ณ. 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวน 23.72 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 9.56 ล้านบาท

บริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ในปี 2560 = 8.53 % ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

4. สภาพคล่องและความเพียงพอของเงินทุน

(1) แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน

- แหล่งที่มาของเงินทุน ในปี 2560 มีดังนี้

1. เงินสดสุทธิได้จากกิจกรรมดำเนินงาน	842,511,108	บาท
2. รับชำระเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	46,008,799	„
3. รับชำระเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง	20,000,000	„
4. รับชำระเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้อง	206,000,000	„
5. รับชำระเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทที่เกี่ยวข้อง	2,226,035	„
6. เงินรับชำระจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อย	75,000,000	„
7. เงินรับจากการขายเงินลงทุนเพื่อขาย	6,506,231	„
8. เงินรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	164,467,880	„
9. เงินรับล่วงหน้าจากการขายที่ดิน	647,955,000	„
10. รับเงินจากการขายอุปกรณ์	373,250	„
11. เงินปันผลรับจากเงินลงทุนเพื่อขาย	309,011,375	„
12. เงินปันผลรับจากการลงทุนในบริษัทร่วม	184,045,045	„
13. เงินปันผลรับจากเงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องและบริษัทอื่น	11,912,280	„
14. ดอกเบี้ยรับ	<u>5,734,606</u>	„
รวม	<u>2,521,751,609</u>	„

- แหล่งใช้ไปของเงินทุนในปี 2560 มีดังนี้

1. เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	91,851,727	บาท
2. ซื้อเงินลงทุนเพื่อขาย	545,840,280	„
3. ซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม	222,031,638	„
4. ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	295,135,348	„
5. ซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	2,531,756	„
7. จ่ายเงินมัดจำค่าทรัพย์สิน	12,129,209	„
8. จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	30,258,799	„
9. จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง	100,000	„
10. จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	654,000,000	„
11. จ่ายคืนเงินกู้อะยาว	187,640,000	„
12. จ่ายเงินปันผล	192,000,000	„
13. ดอกเบี้ยจ่าย	<u>94,653,887</u>	„
รวม	<u>2,328,172,644</u>	„

สุทธิปี 2560 ได้มา

193,578,965 „

- ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน โดยพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนทุน

ในปี 2560 บริษัทมีอัตราส่วนหนี้สิน : ส่วนทุน = 0.41 : 1

จะเห็นบริษัทมีหนี้สินเพียง 41 % ของส่วนทุนเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีความมั่นคงทางโครงสร้างเงินทุน โดยปกติธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนจะต้องลงทุนใน Fixed Asset สูง (ลงทุนในอาคารผู้ป่วยและซื้ออุปกรณ์แพทย์) อัตราส่วนของหนี้สิน : ส่วนทุน = 1 : 1 โดยประมาณ

(2) ใช้จ่ายลงทุน อธิบายวัตถุประสงค์และแหล่งเงินทุน

ในปี 2560 บริษัทมีรายจ่ายที่มีลักษณะเป็นการลงทุน ดังนี้

1. ซื้อที่ดิน, อาคาร, อุปกรณ์แพทย์, เครื่องใช้สำนักงาน และอื่น ๆ จำนวน 181.47 ล้านบาท

- ที่ดิน ในปี 2560 บริษัทมีการซื้อที่ดินเพิ่มขึ้นมีมูลค่า 10.50 ล้านบาท เป็นที่ดินว่างเปล่าอยู่ติดกับที่ดินของโรงพยาบาล ในอนาคตจะใช้สร้างโกดังเก็บของของแผนกเครื่องมือแพทย์

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง ในปี 2560 มีการสร้างอาคารสำหรับแผนกธุรการและหอพักพยาบาลจำนวน 71.13 ล้านบาท

- อาคารระหว่างก่อสร้าง 7.69 ล้านบาท และมีการโอนอาคารระหว่างก่อสร้างที่สร้างเสร็จแล้วไปยังอาคาร จำนวน 65.18 ล้านบาท

- เครื่องใช้ทางการแพทย์ มีการซื้อเพิ่ม 52.03 ล้านบาท เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีทางการแพทย์เจริญรุดหน้าไปมาก และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ทางโรงพยาบาลต้องลงทุนในส่วนนี้มาก เพื่อให้โรงพยาบาลเป็นโรงพยาบาลชั้นหนึ่ง ที่มีเครื่องมือแพทย์ทันสมัย

- เครื่องใช้แผนก M.I. Cal และขายเครื่องมือแพทย์ มีการซื้อเพิ่ม 2.00 ล้านบาท

- นอกจากนี้ยังมีการลงทุนเพิ่มทางด้านเครื่องใช้สำนักงาน, เครื่องเรือน, ยานพาหนะ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นการลงทุนตามปกติของการดำเนินงาน ที่จะต้องมีการซื้ออุปกรณ์เพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนของเก่าที่ชำรุดหรือล้าสมัย

แหล่งเงินทุนที่ใช้ : เงินทุนจากการดำเนินงานของบริษัท

2. ซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย, บริษัทร่วม และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน มีจำนวน 132.56 ล้านบาท เป็นการลงทุนระยะยาวเพื่อหาผลตอบแทนกลับในรูปแบบปันผล และเป็นการเพิ่มพันธมิตรในธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ทำให้บริษัทสามารถร่วมบริหารงานและพึ่งพากันได้ ทำให้บริษัทมีอำนาจต่อรองสูงขึ้น ต้นทุนขายจะถูก

แหล่งเงินทุนที่ใช้: เงินทุนจากการดำเนินงานของบริษัท และกู้จากสถาบันการเงินภายในประเทศ

(3) ความเพียงพอของสภาพคล่อง

บริษัทมีสภาพคล่องดีในการดำเนินกิจการ เนื่องจากธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนเป็นธุรกิจที่ส่วนใหญ่จะขายเป็นเงินสด สำหรับโรงพยาบาลรามคำแหง ในปี 2560 มีการขายเป็นเงินสด 71.95 % มีการขายเป็นเครดิตเพียง 28.05 % นอกจากนี้บริษัทยังมีผลประกอบการเป็นกำไรสุทธิ 31.68 % ถ้าพิจารณาทางด้านอัตราส่วนสภาพคล่อง (LIQUIDITY RATIO) มีดังนี้

อัตราส่วนสภาพคล่อง = 0.40

อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว = 0.11

อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด = 0.24

ถ้าพิจารณาสภาพคล่องในรูปของสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียน จะเห็นว่าบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน คือมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพียง 24 % ของหนี้สินหมุนเวียน

อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า = 18.64

ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย = 19.31

อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ = 39.13

ระยะเวลาขายเฉลี่ย = 9.20

อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ = 13.15

ระยะเวลาชำระหนี้ = 27.38

Cash Cycle = 1.13

แต่ถ้าพิจารณา ด้านขายและลูกหนี้การค้า จะเห็นว่าระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยเพียง 19.31 วัน

ด้านต้นทุนขายและสินค้าคงเหลือ จะเห็นว่าระยะเวลาขายเฉลี่ยเพียง 9.20 วัน

ด้านซื้อและเจ้าหนี้การค้า จะเห็นว่าระยะเวลาชำระหนี้เท่ากับ 27.38 วัน

ดังนั้น Cash Cycle ของโรงพยาบาล $19.31 + 9.20 - 27.38 = 1.13$ วันเท่านั้น ซึ่งถือว่าโรงพยาบาลมี Cash Cycle ที่ดี จึงส่งผลให้มีสภาพคล่องที่ดี

(4) ความสามารถในการชำระหนี้และการปฏิบัติตามเงื่อนไขการกู้ยืมที่สำคัญ ความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง มีความสามารถในการชำระหนี้ และปฏิบัติตามเงื่อนไขการกู้ยืมได้ครบถ้วน จนทำให้บริษัทได้รับเครดิตที่ดีจากสถาบันการเงิน ประกอบกับทางโรงพยาบาลมีที่ดินจำนวนมาก และยังมีสินทรัพย์ถาวรอื่น ทำให้บริษัทมีความสามารถในการหาเงินทุนเพิ่มเติมได้ง่าย เนื่องจากบริษัทมีผลประกอบการดีและสินทรัพย์ถาวรที่มีมั่นคง

	ปี 2560	ปี 2559
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	12.75	12.76
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน	0.25	0.24

จะเห็นว่าอัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย และความสามารถชำระภาระผูกพัน ในปี 2560 ใกล้เคียงกับปี 2559 เนื่องจากในปี 2560 บริษัทมีกำไรใกล้เคียงปี 2559 และบริษัทสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเนื่องจากบริษัทมีกำไรและเงินสดเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้

5. ภาระผูกพันด้านหนี้สินและการบริหารจัดการภาระนอกงบดุล (ไม่มี)

6. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในอนาคต

1. ความเสี่ยงจากการพึ่งพิงผู้บริหาร ผู้บริหารของโรงพยาบาลในปัจจุบันเป็นผู้ที่มีทัศนวิสัยที่กว้างไกล ได้พยายามทำให้โรงพยาบาลมีคุณภาพโดยจัดหาแพทย์ที่ดีและซื้อเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัยมาใช้ในโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพทางการเงินไว้อย่างมั่นคง จะเห็นได้จากการที่ผู้บริหารสามารถทำให้โรงพยาบาลเป็นระดับแนวหน้า ในระยะเวลา 29 ปีที่ผ่านมา สามารถนำมาพาบริษัทผ่านพ้นวิกฤตในปี 2540 มาได้ ดังนั้น ในอนาคต ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารใหม่ก็อาจจะทำให้มีปัจจัยเสี่ยงต่อผลการดำเนินงานได้

ธุรกิจโรงพยาบาล สิ่งที่สำคัญ คือ Image ของโรงพยาบาล ถ้าเราสามารถรักษาไว้ได้ ธุรกิจนี้ก็จะสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น

2. นโยบายรัฐบาล ในอนาคตถ้ารัฐบาลมีนโยบายให้บริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนดีเทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับโรงพยาบาลเอกชน และมีการอำนวยความสะดวก จัดหาแพทย์และพยาบาลที่ดีมาให้บริการ และคิดค่ารักษาพยาบาลต่ำกว่าโรงพยาบาลเอกชน โรงพยาบาลเอกชนก็จะได้รับผลกระทบจากนโยบายนี้

ทางบริษัทได้พยายามปรับปรุงกลยุทธ์อยู่ตลอดเวลา โดยคู่แข่งรอบข้างด้วย ถ้าในอนาคตมีการแข่งขัน ด้านราคา ทางโรงพยาบาลก็ต้องพยายามลดต้นทุนให้ต่ำลง เพื่อที่จะได้กำหนดราคาขายที่ต่ำลงได้ ทางโรงพยาบาลได้ยึดถือคุณภาพของการรักษาพยาบาลที่ดีและราคายุติธรรมมาตลอด 29 ปี

รายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุม และเลขานุการบริษัท

นายแพทย์รัชช สมบูรณ์สิน

ตำแหน่ง   ประธานกรรมการ
อายุ   79 ปี
สัดส่วนการถือหุ้น   0.12 %
ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร -

คุณวุฒิการศึกษา

- 2504 ปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
- 2512 Diplomat American Board of Radiology
- 2514 Certificate In Neuroradiology

ประวัติการทำงาน

- 2507 – 2509   ภาควิชารังสีวิทยา โรงพยาบาลศิริราช
- 2509 – 2512   Temple University Hospital, Philadelphia, Pennsylvania, U.S.A.
- 2512 – 2514   Hospital Of The University Of Pennsylvania, U.S.A.
- 2514 – 2531   อาจารย์ภาควิชารังสีวิทยา โรงพยาบาลรามธิบดี
- 2530 – 2540   กรรมการบริษัท ศูนย์เอกเรย์คอมพิวเตอร์
และ กรรมการบริษัท ศูนย์พญาไทเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ จำกัด
- 2531 – ปัจจุบัน   ประธานกรรมการ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)
- 2546 – ปัจจุบัน   กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลวิภา ราม จำกัด
- 2548 – ปัจจุบัน   กรรมการบริหาร บริษัท ปิยะศิริ จำกัด (โรงพยาบาลสุขุมวิท)
- 2550 – ปัจจุบัน   ประธานกรรมการ บริษัท เชียงใหม่รามธุรกิจการแพทย์ จำกัด(มหาชน)-รพ.ลานนา

ทันตแพทย์ชำนาญ ชนะภัย

ตำแหน่ง กรรมการบริหาร และกรรมการผู้จัดการ

อายุ 74 ปี

สัดส่วนการถือหุ้น 1.06 %

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร -

คุณวุฒิการศึกษา

- 2511 ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2520 Cosmetic Restoration N.Y., U.S.A.

ประวัติการทำงาน

- 2514 – 2530 ทันตแพทย์ประจำโรงพยาบาลรามธิบดี
- 2524 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท เอฟ แอนด์ เอส '79 จำกัด (โรงพยาบาลตา หู คอ จมูก)
- 2531 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)
- 2540 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด (โรงพยาบาลสิ้นแพทย์)
- 2546 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลวิภา ราม จำกัด
- 2548 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท ปิยะศิริ จำกัด (โรงพยาบาลสุขุมวิท)
- 2549 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลเสรีรักษ์ จำกัด
- 2549 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ ราม จำกัด
- 2551 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ธุรกิจการแพทย์ จำกัด (มหาชน)
หรือ โรงพยาบาลลานนา

นายแพทย์วิรัตน์ ชื่นอิม

ตำแหน่ง กรรมการบริหารและผู้อำนวยการ

อายุ 81 ปี

สัดส่วนการถือหุ้น 0.27 %

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร -

คุณวุฒิการศึกษา

- แพทยศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (รุ่น 15) พ.ศ. 2508
- แพทย์ฝึกหัด โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
- วุฒิบัตร Orthopedics โรงพยาบาลรามาริบัติ
- Fellowship Orthopedics Training จาก Hospital Of Special Surgery, N. Y. พ.ศ. 2517 – 2519

ประวัติการทำงาน

2515 – 2524 อาจารย์แผนก ภาควิชา Orthopedics โรงพยาบาลรามาริบัติ

2525 – 2530 แพทย์ Orthopedics โรงพยาบาลสมิติเวช

2531 – ปัจจุบัน กรรมการบริหารและผู้อำนวยการ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

2540 – ปัจจุบัน ผู้อำนวยการ บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด (โรงพยาบาลสิ้นแพทย์)

นายแพทย์ศิริพงศ์ เหลืองวารินกุล

ตำแหน่ง   กรรมการบริหาร
อายุ   58 ปี
สัดส่วนการถือหุ้น   1.99 %
ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร -

คุณวุฒิการศึกษา

- จบแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2526
- แพทยศาสตรบัณฑิต โสต นาสิก ลาริงซ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2530
- ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) พ.ศ. 2537
- Senior Executive Program, Sasin (SEP 17, 2003)
- Advanced Senior Executive Program (ASEP, Sasin), Kellogg School of Management Western University (2006)
- Advanced Senior Executive Program (ASEP, Sasin), Kellogg School of Management Western University (2010)

ประวัติการทำงาน

- อาจารย์ภาควิชา โสต นาสิก ลาริงซ์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 2530 – 2532
- แพทย์ประจำแผนกหู คอ จมูก โรงพยาบาลรามคำแหง ปี 2533 - ปัจจุบัน
- กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ปี 2538 – ปัจจุบัน
- กรรมการบริหาร โรงพยาบาลสินแพทย์ ปี 2540 – ปัจจุบัน
- รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ปี 2545 – ปัจจุบัน
- กรรมการบริหาร โรงพยาบาลเชียงใหม่ ราม ปี 2546 – ปัจจุบัน
- กรรมการบริหาร โรงพยาบาลลานนา ปี 2550 – ปัจจุบัน

นายแพทย์สุธี ถีระเศรษฐกุล

ตำแหน่ง กรรมการบริหาร
อายุ 61 ปี
สัดส่วนการถือหุ้น 0.01 %
ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร -

คุณวุฒิการศึกษา

- 2524 แพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2532 แพทย์ผู้เชี่ยวชาญอายุรกรรม คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติการทำงาน

- 2525 – 2526 อาจารย์ภาควิชาเภสัชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ม.มหิดล
- 2526 – 2529 สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- 2529 – 2532 แพทย์ประจำบ้านอายุรกรรม คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี
- 2532 – 2534 สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- 2534 – ปัจจุบัน อายุรแพทย์ โรงพยาบาลรามคำแหง
- 2540 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

ทันตแพทย์เจิมพล ภูมิตระกูล

ตำแหน่ง กรรมการบริหาร และผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร

อายุ 57 ปี

สัดส่วนการถือหุ้น 0.16 %

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร -

คุณวุฒิการศึกษา

- ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2528)
- ประกาศนียบัตรชั้นสูง ผู้เชี่ยวชาญสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531)
- ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) (2536)
- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2550)
- Senior Executive Program, SASIN (SEP 17,2003)
- Advance Senior Executive Program Kellogg Graduate School of Management, Northwestern University : U.S.A. (ASEP 1,2006)
- Director Certification Program (DCP, 14)
- Advance Audit Committee Program (I.O.D.) (2555)

ประสบการณ์ทำงาน

- กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ปี 2537-ปัจจุบัน
- คณะเจ้าหน้าที่บริหาร โรงพยาบาลสุขุมวิท ปี 2551-ปัจจุบัน
- ที่ปรึกษาสมาคมโรงพยาบาลเอกชน (2560-2562)
- อนุกรรมการศึกษาราคากลางทันตกรรม ในโครงการหลักประกันสุขภาพ ทันตแพทยสภา
- อนุกรรมการศึกษาและติดตามผลกระทบการเปิดเสรีการค้าบริการ (FTA) สาขาทันตกรรม ทันตแพทยสภา

นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์

ตำแหน่ง	กรรมการบริหาร
อายุ	74 ปี
สัดส่วนการถือหุ้น	0.84 %
ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	-

คุณวุฒิการศึกษา

- จบแพทยศาสตร มหาวิทาลัยเชียงใหม่ (รุ่น 4) 2510
- แพทย์ฝึกหัด โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า 2510 – 2511
- แพทย์ประจำบ้านโสต ศอ นาสิก คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี 2511 - 2514
- วุฒิบัตร โสต ศอ นาสิกแพทย์ โรงพยาบาลรามธิบดี 2514
- วุฒิบัตร โสต ศอ นาสิกแพทย์ ประเทศเยอรมันนี 2521
- ปริญญาเอก Doctor of Medicine จาก University of Essen, Germany 2521

ประวัติการทำงาน

2515 – 2522	อาจารย์ภาควิชาโสต ศอ นาสิก ลาริงซ์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี
2524 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท เอฟ แอนด์ เอส'79 จำกัด (โรงพยาบาลตา หู คอ จมูก)
2531 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)
2538 – 2542	ประธานราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
2540 – ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร บริษัท บริษัท ลินแพทย์ จำกัด (โรงพยาบาลลินแพทย์)
2543 – ปัจจุบัน	รองประธานกรรมการมูลนิธิฯ คนที่ 1 มูลนิธิวัชรเวชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ
2544 – ปัจจุบัน	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการสาธารณสุข วุฒิสภา
2546 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ / กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลวิภา ราม จำกัด
2547 – ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)
2548 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท โรงพยาบาลเจ้าพระยา จำกัด (มหาชน)
2548 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท ปิยะศิริ จำกัด (โรงพยาบาลสุขุมวิท)
2549 – ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร บริษัท โรงพยาบาลเสรีรักษ์ จำกัด
2550 – ปัจจุบัน	กรรมการและผู้จัดการมูลนิธิสถาบันโรคไต ภูมิราชนครินทร์
2550 – ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร บริษัท เชียงใหม่ธุรกิจการแพทย์ จำกัด (มหาชน) หรือ รพ. ลานนา

นายประมล อภิรัตน์

ตำแหน่ง	ประธานกรรมการตรวจสอบ
อายุ	51 ปี
สัดส่วนการถือหุ้น	0.12 %
ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	-

คุณวุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี ศิลปะศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น อิลินอย สหรัฐอเมริกา
- ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการอบรม

- ISO 9000 และ การจัดการคุณภาพ JF Consultant Limited USA.

ประวัติการทำงาน

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายธนาคาร ตัวแทน ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน)
- เจ้าหน้าที่ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- กรรมการอิสระ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)
- ประธานกรรมการตรวจสอบ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

นางอัญชญา ศิริวงศ์

ตำแหน่ง   รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
อายุ   71 ปี
สัดส่วนการถือหุ้น   0.10 %
ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร - ภรรยา นายแพทย์บุญปรีดี ศิริวงศ์

คุณวุฒิการศึกษา

- อนุปริญญาพยาบาลและผดุงครรภ์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติการทำงาน

2531 – ปัจจุบัน   โรงพยาบาลรามคำแหง (โรงพยาบาลเอกชน)

นางวรรณ พฤษ์มหาชัยกุล

ตำแหน่ง   ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน
อายุ   61 ปี
สัดส่วนการถือหุ้น   0.01 %
ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร -

คุณวุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี   เอกการบัญชี   มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท   MBA   มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติการทำงาน

2531 – ปัจจุบัน   โรงพยาบาลรามคำแหง (โรงพยาบาลเอกชน)

นางวรรตดา ตันทนะเทวินทร์

ตำแหน่ง	เลขานุการบริษัท
อายุ	56 ปี
สัดส่วนการถือหุ้น	-

คุณวุฒิการศึกษา

2524 – 2529 ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ เอกวิชาภาษาอังกฤษ / โทการสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน

2536 – ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่แผนกธุรการ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)
2551 – ปัจจุบัน เลขานุการบริษัท บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

15. ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์เพิ่มเติมได้จากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทที่แสดงไว้ใน www.sec.or.th

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ ผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการ
บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินรวมของ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผลการดำเนินงานรวมและกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการของ บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทและบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

การรับรู้รายได้จากการรักษาพยาบาลทั่วไป

เนื่องจากรายได้จากการรักษาพยาบาลเป็นรายการที่มีมูลค่าที่เป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นจำนวนเงิน 3,403 ล้านบาทและ 3,333 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82 และร้อยละ 78 ของรายได้รวม ตามลำดับ นอกจากนี้รายได้จากกิจการโรงพยาบาลมีหลายองค์ประกอบ ได้แก่ รายได้จากการขายยาและเวชภัณฑ์ รายได้ค่าบริการทางการแพทย์ รายได้ค่าห้องผู้ป่วย เป็นต้น รวมถึงมีส่วนลดที่ทำกับคู่สัญญาต่างๆ โดยเงื่อนไขของคู่สัญญาก็มีความหลากหลาย ดังนั้นข้าพเจ้าจึงให้ความสำคัญเป็นพิเศษเกี่ยวกับจำนวน มูลค่าและระยะเวลาในการรับรู้รายได้ของบริษัท

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบการรับรู้รายได้จากการรักษาพยาบาล โดยการประเมินและทดสอบประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้ โดยการสอบถามผู้รับผิดชอบทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างเพื่อทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่บริษัทออกแบบไว้ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้สุ่มตัวอย่างตรวจสอบเอกสารประกอบรายการค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้นในระหว่างปี ตรวจสอบในช่วงใกล้สิ้นรอบระยะเวลาบัญชีและตรวจสอบใบลดหนี้ที่บริษัทออกหลังวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชีรายได้แบบแยกย่อย เพื่อตรวจสอบความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นของรายการค่ารักษาพยาบาลตลอดรอบระยะเวลาบัญชี โดยเฉพาะรายการบัญชีที่ทำผ่านใบสำคัญทั่วไป

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปีแต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานนั้น ซึ่งคาดว่ารายงานประจำปีจะถูกจัดเตรียมให้ข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลดำเนินการแก้ไขข้อมูลที่แสดงขัดต่อข้อเท็จจริง

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทและบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัทและบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบบและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทและบริษัท

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปลักษณะความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทและบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญซึ่งรวมถึงข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่อง que สือสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้นข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้คือ นางสาวโสธยา ดินตะสุวรรณ

(นางสาวโสธยา ดินตะสุวรรณ)
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 8658

บริษัท สอบบัญชีธรรมนิติ จำกัด
กรุงเทพมหานคร
วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2561

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

สินทรัพย์

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	351,470,951	157,891,986	170,406,985	151,616,983
ลูกหนี้การค้า	5, 34	276,203,858	299,227,772	273,464,933	298,936,082
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6, 34	479,000,000	31,000,000	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน					
ส่วนที่ถึงกำหนดรับชำระภายในหนึ่งปี	12, 34	30,000,000	15,000,000	30,000,000	15,000,000
สินค้าคงเหลือ	7	568,774,112	544,564,465	564,334,493	540,100,791
เงินปันผลค้างรับ	34	-	15,973,945	-	15,973,945
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	34	20,293,584	19,972,876	19,281,470	19,624,112
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>1,725,742,505</u>	<u>1,083,631,044</u>	<u>1,057,487,881</u>	<u>1,041,251,913</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนเพื่อขาย	8	5,512,097,862	4,320,409,601	5,512,097,862	4,320,409,601
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	9	5,707,300,958	5,516,201,153	3,603,768,753	3,550,904,995
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	10	-	-	737,989,890	674,289,893
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	11	193,411,345	193,411,345	193,411,345	193,411,345
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	12, 34	15,000,000	30,000,000	15,000,000	30,000,000
ดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	13, 34	-	-	-	-
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	14	3,259,704,236	3,333,427,109	1,471,640,434	1,539,326,369
สิทธิการเช่าที่ดิน	15	23,399,830	24,155,543	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	16	14,202,049	13,801,575	14,202,049	13,801,575
สินทรัพย์ภายใต้การควบคุม	17	3,003,182	2,296,551	-	-
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		23,719,493	14,155,568	20,050,737	10,785,955
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>14,751,838,955</u>	<u>13,447,858,445</u>	<u>11,568,161,070</u>	<u>10,332,929,733</u>
รวมสินทรัพย์		<u><u>16,477,581,460</u></u>	<u><u>14,531,489,489</u></u>	<u><u>12,625,648,951</u></u>	<u><u>11,374,181,646</u></u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น					
จากสถาบันการเงิน	18	1,786,164,451	1,878,016,178	1,786,091,241	1,877,677,477
เจ้าหนี้การค้า	34	211,901,453	205,190,045	209,395,421	201,886,549
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินส่วนที่ถึงกำหนดชำระ					
ภายในหนึ่งปี	22	116,040,000	187,640,000	116,040,000	187,640,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	19, 34	76,100,000	56,200,000	76,100,000	56,200,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	20	683,168,862	667,418,862	683,168,862	667,418,862
เจ้าหนี้ทรัพย์สิน	21	555,356,364	737,151,052	4,420,154	11,214,842
เจ้าหนี้ค่าหุ้น	10, 34	-	-	13,210,000	24,210,000
เงินรับล่วงหน้าค่าขายที่ดิน	14	647,955,000	-	-	-
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		73,457,789	67,750,878	73,457,789	67,750,878
ค่าธรรมเนียมแพทย์ค้างจ่าย		103,691,191	105,530,262	101,887,006	104,403,786
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	34	44,638,665	44,451,125	24,905,767	29,636,190
รวมหนี้สินหมุนเวียน		4,298,473,775	3,949,348,402	3,088,676,240	3,228,038,584
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน					
	22	44,000,000	160,040,000	44,000,000	160,040,000
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	17	378,397,629	250,738,618	378,397,629	250,738,618
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	23	68,873,570	59,276,567	67,360,886	58,401,970
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		8,385,647	8,474,447	8,320,798	8,399,198
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		499,656,846	478,529,632	498,079,313	477,579,786
รวมหนี้สิน		4,798,130,621	4,427,878,034	3,586,755,553	3,705,618,370

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

หมายเหตุ	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 15,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000
ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว				
หุ้นสามัญ 12,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	120,000,000	120,000,000	120,000,000	120,000,000
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว				
ทุนสำรองตามกฎหมาย	25	15,000,000	15,000,000	15,000,000
ยังไม่ได้จัดสรร		8,666,284,000	7,524,913,915	7,243,424,541
6,398,367,895				
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น				
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่า				
เงินลงทุนเผื่อขาย	8	2,375,800,287	1,972,299,619	1,660,468,857
กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม		(38,379,925)	232,847	-
ผลต่างจากการซื้อหุ้นในบริษัทย่อยจากส่วนได้เสีย				
ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	10	(15,713,703)	(15,713,703)	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่				
		11,122,990,659	9,616,732,678	9,038,893,398
ส่วนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อย				
	10	556,460,180	486,878,777	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น				
		11,679,450,839	10,103,611,455	7,668,563,276
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
		16,477,581,460	14,531,489,489	12,625,648,951
				11,374,181,646

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
รายได้					
รายได้จากการรักษาพยาบาล	34	3,402,545,270	3,379,484,505	3,332,748,505	3,317,801,716
รายได้จากการขายเครื่องมือการแพทย์	34	407,080,557	426,220,680	411,478,674	431,587,927
รายได้อื่น					
ดอกเบี้ยรับ	34	9,474,738	9,560,977	8,257,016	8,673,166
รายได้เงินปันผล	8, 9, 11, 34	320,924,780	264,898,065	488,995,880	459,382,626
รายได้อื่น	34	32,971,849	36,028,549	32,325,912	28,176,595
รวมรายได้		4,172,997,194	4,116,192,776	4,273,805,987	4,245,622,030
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนในการรักษาพยาบาล	34	2,348,591,330	2,309,150,252	2,282,255,063	2,241,645,109
ต้นทุนขายเครื่องมือแพทย์		314,806,693	309,660,482	319,204,810	315,027,729
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	34	414,050,663	413,554,321	391,106,510	374,687,748
ขาดทุนจากการซื้อค่าเงินลงทุน	9, 10, 11	-	5,700,000	16,000,000	43,000,000
ต้นทุนทางการเงิน	34	92,807,614	96,221,681	91,025,091	95,966,314
รวมค่าใช้จ่าย		3,170,256,300	3,134,286,736	3,099,591,474	3,070,326,900
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	9	455,826,142	295,249,390	-	-
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		1,458,567,036	1,277,155,430	1,174,214,513	1,175,295,130
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	30	136,451,236	150,640,286	137,157,867	150,003,337
กำไรสำหรับปี		1,322,115,800	1,126,515,144	1,037,056,646	1,025,291,793
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น					
รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทรายการใหม่เข้าไปในกำไรหรือขาดทุน					
ขาดทุนจากการประมาณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันกัน		(330,897)	(4,331,737)	-	(4,331,737)
ภาษีเงินได้เกี่ยวกับรายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทรายการใหม่		-	866,348	-	866,348
กำไร (ขาดทุน) ที่ซึ่งไม่เกิดขึ้นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม		(38,612,772)	2,218,215	-	-
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วม - สรุทจากภาษีเงินได้		(2,613,916)	3,883,595	-	-
		(41,557,585)	2,636,421	-	(3,465,389)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
รายการที่อาจถูกจัดประเภทรายการใหม่ในภายหลังเข้าไปไว้					
ในกำไรหรือขาดทุน					
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากหลักทรัพย์เพื่อขาย	8	656,591,845	948,506,916	656,591,845	948,506,916
ภาษีเงินได้เกี่ยวกับรายการที่อาจถูกจัดประเภทรายการใหม่	8	(131,318,369)	(189,701,383)	(131,318,369)	(189,701,383)
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วม	8	(121,772,808)	455,123,567	-	-
		403,500,668	1,213,929,100	525,273,476	758,805,533
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี-สุทธิจากภาษีเงินได้		361,943,083	1,216,565,521	525,273,476	755,340,144
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		1,684,058,883	2,343,080,665	1,562,330,122	1,780,631,937
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)					
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่		1,327,461,732	1,137,920,829	1,037,056,646	1,025,291,793
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อย		(5,345,932)	(11,405,685)	-	-
		1,322,115,800	1,126,515,144	1,037,056,646	1,025,291,793
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวม					
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่		1,689,477,480	2,354,486,350	1,562,330,122	1,780,631,937
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อย		(5,418,597)	(11,405,685)	-	-
		1,684,058,883	2,343,080,665	1,562,330,122	1,780,631,937
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	31				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่		110.62	94.83	86.42	85.44

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

		บาท									
		งบการเงินรวม									
		ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่							ส่วนของผู้ถือหุ้น		รวมส่วนของผู้ถือหุ้น
		กำไรสะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น			รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		ที่ไม่มีอำนาจควบคุม		
		จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากเงิน	ผลต่างจากการซื้อหุ้น	รวมองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	ผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่	ในบริษัทย่อย		
		ที่ออกและชำระแล้ว	ทุนสำรองตามกฎหมาย	จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนต่อขาย	ลงทุนในบริษัทร่วม	ในบริษัทย่อยจากส่วนของผู้ถือหุ้น	ของผู้ถือหุ้น				
หมายเหตุ											
	ยอดคงเหลือต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	120,000,000	15,000,000	6,546,933,221	758,370,519	(1,985,368)	(15,713,703)	740,671,448	7,422,604,669	264,080,859	7,686,685,528
	เงินปันผล	26	-	(160,358,341)	-	-	-	-	(160,358,341)	-	(160,358,341)
	กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี										
	กำไรสำหรับปี	-	-	1,137,920,829	-	-	-	-	1,137,920,829	(11,405,685)	1,126,515,144
	กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น - สุทธิจากกำไรเงินได้	-	-	418,206	1,213,929,100	2,218,215	-	1,216,147,315	1,216,565,521	-	1,216,565,521
	ส่วนของผู้ถือหุ้นได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยเพิ่มขึ้นจากทุนเรียกชำระ	10	-	-	-	-	-	-	-	234,203,603	234,203,603
	ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	120,000,000	15,000,000	7,524,913,915	1,972,299,619	232,847	(15,713,703)	1,956,818,763	9,616,732,678	486,878,777	10,103,611,455
	เงินปันผล	26	-	(183,219,499)	-	-	-	-	(183,219,499)	-	(183,219,499)
	กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี										
	กำไรสำหรับปี	-	-	1,327,461,732	-	-	-	-	1,327,461,732	(5,345,932)	1,322,115,800
	กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น - สุทธิจากกำไรเงินได้	-	-	(2,872,148)	403,500,668	(38,612,772)	-	364,887,896	362,015,748	(72,665)	361,943,083
	ส่วนของผู้ถือหุ้นได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยเพิ่มขึ้นจากทุนเรียกชำระ	10	-	-	-	-	-	-	-	75,000,000	75,000,000
	ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	120,000,000	15,000,000	8,666,284,000	2,375,800,287	(38,379,925)	(15,713,703)	2,321,706,659	11,122,990,659	556,460,180	11,679,450,839

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

		บาท					
		งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	หมายเหตุ	ทุนเรือนหุ้น	กำไรสะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		รวม
		ที่ออกและชำระแล้ว	จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่า	รวมองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	ส่วนของผู้ถือหุ้น
ยอดคงเหลือต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2559		120,000,000	15,000,000	5,544,541,491	376,389,848	376,389,848	6,055,931,339
เงินปันผล	26	-	-	(168,000,000)	-	-	(168,000,000)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี							
กำไรสำหรับปี		-	-	1,025,291,793	-	-	1,025,291,793
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น - สุทธิจากภาษีเงินได้		-	-	(3,465,389)	758,805,533	758,805,533	755,340,144
ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559		120,000,000	15,000,000	6,398,367,895	1,135,195,381	1,135,195,381	7,668,563,276
เงินปันผล	26	-	-	(192,000,000)	-	-	(192,000,000)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี							
กำไรสำหรับปี		-	-	1,037,056,646	-	-	1,037,056,646
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น - สุทธิจากภาษีเงินได้	8	-	-	-	525,273,476	525,273,476	525,273,476
ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		120,000,000	15,000,000	7,243,424,541	1,660,468,857	1,660,468,857	9,038,893,398

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรสำหรับปี	1,322,115,800	1,126,515,144	1,037,056,646	1,025,291,793
ปรับกระทบกำไรสำหรับปีเป็นเงินสดรับ(จ่าย) จากการดำเนินงาน				
ค่าเสื่อมราคา	189,979,536	174,576,900	180,977,476	159,099,466
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดจ่าย	3,224,464	3,353,712	3,224,464	3,353,712
ขาดทุนจากการซื้อขายเงินลงทุน	-	5,700,000	16,000,000	43,000,000
สิทธิการเช่าตัดจ่าย	755,713	998,705	-	-
ขาดทุนจากการขายเงินลงทุน	4,237,633	1,602,234	4,237,633	1,602,234
(กำไร) ขาดทุนจากการขายและเลิกใช้ทรัพย์สิน	(339,841)	(6,903,734)	(338,191)	538,092
ขาดทุนจากการยกเลิกสิทธิการเช่า	-	13,138,776	-	-
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	8,408,224	12,856,496	8,304,084	12,767,107
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเงินให้กู้ยืม (โอนกลับ)	(2,226,035)	(2,400,000)	(2,226,035)	(2,400,000)
ขาดทุนจากการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	8,860,454	9,179,575	8,860,454	9,179,575
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่ายตัดจ่าย	-	193,605	-	-
รายได้เงินปันผล	(320,924,780)	(264,898,065)	(488,995,880)	(459,382,626)
ดอกเบี้ยรับ	(9,474,738)	(9,560,977)	(8,257,016)	(8,673,166)
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	9,266,106	7,309,788	8,958,917	7,126,061
ดอกเบี้ยจ่าย	92,807,614	96,221,681	91,025,091	95,966,314
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	136,451,236	150,640,286	137,157,867	150,003,337
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(455,826,142)	(295,249,390)	-	-
เงินสดจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในส่วนประกอบ				
ของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	987,315,244	1,023,274,736	995,985,510	1,037,471,899
การเปลี่ยนแปลงในส่วนประกอบของสินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				
ลูกหนี้การค้า	18,333,038	(29,965,018)	20,884,413	(31,380,983)
สินค้าคงเหลือ	(33,070,100)	(8,097,231)	(33,094,156)	(7,059,194)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(296,798)	1,267,107	366,552	437,489
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	116,828	293,200	112,950	314,192

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
การเปลี่ยนแปลงในส่วนประกอบของหนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เข้านี้การค่า	6,711,408	21,224,326	7,508,872	21,051,926
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(1,096,376)	12,916,549	(6,692,048)	8,091,604
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(88,800)	1,466,031	(78,400)	1,487,631
เงินสดรับจากการดำเนินงาน	977,924,444	1,022,379,700	984,993,693	1,030,414,564
เงินสดจ่ายภาษีเงินได้	(135,413,336)	(153,848,105)	(135,110,314)	(151,180,480)
เงินสดสุทธิได้จากกิจกรรมดำเนินงาน	842,511,108	868,531,595	849,883,379	879,234,084
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินรับชำระคืนจากเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	206,000,000	144,000,000	-	-
เงินจ่ายจากเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	(654,000,000)	(175,000,000)	-	-
เงินรับชำระคืนจากเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	2,226,035	2,400,000	2,226,035	2,400,000
เงินจ่ายค่าซื้อเงินลงทุนต่อชาย	(545,840,280)	(45,842,743)	(545,840,280)	(45,842,743)
เงินรับค่าขายเงินลงทุนต่อชาย	6,506,231	17,073,369	6,506,231	17,073,369
เงินจ่ายค่าซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(222,031,638)	(661,251,293)	(222,031,638)	(661,251,293)
เงินรับค่าขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	164,467,880	-	164,467,880	-
จ่ายชำระเจ้าหนี้ค่าหุ้นเงินลงทุน	-	-	(11,000,000)	(12,000,000)
เงินจ่ายค่าซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	(74,999,997)	(234,203,495)
เงินจ่ายค่าซื้อเงินลงทุนในบริษัทที่เกี่ยวข้องกันและบริษัทอื่น	-	(80,000,000)	-	(80,000,000)
เงินจ่ายค่าซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	(295,135,348)	(878,733,077)	(117,136,876)	(223,600,016)
เงินรับค่าขายอุปกรณ์	373,250	216,809,141	338,250	256,860
เงินรับล่วงหน้าค่าขายที่ดิน	647,955,000	-	-	-
เงินจ่ายค่าซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(2,531,756)	(2,594,000)	(2,531,756)	(2,594,000)
เงินจ่ายค่ามัดจำค่าสินทรัพย์	(12,129,209)	(8,079,359)	(12,129,209)	(8,079,359)
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อชาย	309,011,375	254,287,330	309,011,375	254,287,330
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	184,045,045	178,510,616	184,045,045	178,510,616
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนในบริษัทที่เกี่ยวข้องกันและบริษัทอื่น	11,912,280	10,610,735	11,912,280	10,610,735
เงินสดรับจากดอกเบี้ยรับ	5,734,606	5,796,959	4,516,883	4,909,148
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(193,436,529)	(1,022,012,322)	(302,645,777)	(799,522,848)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(91,851,727)	106,540,861	(91,586,236)	106,347,548
เงินรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน	20,000,000	44,000,000	20,000,000	44,000,000
เงินจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน	(100,000)	(56,000,000)	(100,000)	(56,000,000)
เงินรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	46,008,799	22,000,000	46,008,799	22,000,000
เงินจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	(30,258,799)	(25,500,000)	(30,258,799)	(25,500,000)
เงินจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(187,640,000)	(216,840,000)	(187,640,000)	(216,840,000)
เงินปันผลจ่าย	(192,000,000)	(168,000,000)	(192,000,000)	(168,000,000)
เงินรับชำระจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	75,000,000	234,203,603	-	-
จ่ายดอกเบี้ยจ่าย	(94,653,887)	(99,924,291)	(92,871,364)	(99,668,925)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(455,495,614)	(159,519,827)	(528,447,600)	(393,661,377)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)	193,578,965	(313,000,554)	18,790,002	(313,950,141)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	157,891,986	470,892,540	151,616,983	465,567,124
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	351,470,951	157,891,986	170,406,985	151,616,983
การเปิดเผยเพิ่มเติมประกอบงบกระแสเงินสด				
รายการที่มีใช้เงินสดประกอบด้วย				
เจ้าหน้าที่ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	181,794,688	706,866,447	(6,794,688)	8,930,237

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
วันที่ 31 ธันวาคม 2560

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สถานะของบริษัท

บริษัทเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2536

1.2 สถานที่ตั้งของบริษัท

บริษัทตั้งอยู่ที่ เลขที่ 436 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

1.3 ลักษณะธุรกิจ

บริษัทประกอบธุรกิจโรงพยาบาล

2. หลักเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

2.1 หลักเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ
บัญชี พ.ศ. 2547 โดยได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการแสดงรายการได้ทำขึ้น
ตามแบบกำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงินสำหรับบริษัทมหาชนจำกัด ที่กำหนดโดยประกาศ
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบาย
การบัญชี

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทใช้เป็นทางการตามกฎหมายงบการเงิน
ฉบับภาษาอังกฤษแปลมาจากงบการเงินฉบับภาษาไทยดังกล่าว

2.2 หลักเกณฑ์การจัดทำงบการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้ได้รวมงบการเงินของบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) และ
บริษัทย่อยกับส่วนได้เสียในบริษัทร่วม ดังนี้

บริษัท	ประเภทกิจการ	ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	อัตราส่วนของการถือหุ้น (ร้อยละของจำนวนหุ้นจดทะเบียน)	
			2560	2559
<u>บริษัทย่อยและบริษัทร่วมที่บริษัทถือโดยตรง</u>				
บริษัทย่อย				
บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ-ราม จำกัด	โรงพยาบาล	ชัยภูมิ	78.04	78.04
บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	50.00	50.00

บริษัท	ประเภทกิจการ	ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	อัตราส่วนของการถือหุ้น (ร้อยละของจำนวนหุ้นจดทะเบียน)	
			2560	2559
บริษัทร่วม				
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	41.10	41.10
บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำกัด	โรงพยาบาล	เชียงใหม่	42.89	42.89
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	โรงพยาบาล	เลย	40.00	40.00
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	โรงพยาบาล	พะเยา	40.00	40.00
บริษัท รังสิภรณ์ จำกัด	ซ่อมเครื่องมือแพทย์	กรุงเทพฯ	30.00	30.00
บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	32.95	32.95
บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	34.24	34.24
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	7.07	7.08
บริษัท เลกาซี กอล์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด	สนามกอล์ฟ	กรุงเทพฯ	40.00	40.00
บริษัทย่อยและบริษัทร่วมที่ถือโดยบริษัทร่วมบริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด				
บริษัทย่อย				
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี (อมตะนคร) จำกัด	โรงพยาบาล	ชลบุรี	75.11	74.80
บริษัท ส่งสัมพันธ์ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	50.00	50.00
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี-ปากเกร็ด จำกัด	โรงพยาบาล	นนทบุรี	86.36	78.57
บริษัท วิภาวดี-ชัยปราการ จำกัด	โรงพยาบาล	สมุทรปราการ	-	55.00
บริษัท โรงพยาบาลมหมะศักดิ์ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	51.72	-
บริษัทร่วม				
บริษัท โรงพยาบาลเสรีรักษ์ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	20.00	20.00
บริษัท วิภาวดี - ชัยปราการ จำกัด	โรงพยาบาล	สมุทรปราการ	23.57	-
บริษัท สิ้นแพทย์ ธนบุรี จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	-	50.00
บริษัท ปฐมเวช จำกัด	โรงพยาบาล	นครปฐม	-	50.00
บริษัท สิ้นแพทย์ เทพารักษ์ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	-	22.50
บริษัท วิ.เอส. เมดิคอล จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	-	40.00
บริษัท โรงพยาบาลธัญญเวช จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	-	50.00
บริษัท วิภาวดี นครสวรรค์ จำกัด	โรงพยาบาล	นครสวรรค์	-	35.00
บริษัทย่อยและบริษัทร่วมที่ถือโดยบริษัทร่วมบริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด				
บริษัทย่อย				
บริษัท สิ้นแพทย์ เทพารักษ์ จำกัด	โรงพยาบาล	สมุทรปราการ	81.00	68.50
บริษัท สิ้นแพทย์ บางนา จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	50.00	50.00
บริษัท เอส.ที ริช จำกัด	ซ้อ-ขายอสังหาริมทรัพย์ (หยุดดำเนินงาน)	กรุงเทพฯ	99.94	99.94
บริษัท กรีนวิว เทรนนิ่ง เซ็นเตอร์ จำกัด	ฝึกอบรม	กรุงเทพฯ	99.94	99.94
บริษัท สิ้นแพทย์ ธนบุรี จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	100.00	50.00
บริษัท ปฐมเวช จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	100.00	50.00
บริษัท โรงพยาบาลธัญญเวช จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	100.00	50.00
บริษัท วิ.เอส.เมดิคอล จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	80.00	-
บริษัท วิภาวดี นครสวรรค์ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	50.00	-

บริษัท	ประเภทกิจการ	ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	อัตราส่วนของการถือหุ้น (ร้อยละของจำนวนหุ้นจดทะเบียน)	
			2560	2559
บริษัทร่วม				
บริษัท โรงพยาบาลเสรีรักษ์ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	40.00	40.00
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	8.63	8.51
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	12.25	12.25
บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	6.31	6.31
บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	50.00	50.00
บริษัท วี.เอส. เมดิคอล จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	-	40.00
บริษัท เอส เมดิคอล จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	32.50	32.50
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี (อมตะนคร) จำกัด	โรงพยาบาล	ชลบุรี	20.00	20.00
บริษัท วิภาวดี นครสวรรค์ จำกัด	โรงพยาบาล	กรุงเทพฯ	-	35.00
บริษัท วิภาวดี-ชัยปราการ จำกัด	โรงพยาบาล	สมุทรปราการ	26.29	45.00
บริษัทย่อยและบริษัทร่วมที่ถือโดยบริษัทร่วมบริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ร่วม จำกัด				
บริษัทย่อย				
บริษัท เทพปัญญาธุรกิจ จำกัด	โรงพยาบาล	เชียงใหม่	100.00	100.00
บริษัทร่วม				
บริษัท โรงพยาบาลเขลางค์นคร จำกัด	โรงพยาบาล	ลำปาง	25.44	25.44

- ข) ในการจัดทำงบการเงินรวมถือหลักเกณฑ์การรวมเฉพาะบริษัทย่อยซึ่งบริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน) มีอำนาจในการควบคุมหลังจากได้ตัดยอดคงเหลือและรายการระหว่างกันที่เป็นสาระสำคัญของบริษัทและบริษัทย่อย เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามบัญชีของบริษัท และส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมนี้แล้ว
- ค) นโยบายการบัญชีที่สำคัญของบริษัทย่อยในส่วนของรายการบัญชีที่เหมือนกันเช่น นโยบายการบัญชีเช่นเดียวกับบริษัทใหญ่
- ง) ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม หมายถึงส่วนได้เสียในบริษัทย่อยที่ไม่ได้เป็นของบริษัท ซึ่งได้แสดงเป็นรายการแยกต่างหากจากส่วนที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่

2.3 มาตรฐานการบัญชีที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงใหม่ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 ดังต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การนำเสนองบการเงิน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินค้าคงเหลือ
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบกระแสเงินสด
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลง ประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ภาษีเงินได้
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาเช่า
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง รายได้
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือ จากรัฐบาล
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตรา แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือ กิจการที่เกี่ยวข้องกัน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 26 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีและการรายงาน โครงการ ผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงิน ในสภาพ เศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง กำไรต่อหุ้น
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เกษตรกรรม
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 104 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่ มีปัญหา
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 105 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้ และตราสารทุน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล สำหรับเครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรวมธุรกิจ
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาประกันภัย
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย และการดำเนินงานที่ยกเลิก
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 6 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การสำรวจและประเมินค่าแหล่งทรัพยากร แร่
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินรวม
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การร่วมการงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียใน กิจการอื่น
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ความช่วยเหลือจากรัฐบาล-กรณีที่ไม่มีความ เกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรม ดำเนินงาน
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน-สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้ เช่า
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ภาษีเงินได้-การเปลี่ยนแปลงสถานภาพ ทางภาษีของกิจการหรือของผู้ถือหุ้น
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่ทำขึ้นตาม รูปแบบกฎหมาย
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทาน บริการ
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง รายได้-รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับ บริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-ต้นทุนเว็บไซต์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจาก การรื้อถอน การบูรณะและหนี้สินที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกัน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สิทธิในส่วนได้เสียจากกองทุนการรื้อถอน การบูรณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559) เรื่องการรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการด้อยค่า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 14 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของรายการเหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559)
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การจ่ายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดให้เจ้าของ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ต้นทุนการเปิดหน้าดินในช่วงการผลิตสำหรับเหมืองผิวดิน
	เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ

ฝ่ายบริหารของบริษัทและบริษัทย่อยได้ประเมินแล้วเห็นว่ามาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ปรับปรุงใหม่ข้างต้นไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินสำหรับปีปัจจุบัน

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้

รายได้จากการประกอบกิจการ โรงพยาบาล โดยส่วนใหญ่ประกอบด้วยรายได้ค่ารักษาพยาบาล ค่าห้องพัก ค่ายา โดยจะบันทึกเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการหรือเมื่อส่งมอบสินค้าแล้ว

รายได้จากการขายอุปกรณ์ และเครื่องมือแพทย์ และต้นทุนขาย บันทึกเมื่อมีการส่งมอบสินค้าแล้ว

รายได้ค่าเช่า รายได้ค่าที่ปรึกษาและการจัดการ และรายได้อื่นบันทึกเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

เงินปันผลรับ บันทึกเป็นรายได้เมื่อบริษัทมีสิทธิได้รับเงินปันผล

ดอกเบี้ยรับ บันทึกตามเกณฑ์คงค้าง โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

3.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.3 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคารและเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

3.4 ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่นแสดงตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ สำหรับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญประมาณการจากลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแต่ละรายที่คาดว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้

3.5 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ แสดงในราคาทุน หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ราคาทุนของสินค้าคำนวณตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

ต้นทุนสินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย ต้นทุนทั้งหมดในการซื้อและต้นทุนอื่นๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้สินค้าคงเหลือนั้นอยู่ในสถานที่และอยู่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ต้นทุนในการซื้อ ประกอบด้วย ราคาซื้อและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้านั้น เช่น อารขาเข้า ค่าขนส่ง และต้นทุนอื่นๆซึ่งเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้า และหักด้วยส่วนลดการค้าและเงินที่ได้รับคืนจากการซื้อสินค้า

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นการประมาณราคาที่จะขายได้ตามปกติธุรกิจ หักด้วยประมาณการต้นทุนที่จำเป็นต้องจ่ายไปเพื่อให้ขายสินค้าได้

สินค้ากลุ่มอุปกรณ์แพทย์ และเครื่องมือแพทย์ บริษัทมีการพิจารณาตั้งค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้า สำหรับสินค้าที่มีอายุ 3 ปีขึ้นไป ในอัตราร้อยละ 100

3.6 เงินลงทุน

เงินลงทุนเพื่อขาย

เงินลงทุนเพื่อขายเป็นการลงทุนในตราสารทุนในความต้องการของตลาด ซึ่งจะถือไว้โดยไม่ระบุช่วงเวลาและอาจขายเพื่อเสริมสภาพคล่อง ได้แสดงเป็นเงินลงทุนระยะยาว เว้นแต่กรณีที่ฝ่ายบริหารตั้งใจจะถือไว้ไม่เกิน 1 ปี จะแสดงเป็นเงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนเพื่อขายแสดงในมูลค่ายุติธรรม มูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์จดทะเบียนคำนวณ ณ วันที่ในงบการเงินจากราคาเสนอซื้อล่าสุด ณ สิ้นวันทำการสุดท้ายของงวด มูลค่ายุติธรรมของหน่วยลงทุนคำนวณจากมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของหน่วยลงทุน ณ สิ้นวันทำการสุดท้ายของงวดที่ประกาศ โดยบริษัทจัดการกองทุน การเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เพื่อขายบันทึกเป็นรายการแยกต่างหากภายใต้ข้อประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น และจะบันทึกเป็นกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเมื่อบริษัทได้จำหน่ายเงินลงทุนนั้น ราคาของเงินลงทุนที่จำหน่ายคำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ย แต่ถ้าการลดลงของมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนที่ถือไว้เป็นการลดลงอย่างถาวร ขาดทุนจากการลดราคาเงินลงทุนนั้นจะถือเป็นขาดทุนจากการด้อยค่าที่เกิดขึ้นจริงและจะรวมอยู่ในการคำนวณกำไรขาดทุนสำหรับงวด

เงินลงทุนในบริษัทร่วม

บริษัทร่วม หมายถึง กิจการที่อยู่ภายใต้อิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญของบริษัท กล่าวคือ มีอำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทางการเงิน และการดำเนินงานของกิจการ แต่ไม่ถึงระดับที่จะควบคุมนโยบายดังกล่าว ในงบการเงินรวม เงินลงทุนในบริษัทร่วมแสดงโดยวิธีส่วนได้เสีย หากบริษัทร่วมมีผลขาดทุนเกินทุนจะรับรู้ส่วนได้เสียในเงินลงทุนดังกล่าวเพียงเท่ากับศูนย์เท่านั้น และในงบการเงินเฉพาะกิจการ เงินลงทุนในบริษัทร่วมแสดงด้วยวิธีราคาทุนสุทธิจากค่าเพื่อการด้อยค่าเงินลงทุน (ถ้ามี) ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนจะบันทึกเป็นขาดทุนสำหรับงวดในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

เงินลงทุนในบริษัทย่อย

บริษัทย่อย หมายถึง กิจการที่บริษัทมีอำนาจในการควบคุมนโยบายการเงินและการดำเนินงาน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วบริษัทจะถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่ง

ตามงบการเงินเฉพาะกิจการเงินลงทุนในบริษัทย่อยบันทึกด้วยวิธีราคาทุนสุทธิจากค่าเพื่อการด้อยค่าเงินลงทุน (ถ้ามี) ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนจะบันทึกเป็นขาดทุนสำหรับงวดในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

เงินลงทุนทั่วไป - ในเงินลงทุนบริษัทที่เกี่ยวข้องกันและบริษัทอื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง กิจการที่บริษัทถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 20 และหรือกิจการที่มีผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวบางส่วนร่วมกันไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อม

บริษัทอื่น หมายถึง กิจการที่บริษัทถือหุ้นแต่ไม่มีอำนาจควบคุมหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายใด ๆ

เงินลงทุนทั่วไปในบริษัทที่เกี่ยวข้องกันและบริษัทอื่น แสดงด้วยวิธีราคาทุนสุทธิจากค่าเพื่อการด้อยค่าเงินลงทุน (ถ้ามี) ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนจะบันทึกเป็นขาดทุนในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.7 ค่าความนิยม

บริษัทและบริษัทย่อยใช้วิธีซื้อสำหรับการบันทึกบัญชีการรวมธุรกิจและวัดมูลค่าต้นทุนการซื้อธุรกิจด้วยมูลค่ายุติธรรมของผลรวมของสิ่งตอบแทนที่โอน ณ วันที่ซื้อ และจำนวนของส่วนของผู้ที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อ ในการรวมธุรกิจแต่ละครั้ง บริษัทและบริษัทย่อยจะวัดมูลค่าส่วนของผู้ที่ไม่มีอำนาจควบคุม (ถ้ามี) ในบริษัทย่อยด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของผู้ถูกซื้อตามสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยผู้ที่ไม่มีอำนาจควบคุมนั้น

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อธุรกิจเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่ต้นทุนดังกล่าวเกิดขึ้นและเมื่อได้รับบริการ

ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ คือ ส่วนต่างของต้นทุนการรวมธุรกิจที่สูงกว่าส่วนได้เสียของบริษัทในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของบริษัทย่อย หากต้นทุนการรวมธุรกิจต่ำกว่าส่วนได้เสียของบริษัทในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของบริษัทย่อย บริษัทจะรับรู้ส่วนต่างนี้เป็นกำไรในกำไรขาดทุนทันที

ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ บันทึกในราคาทุน ณ วันที่ซื้อกิจการ และหลังจากนั้นค่าความนิยมจะวัดค่าด้วยราคาทุนหักค่าเพื่อการด้อยค่าสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่าในค่าความนิยม ไม่สามารถโอนกลับได้

3.8 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์ แสดงตามราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ราคาทุนรับรู้เมื่อเริ่มแรกที่ได้สินทรัพย์มารวมถึงต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งต้นทุนในการรื้อถอน ขนย้าย และการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ซึ่งเป็นภาระผูกพันของกิจการ (ถ้ามี)

รายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการต่อเติม การต่ออายุ หรือการปรับปรุงสินทรัพย์ให้ดีขึ้น ซึ่งทำให้ราคาเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่างเป็นสาระสำคัญจะรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์สำหรับค่าซ่อมแซม และบำรุงรักษารับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนหักมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์โดยวิธีการและอายุการให้ประโยชน์ ดังนี้

บริษัท

อาคารและอุปกรณ์ที่ได้มาก่อนปี 2533 บริษัทคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธีกองทุนจม (Sinking Fund Method)

อาคารและอุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่ปี 2533 จนกระทั่งถึงวันที่ 22 ตุลาคม 2542 บริษัทคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง

อาคารและอุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่วันที่ 23 ตุลาคม 2542 บริษัทคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธี Double Declining Balance Method ยกเว้น ยานพาหนะ คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง

บริษัทย่อย - บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ-ราม จำกัด

อาคารและอุปกรณ์คำนวณ โดยวิธีกองทุนจม (Sinking Fund Method) ยกเว้น ยานพาหนะ คำนวณคิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง

อายุการให้ประโยชน์ของอาคารและอุปกรณ์โดยประมาณเป็นดังนี้

รายการ	บริษัท			บริษัทย่อย
	ก่อนปี 2533	2533 - 22 ตุลาคม 2542	ตั้งแต่ 23 ตุลาคม 2542	
อาคาร	30 ปี	30 ปี	20 ปี	30 ปี
สิ่งปลูกสร้าง	30 ปี	10 ปี	5 ปี	30 ปี
เครื่องใช้ทางการแพทย์และทั่วไป	10 ปี	10 ปี	5 ปี	10 ปี
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	10 ปี	10 ปี	5 ปี	10 ปี
ยานพาหนะ	10 ปี	10 ปี	5 ปี	10 ปี

บริษัทและบริษัทย่อยไม่คิดค่าเสื่อมราคา สำหรับที่ดินและสินทรัพย์ที่อยู่ระหว่างก่อสร้าง

บริษัทและบริษัทย่อยมีการทบทวนมูลค่าคงเหลือและอายุการให้ประโยชน์ทุกปี

บริษัทและบริษัทย่อยคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนประกอบของรายการสินทรัพย์แต่ละส่วน แยกต่างหากจากกันเมื่อส่วนประกอบแต่ละส่วนนั้นมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับต้นทุนทั้งหมดของสินทรัพย์นั้น

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คำนวณจากผลต่างระหว่างเงินสดรับสุทธิกับราคาตามบัญชีและรับรู้เป็นรายได้อื่น หรือค่าใช้จ่ายอื่นในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.9 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมของเงินกู้ที่ใช้ในการจัดหาหรือก่อสร้างสินทรัพย์ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการทำให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้หรือขาย ได้ถูกนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์นั้นกว่าสินทรัพย์นั้นจะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์ ส่วนต้นทุนการกู้ยืมอื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ ต้นทุนการกู้ยืม ประกอบด้วย ดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมนั้น

3.10 สิทธิการเช่าที่ดิน

สิทธิการเช่าที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

ค่าตัดจำหน่ายของสิทธิการเช่าที่ดินคำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์ โดยวิธีเส้นตรงตามอายุของสิทธิการเช่า 411 เดือน

3.11 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็น โปรแกรมคอมพิวเตอร์รูดตัดจ่าย แสดงตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่าย สะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) ค่าตัดจำหน่ายคำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรง ระยะเวลา 10 ปี

3.12 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน บริษัทจะประเมินว่ามีข้อบ่งชี้ของสินทรัพย์ที่มีการด้อยค่าหรือไม่ หากสินทรัพย์นั้นมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า บริษัทจะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ หากมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน บริษัทจะรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์จะถูกกลับรายการเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเพิ่มขึ้นในภายหลังและจะกลับรายการได้ไม่เกินกว่ามูลค่าตามบัญชีภายหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมหรือค่าตัดจำหน่าย มูลค่าที่จะได้รับคืนของสินทรัพย์หมายถึง มูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์ หรือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หักต้นทุนในการขาย

3.13 สัญญาเช่าดำเนินงาน

สัญญาเช่าทรัพย์สินที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนแก่เจ้าของทรัพย์สินยังเป็นของผู้ให้เช่าจะถูกจัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน โดยบริษัทและบริษัทย่อยจะบันทึกการจ่ายชำระภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายโดยวิธีเส้นตรงตลอดระยะเวลาของการเช่า

3.14 สัญญาเช่าการเงิน

สัญญาเช่าทรัพย์สินที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนให้ผู้เช่าทรัพย์สิน จะถูกจัดเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินถูกบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของทรัพย์สินที่เช่า หรือมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า โดยจำนวนเงินที่ต้องจ่ายแต่ละครั้งจะแบ่งเป็นเงินส่วนของหนี้สินและค่าใช้จ่ายทางการเงินเพื่อให้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อหนี้สินคงค้าง ยอดคงเหลือของภาระผูกพันตามสัญญาเช่าการเงินจะถูกบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า ทรัพย์สินที่จัดหาโดยสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งานโดยประมาณของทรัพย์สินนั้น

3.15 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น แสดงในราคาทุน

3.16 เครื่องมือทางการเงิน

บริษัทและบริษัทย่อยไม่มีนโยบายที่จะประกอบธุรกรรมตราสารทางการเงินนอกงบการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์เพื่อการเก็งกำไรหรือเพื่อการค้า

เครื่องมือทางการเงินที่แสดงในงบการเงินประกอบด้วยเงินฝากสถาบันการเงิน ลูกหนี้การค้า เงินให้กู้ยืม เจ้าหนี้การค้า เงินเบิกเกินบัญชี เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินและเงินกู้ยืมระยะยาว ภาษีเงินได้และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน ซึ่งนโยบายการบัญชีเฉพาะสำหรับรายการแต่ละรายการได้เปิดเผยแยกไว้ในแต่ละหัวข้อที่เกี่ยวข้อง

3.17 การใช้ประมาณการทางการเงินบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารต้องใช้การประมาณและตั้งข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อจำนวนเงินที่เกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายสินทรัพย์และหนี้สิน และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

3.18 การประมาณการหนี้สิน

บริษัทและบริษัทย่อยจะบันทึกประมาณการหนี้สินเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ของการเกิดภาระผูกพันในปัจจุบันตามกฎหมายหรือจากการอนุมานอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีต ภาระผูกพันดังกล่าวคาดว่าจะส่งผลให้ต้องเกิดการไหลออกของทรัพยากรเพื่อชำระภาระผูกพันและจำนวนที่ต้องจ่ายสามารถประมาณการได้อย่างน่าเชื่อถือ รายจ่ายที่จะได้รับคืนบันทึกเป็นสินทรัพย์แยกต่างหากก็ต่อเมื่อการได้รับคืนคาดว่าจะได้รับอย่างแน่นอนเมื่อได้จ่ายชำระประมาณการหนี้สินไปแล้ว

3.19 การจัดสรรกำไรสะสม

การจัดสรรกำไรสะสมเป็นไปตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 โดยบริษัทจะจัดสรรสำรองเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

3.20 ผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้น

บริษัทและบริษัทย่อยรับรู้เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน (โครงการผลประโยชน์)

บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัทถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานสำหรับพนักงาน

บริษัทและบริษัทย่อยคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระ ได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งหลักการประมาณการดังกล่าวต้องใช้ข้อสมมติที่หลากหลาย รวมถึงข้อสมมติเกี่ยวกับอัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน อัตราการมรณะและอัตราเงินเฟ้อ

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial gains and losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกำไรสะสม

3.21 บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันหมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัท ถูกควบคุมโดยบริษัทไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัท รวมถึงบริษัทที่ทำหน้าที่ถือหุ้น บริษัทย่อย และกิจการที่เป็นบริษัทย่อยในเครือเดียวกัน นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลซึ่งถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมและมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญกับบริษัท ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทตลอดทั้งสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว และกิจการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเหล่านั้น

ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทแต่ละรายการ บริษัทคำนึงถึงเนื้อหาของความสัมพันธ์มากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย

3.22 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ (ถ้ามี) ตามจำนวนที่จะต้องจ่าย จำนวนตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากรในอัตราภาษีเงินได้ร้อยละ 20 ของกำไรก่อนภาษีเงินได้ หลังจากปรับปรุงบวกกลับด้วยค่าใช้จ่ายต่างๆ ซึ่งไม่สามารถถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณภาษีและหักออกด้วยรายการที่ได้รับยกเว้นหรือไม่ถือเป็นรายได้ในการคำนวณภาษี

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะคำนวณขึ้นจากผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างมูลค่าตามบัญชีกับฐานภาษีของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน รายการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะถูกรับรู้เป็นรายได้ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีหรือค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยจะรับรู้ในกำไรขาดทุน เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายการที่รับรู้โดยตรงในส่วนของผู้ถือหุ้นหรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีจะถูกรับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีจากการดำเนินงานในอนาคตเพียงพอที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีมาใช้ประโยชน์ได้ และผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการจะถูกรับรู้เป็นหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะไม่ถูกรับรู้เมื่อเกิดผลจากผลแตกต่างชั่วคราว ต่อไปนี้ การรับรู้ค่าความนิยมในครั้งแรก การรับรู้สินทรัพย์หรือหนี้สินในครั้งแรกซึ่งเป็นรายการที่ไม่ใช่การรวมธุรกิจและรายการนั้นไม่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนทางบัญชีหรือทางภาษีและผลแตกต่างที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุนในบริษัทย่อยและกิจการร่วมค้าหากเป็นไปได้ว่าจะไม่มีการกลับรายการในอนาคตอันใกล้

สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีถูกวัดมูลค่าโดยใช้อัตราภาษีเงินได้สำหรับงวดที่บริษัทและบริษัทย่อยคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีหรือจะจ่ายชำระหนี้สินภาษีเงินได้ โดยใช้ใช้อัตราภาษีและกฎหมายภาษีอากรที่มีผลบังคับใช้อยู่หรือที่คาดได้ค่อนข้างแน่นอนว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในสิ้นรอบระยะเวลาที่รายงาน

ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะถูกทบทวนและปรับลดมูลค่า เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทและบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์ได้

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะหักกลบกันได้ก็ต่อเมื่อกิจการมีสิทธิตามกฎหมายและภาษีเงินได้นี้ประเมินโดยหน่วยงานจัดเก็บภาษีหน่วยงานเดียวกัน

3.23 กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน คำนวณโดยการหารกำไรสำหรับปี ด้วยจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ณ วันสิ้นงวดบัญชี

3.24 การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศได้บันทึกไว้เป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่มียอดคงเหลือ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินได้บันทึกไว้เป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน กำไรหรือขาดทุนจากการแปลงค่าได้บันทึกเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน

3.25 การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญมีดังนี้

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ในการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้ โดยคำนึงถึงอายุของหนี้ที่คงค้าง

ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ

ในการประมาณค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสินค้าคงเหลือนั้น โดยค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับพิจารณาจากราคาที่คาดว่าจะขายได้ตามปกติของธุรกิจหักด้วยค่าใช้จ่ายในการขายสินค้านั้น และค่าเผื่อสำหรับสินค้าเก่าล้าสมัย เคลื่อนไหวช้าหรือเสื่อมคุณภาพพิจารณาจากอายุโดยประมาณของสินค้าแต่ละชนิด จำนวนค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือที่ประมาณได้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนเดิมที่มีในบัญชี ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือทั้งที่ลดลงและเพิ่มขึ้นจะแสดงเป็นค่าใช้จ่ายภายใต้หัวข้อต้นทุนขายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน

ในการพิจารณาค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน โดยฝ่ายบริหารพิจารณาจากผลประกอบการของบริษัทนั้น ได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญและเป็นระยะเวลานานหรือมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า การที่จะสรุปว่าเงินลงทุนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญหรือเป็นระยะเวลานานหรือไม่นั้นจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าทางการเงิน ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่าบริษัทได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและอุปกรณ์ และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องสอบทานการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในแต่ละช่วงเวลาและบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าหากคาดว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์รายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์นั้น

ค่าความนิยม และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ในการบันทึกและวัดมูลค่าของค่าความนิยมและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันที่ได้มา ตลอดจนการทดสอบการด้อยค่าในภายหลัง ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์ หรือ หน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด รวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้น ๆ

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะรับรู้สำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้ใช้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนนั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่าควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด โดยพิจารณาถึงจำนวนกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่าง ๆ ในการประมาณการนั้น เช่น อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน เป็นต้น

คดีฟ้องร้อง

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องในคดีที่ฝ่ายบริหารพิจารณาว่าจะมีผลเสียหายเกิดขึ้น โดยบริษัทและบริษัทย่อยจะประมาณการหนี้สินดังกล่าว ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

4. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินสด	1,017,192	1,017,192	950,000	950,000
เงินฝากประเภทออมทรัพย์	347,397,385	152,125,832	167,604,336	147,114,926
เงินฝากประเภทกระแสรายวัน	1,869,309	3,570,717	1,852,649	3,552,057
เงินฝากประจำ 3 เดือน	1,187,065	1,178,245	-	-
รวม	351,470,951	157,891,986	170,406,985	151,616,983

5. ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แยกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระได้ดังนี้

ระยะเวลาค้างชำระ	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้า				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	141,619,504	139,927,292	139,144,622	137,368,800
เกินกำหนด				
ไม่เกิน 3 เดือน	100,591,047	104,074,014	100,542,156	103,484,263
3 เดือน ถึง 6 เดือน	34,823,922	45,885,638	34,689,042	48,738,936
6 เดือน ถึง 12 เดือน	5,152,398	13,372,273	5,069,726	13,348,704
มากกว่า 12 เดือน ขึ้นไป	36,180,278	34,657,276	35,295,554	33,901,116
รวม	318,367,149	337,916,493	314,741,100	336,841,819
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(42,163,291)	(38,688,721)	(41,276,167)	(37,905,737)
สุทธิ	276,203,858	299,227,772	273,464,933	298,936,082

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมีการเคลื่อนไหว ดังนี้

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - ต้นปี	38,688,721	29,902,347	37,905,737	29,208,751
บวก ตั้งเพิ่มในระหว่างปี	4,690,877	9,092,403	4,586,737	9,003,014
หัก หนี้สูญ	(1,216,307)	(306,029)	(1,216,307)	(306,028)
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - ปลายปี	42,163,291	38,688,721	41,276,167	37,905,737

6. เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

	บาท			
	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ	ให้กู้ยืมเพิ่ม	รับชำระคืน	ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่ 31			ณ วันที่ 31
	ธันวาคม 2559			ธันวาคม 2560
บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	31,000,000	654,000,000	(206,000,000)	479,000,000
รวม	31,000,000	654,000,000	(206,000,000)	479,000,000

	บาท			
	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ	ให้กู้ยืมเพิ่ม	รับชำระคืน	ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่ 31			ณ วันที่ 31
	ธันวาคม 2558			ธันวาคม 2559
บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	-	175,000,000	(144,000,000)	31,000,000
รวม	-	175,000,000	(144,000,000)	31,000,000

งบการเงินรวม

บริษัทย่อย บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด ได้ให้กู้ยืมเงินแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด ในรูปตัวแลกเงิน มีกำหนดจ่ายคืนเมื่อทวงถามและมีการคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1.65 - 2.70 ต่อปี โดยชำระดอกเบี้ยทุกเดือน เงินให้กู้ยืมดังกล่าวไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

7. สินค้าคงเหลือ

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยา	57,058,815	54,140,559	54,215,851	51,218,631
เวชภัณฑ์	40,387,257	35,915,118	38,790,602	34,373,372
อุปกรณ์แพทย์และเครื่องมือแพทย์	504,654,772	480,130,849	504,654,772	480,130,849
กรอบแว่นตาและอื่น ๆ	318,421	357,886	318,421	357,886
สินค้าฝากขาย	4,855,060	3,659,812	4,855,060	3,659,812
รวม	607,274,325	574,204,224	602,834,706	569,740,550
หัก ค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้า	(38,500,213)	(29,639,759)	(38,500,213)	(29,639,759)
สุทธิ	568,774,112	544,564,465	564,334,493	540,100,791

รายการเปลี่ยนแปลงของค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าสำหรับปี 2560 และ 2559 ดังนี้

	บาท	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
ยอดคงเหลือยกมาต้นปี	29,639,759	20,460,184
ยอดเพิ่มขึ้น (ลดลง) ในระหว่างปี	8,860,454	9,179,575
ยอดคงเหลือยกไปปลายปี	38,500,213	29,639,759

	บาท	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
มูลค่าสินค้าคงเหลือที่ปรับลดลงและ รับรู้เป็นต้นทุนขายสำหรับปี	8,860,454	9,179,575

8. เงินลงทุนเพื่อขาย

	บาท			
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2560		2559	
เงินลงทุน ราคาทุน	เงินลงทุน มูลค่ายุติธรรม	เงินลงทุน ราคาทุน	เงินลงทุน มูลค่ายุติธรรม	
เงินลงทุนในตราสารทุนในความต้องการของตลาด				
- หุ้นสามัญ	3,436,511,790	3,436,511,790	2,901,415,374	2,901,415,374
ถ้าไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	-	2,075,586,072	-	1,418,994,227
รวมเงินลงทุนเพื่อขายในมูลค่ายุติธรรม	3,436,511,790	5,512,097,862	2,901,415,374	4,320,409,601

	บาท	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
เงินปันผล	309,012,500	254,287,330

กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย

รายการ	บาท					
	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ระหว่างปี	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ระหว่างปี	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	1,418,994,227	656,591,845	2,075,586,072	1,418,994,227	656,591,845	2,075,586,072
หักหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(283,798,846)	(131,318,369)	(415,117,215)	(283,798,846)	(131,318,369)	(415,117,215)
บริษัท						
ผลกำไรจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขายสุทธิจากภาษีเงินได้						
ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	-	525,273,476	-	-	525,273,476	-
บริษัทร่วม :						
บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	89,316,860	(9,877,174)	79,439,686	-	-	-
บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	10,091,175	5,704,384	15,795,559	-	-	-
บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำกัด	44,197,780	(41,454,579)	2,743,201	-	-	-
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	27,427,616	(5,485,317)	21,942,299	-	-	-
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด	666,070,807	(70,660,122)	595,410,685	-	-	-
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วมในงบการเงินรวม	-	(121,772,808)	-	-	-	-
รวม	1,972,299,619	403,500,668	2,375,800,287	1,135,195,381	525,273,476	1,660,468,857

รายการ	บาท					
	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	ระหว่างปี	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	ระหว่างปี	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	470,487,311	948,506,916	1,418,994,227	470,487,311	948,506,916	1,418,994,227
หักหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(94,097,463)	(189,701,383)	(283,798,846)	(94,097,463)	(189,701,383)	(283,798,846)
บริษัท						
ผลกำไรจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขายสุทธิจากภาษีเงินได้						
ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	-	758,805,533	-	-	758,805,533	-
บริษัทร่วม :						
บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	44,906,596	44,410,264	89,316,860	-	-	-
บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	9,681,863	409,312	10,091,175	-	-	-
บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำกัด	11,091,224	33,106,556	44,197,780	-	-	-
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	20,883,952	6,543,664	27,427,616	-	-	-
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด	295,417,036	370,653,771	666,070,807	-	-	-
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วมในงบการเงินรวม	-	455,123,567	-	-	-	-
รวม	758,370,519	1,213,929,100	1,972,299,619	376,389,848	758,805,533	1,135,195,381

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้ซื้อเงินลงทุนเพื่อขายเป็นจำนวนเงิน 545.84 ล้านบาท และ 45.84 ล้านบาท ตามลำดับ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้ขายเงินลงทุนเพื่อขายมีราคาทุนรวม 10.74 ล้านบาท และ 17.98 ล้านบาท และราคาขายรวมจำนวน 6.51 ล้านบาท และ 16.38 ล้านบาท บริษัทมีกำไร (ขาดทุน) จากการขายเงินลงทุน รวมจำนวน (4.23) ล้านบาท และ (1.60) ล้านบาท ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้มีการนำไปหุ้นสามัญจากการลงทุนในตราสารทุนในความต้องการของตลาดบางส่วน ราคาทุนรวมเป็นจำนวนเงินประมาณ 861.38 ล้านบาท ไปค้าประกันเงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาวจากสถาบันการเงิน (ดูหมายเหตุ 18, 22)

9. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

ชื่อบริษัท	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน %		บาท			
	2560	2559	2560	2559	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
					วิธีส่วนได้เสีย		วิธีราคาทุน	
1. บริษัท รพ. เชียงใหม่ราม จำกัด	400,000,000	400,000,000	42.89	42.89	731,147,930	708,722,610	47,617,004	47,617,004
2. บริษัท รังสิกันท์ จำกัด	10,000,000	10,000,000	30.00	30.00	931,000	919,861	3,000,000	3,000,000
3. บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	910,000,000	910,000,000	32.95	32.95	1,110,283,051	1,091,561,279	649,414,242	649,414,242
4. บริษัท รพ. เมืองเลคราม จำกัด	86,361,000	86,361,000	40.00	40.00	-	-	167,000	167,000
5. บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	176,000,000	176,000,000	34.24	34.24	104,967,550	109,685,340	199,939,110	199,939,110
6. บริษัท รพ. วิภาวดี จำกัด (มหาชน)	1,319,693,385	1,316,363,602	7.07	7.08	704,111,225	681,105,772	508,909,546	508,909,546
7. บริษัท รพ. พะเยาราม จำกัด	7,500,000	7,500,000	40.00	40.00	70,798,031	78,485,136	107,000	107,000
8. บริษัท รพ. วิการาม จำกัด	1,654,800,000	1,554,800,000	41.10	41.10	1,988,501,545	1,841,479,592	1,284,964,851	1,227,401,093
9. บริษัท เลกาซี กอล์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด	2,100,000,000	2,100,000,000	40.00	40.00	996,560,626	1,004,241,563	1,006,800,000	1,006,800,000
นับ ค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วม								
- บริษัท รังสิกันท์ จำกัด					-	-	(2,150,000)	(2,150,000)
- บริษัท ปิยะศิริ จำกัด					-	-	(95,000,000)	(90,300,000)
รวม					5,707,300,958	5,516,201,153	3,603,768,753	3,550,904,995

เงินปันผลจากบริษัทร่วมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ประเภทกิจการ	ลักษณะความสัมพันธ์	บาท	
			2560	2559
1. บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	51,470,001	-
2. บริษัท รังสิกันท์ จำกัด	ซ่อมเครื่องมือแพทย์	ผู้ถือหุ้นร่วมกัน	-	-
3. บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	65,963,676	131,466,066
4. บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลคราม จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	-	-
5. บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	-	-
6. บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	32,637,423	27,544,550
7. บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	18,000,000	19,500,000
8. บริษัท โรงพยาบาลวิการาม จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	-	15,973,945
9. บริษัท เลกาซี กอล์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด	สนามกอล์ฟ	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	-	-
รวมงบการเงินรวม			168,071,100	194,484,561
รวมงบการเงินเฉพาะกิจการ			168,071,100	194,484,561

ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) ในบริษัทร่วม มีดังนี้

บริษัท	บาท	
	งบการเงินรวม	
	2560	2559
บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำกัด	109,880,003	111,723,273
บริษัท รังสิมันท์ จำกัด	11,138	(20,256)
บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	126,011,191	128,655,342
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลขราม จำกัด	-	-
บริษัท ปิยะศิริ จำกัด	(10,422,174)	(18,641,286)
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	60,622,255	55,980,451
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	10,312,895	20,053,139
บริษัท โรงพยาบาลวิภาราม จำกัด	167,091,771	5,005,506
บริษัท เลกาซี กอล์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด	(7,680,937)	(7,506,779)
รวม	<u>455,826,142</u>	<u>295,249,390</u>

ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทร่วมที่มีสาระสำคัญ

	บาท									
	บริษัท รพ. เชียงใหม่ราม จำกัด		บริษัท ลินแพทซ์ จำกัด		บริษัท รพ.วิภาวดี จำกัด (มหาชน)		บริษัท รพ. วิทยาราม จำกัด		บริษัท เลกาซี กอล์ฟ (ประเทศไทย) จำกัด	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559
สินทรัพย์หมุนเวียน	519,918,230	507,266,070	708,400,499	760,242,871	1,433,397,445	1,047,720,808	1,084,197,378	776,025,472	84,016,169	79,456,176
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	5,710,664,173	5,183,802,844	9,385,019,912	7,809,252,104	14,032,403,874	13,439,608,212	8,730,212,936	9,929,369,457	2,549,502,862	2,499,181,227
หนี้สินหมุนเวียน	1,183,402,508	1,120,304,745	3,316,327,160	2,765,805,469	3,533,749,382	3,290,722,220	2,522,877,076	3,399,785,510	131,771,238	30,549,359
หนี้สินไม่หมุนเวียน	1,366,946,944	849,131,632	2,453,797,567	1,145,911,180	2,545,096,785	1,967,235,484	1,540,521,253	1,972,670,031	9,676,482	8,438,800
รายได้	2,133,445,400	1,989,804,493	2,432,795,125	2,221,932,062	6,271,261,308	5,899,472,284	3,824,189,412	3,150,036,010	157,021,000	135,863,890
กำไรสำหรับปี	272,817,989	283,379,232	361,400,364	412,636,269	1,084,026,912	865,803,139	408,282,942	(1,690,271)	(27,654,440)	(36,151,147)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(359,835,935)	1,019,600,486	(96,483,146)	332,331,600	(432,221,007)	1,177,418,954	(260,310,778)	1,148,336,072	-	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(87,017,946)	1,302,979,718	264,917,218	744,967,869	651,805,905	2,043,222,093	147,972,164	1,146,645,801	(27,654,440)	(36,151,147)
เงินปันผลรับจากบริษัทร่วมระหว่างปี	51,470,001	-	65,963,676	131,466,066	32,637,423	27,544,550	-	15,973,945	-	-

กระทบยอดข้อมูลทางการเงินข้างต้นกับมูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียของบริษัทร่วมที่รับรู้ในงบการเงินรวม

สินทรัพย์สุทธิของบริษัทร่วม	3,680,232,951	3,887,250,896	3,703,379,366	3,715,033,921	7,013,394,202	6,799,704,420	5,426,902,963	5,141,260,552	1,839,685,473	1,858,887,814
สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทในบริษัทร่วม (ร้อยละ)	42.89	42.89	32.95	32.95	7.07	7.08	41.10	41.10	40.00	40.00
ค่าความนิยม	-	-	-	-	244,966,262	244,966,262	-	-	260,686,437	260,686,437
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงที่บริษัทร่วมลงทุนในบริษัทอื่น ๆ	(834,501,836)	(946,933,339)	(92,997,499)	(114,733,183)	(64,425,299)	(73,884,523)	(174,578,874)	(210,233,288)	-	-
อื่น ๆ	(12,802,146)	(11,585,960)	(16,982,949)	(17,809,215)	27,723,293	28,604,960	(67,376,699)	(61,345,207)	-	-
มูลค่าตามบัญชีของบริษัทร่วม	731,147,930	708,722,610	1,110,283,051	1,091,561,279	704,111,225	681,105,772	1,988,501,545	1,841,479,592	996,560,626	1,004,241,563

ข้อมูลทางการเงินโดยรวมของบริษัททั้งหมดที่แต่ละรายไม่มีสาระสำคัญ

	บาท	
	2560	2559
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากกิจการที่ยังดำเนินงาน	(98,141)	1,391,597
ส่วนแบ่งกำไรเบ็ดเสร็จอื่น	5,704,384	938,251
ส่วนแบ่งกำไรเบ็ดเสร็จรวม	5,606,243	2,329,848
ผลรวมมูลค่าตามบัญชีของบริษัทร่วม	176,696,580	189,090,337
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากบริษัทร่วมที่ยังไม่ได้รับรู้		
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากบริษัทร่วมที่ยังไม่ได้รับรู้	2,562,102	3,538,792
ผลสะสมของส่วนแบ่งขาดทุนจากบริษัทร่วมที่ยังไม่ได้รับรู้	(41,003,078)	(77,458,524)

จำนวนเงินปันผลที่บริษัทร่วมได้รับจากบริษัท ซึ่งได้ถูกนำมาตัดรายการระหว่างกันในการคำนวณส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) ในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

บริษัทร่วม	บาท	
	2560	2559
บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ ราม จำกัด	5,917,447	5,177,767
บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด	963,889	808,719
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)	553,715	477,905
บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด	1,345,450	1,177,268
รวม	8,780,501	7,641,659

เงินลงทุนในบริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2559 ได้มีมติให้ซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด บริษัทได้ลงทุนเพิ่มในสัดส่วนเดิมร้อยละ 41.10 จำนวน 2,897,767 หุ้น ในราคาหุ้นละ 41 บาท เป็นจำนวนเงิน 118.81 ล้านบาท บริษัทได้ชำระค่าหุ้นแล้วทั้งจำนวน

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2559 ได้มีมติให้ซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด บริษัทได้ลงทุนเพิ่มในสัดส่วนเดิมร้อยละ 41.10 จำนวน 3,042,656 หุ้น ในราคาหุ้นละ 41 บาท เป็นจำนวนเงิน 124.75 ล้านบาท บริษัทได้ชำระค่าหุ้นแล้วทั้งจำนวน

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2559 ได้มีมติให้สละสิทธิ์ในการซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด จำนวน 4,259,719 หุ้น ในราคาหุ้นละ 42 บาท เป็นจำนวนเงิน 178.91 ล้านบาท ผลจากการสละสิทธิ์ดังกล่าวทำให้บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวจากเดิมร้อยละ 41.10 เป็นสัดส่วนร้อยละ 38.53

ต่อมาเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติยกเลิกมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2559 และมีมติใหม่ให้ซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของ บริษัท โรงพยาบาลวิภาราม จำกัด จำนวน 4,111,697 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 14 บาท เป็นจำนวนเงิน 57.56 ล้านบาท พร้อมทั้งสิทธิ์ในการซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท วิภาราม-ชัยปราการ จำกัด จำนวน 16,446,788 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท เป็นจำนวนเงิน 164.47 ล้านบาท (เป็นเงื่อนไขในการใช้สิทธิ์ซื้อหุ้นเพิ่มทุนของ บริษัท โรงพยาบาลวิภาราม จำกัด) ทำให้บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวตามสัดส่วนเดิมเป็นร้อยละ 41.10

ต่อมาเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทมีมติให้ขายหุ้นสามัญของ บริษัท วิภาราม-ชัยปราการ จำกัด จำนวน 16,446,788 หุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท (เท่ากับราคาซื้อ) เป็นจำนวนเงิน 164.47 ล้านบาท ให้กับบุคคลอื่น เนื่องจากบริษัท วิภาราม-ชัยปราการ จำกัด มีผลประกอบการไม่ดี และบริษัทสามารถขายได้ในราคาที่เหมาะสม

เงินลงทุนในบริษัท ปิยะศิริ จำกัด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 งบการเงินเฉพาะกิจการบริษัทได้พิจารณาบันทึกค่าเพื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัท ปิยะศิริ จำกัด จำนวน 4.70 ล้านบาท และ 17.70 ล้านบาท ตามลำดับ เนื่องจากบริษัทดังกล่าวมีผลประกอบการขาดทุน

เงินลงทุนในบริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2559 ได้มีมติให้ซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของ บริษัท สิ้นแพทย์ จำกัด บริษัทได้ลงทุนเพิ่มในสัดส่วนเดิมร้อยละ 32.95 จำนวน 6,919,267 หุ้น ในราคาหุ้นละ 50 บาท เป็นจำนวนเงิน 345.96 ล้านบาท บริษัทได้ชำระค่าหุ้นแล้วทั้งจำนวน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้มีการนำใบหุ้นสามัญจากการลงทุนในบริษัทรวมบางส่วนราคาทุนรวมเป็นจำนวนเงินประมาณ 295.93 ล้านบาท ไปค้ำประกันเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน (ดูหมายเหตุ 18)

10. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

ชื่อบริษัท	ทุนชำระแล้ว (บาท)		สัดส่วนเงินลงทุน %		วิธีส่วนได้เสีย (บาท)		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559	วิธีราคาทุน (บาท)	
							2560	2559
บริษัท รพ. ชัยภูมิ-ราม จำกัด	558,000,000	558,000,000	78.04	78.04	225,568,542	236,965,040	435,490,000	435,490,000
บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด	1,025,000,000	875,000,000	50.00	50.00	492,986,404	420,198,204	512,499,890	437,499,893
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่าเงินลงทุน								
ในบริษัทย่อย-บริษัท รพ.ชัยภูมิ-ราม จำกัด					-	-	(210,000,000)	(198,700,000)
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย					718,554,946	657,163,244	737,989,890	674,289,893

เงินปันผลจากบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ประเภทกิจการ	ลักษณะความสัมพันธ์	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
			2560	2559
บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ-ราม จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	-	-
บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	-	-

บริษัทย่อยที่มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ

บริษัทได้รวมบริษัทย่อย 2 แห่ง ซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ

ชื่อบริษัท	ประเทศที่จัดตั้งและสถานที่หลักของธุรกิจ	สัดส่วนของความเป็นเจ้าของและสิทธิในการออกเสียงที่ถือโดยส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม (ร้อยละ)		บาท			
		2560	2559	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จจัดสรรสำหรับส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมสะสม	
				2560	2559	2560	2559
บริษัท รพ. ชัยภูมิ-ราม จำกัด	ประเทศไทย โรงพยาบาล	21.96	21.96	(3,206,907)	(5,493,958)	63,473,670	66,680,577
บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด	ประเทศไทย โรงพยาบาล	50.00	50.00	(2,211,690)	(5,911,727)	492,986,510	420,198,200
รวม				<u>(5,418,597)</u>	<u>(11,405,685)</u>	<u>556,460,180</u>	<u>486,878,777</u>

ข้อมูลทางการเงินของบริษัทย่อยก่อนตัดรายการระหว่างกัน มีดังนี้

	บาท			
	บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ-ราม จำกัด	บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด	2560	2559
สินทรัพย์หมุนเวียน	14,125,490	13,548,365	483,121,608	32,452,296
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	272,609,411	278,845,163	1,543,833,975	1,545,647,786
หนี้สินหมุนเวียน	9,325,155	12,008,064	1,040,982,555	737,703,675
หนี้สินไม่หมุนเวียน	1,577,534	949,847	-	-
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	63,473,670	66,680,577	492,986,510	420,198,200
รายได้	70,688,012	62,555,019	1,192,206	8,304,736
กำไรขาดทุนสำหรับปีของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(3,206,908)	(5,493,958)	(2,211,690)	(5,911,727)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-	-	-
เงินปันผลจ่ายแก่ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-	-	-
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	(7,329,779)	(8,987,094)	(300,186)	(1,958,247)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(3,582,877)	(3,319,059)	(149,739,051)	(465,384,708)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	10,732,035	12,187,336	150,000,000	468,400,559
กระแสเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	<u>(180,621)</u>	<u>(118,817)</u>	<u>(39,237)</u>	<u>1,057,604</u>

เงินลงทุนในบริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ - ราม จำกัด

เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2557 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทได้มีมติให้ซื้อหุ้นเพิ่มทุนส่วนที่เหลือของบริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ-ราม จำกัด จำนวน 672,100 หุ้นในราคาหุ้นละ 100 บาท เป็นจำนวนเงิน 67.21 ล้านบาท ผลจากการซื้อหุ้นดังกล่าวทำให้บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวจากเดิมร้อยละ 66 เป็นสัดส่วนร้อยละ 78.04 และทำให้มีผลต่างจากการซื้อหุ้นบริษัทย่อยจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมจำนวน 15.71 ล้านบาท โดยแสดงรายการในส่วนของผู้ถือหุ้นในงบการเงินรวม และได้ทยอยจ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้ชำระค่าหุ้นสะสมแล้วเป็นจำนวนเงิน 54 ล้านบาท และ 43 ล้านบาท ตามลำดับ และมีเจ้าหนี้ค่าหุ้นคงเหลือจำนวนเงิน 13.21 ล้านบาท และ 24.21 ล้านบาท ตามลำดับ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 งบการเงินเฉพาะกิจการบริษัทได้พิจารณาบันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ-ราม จำกัด จำนวน 11.30 ล้านบาท และ 19.60 ล้านบาท ตามลำดับ เนื่องจากบริษัทดังกล่าวมีผลประกอบการขาดทุน

เงินลงทุนในบริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2556 ได้มีมติให้ร่วมลงทุนในบริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด จำนวน 25 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท เป็นจำนวนเงิน 250 ล้านบาท ผลจากการซื้อหุ้นดังกล่าวทำให้บริษัทมีสัดส่วนการลงทุนในบริษัทดังกล่าวเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทได้ชำระค่าหุ้นแล้วรวมเป็นจำนวนเงิน 250 ล้านบาท

ตามรายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2559 ของบริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด ได้มีมติพิเศษอนุมัติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจากเดิม 500 ล้านบาทเป็น 2,000 ล้านบาท โดยทุนที่เพิ่มขึ้น 1,500 ล้านบาทแบ่งเป็น 150 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท บริษัทย่อยได้จดทะเบียนเพิ่มทุนกับกระทรวงพาณิชย์แล้วเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2559 ทั้งนี้บริษัทได้ลงทุนเพิ่มในสัดส่วนเดิมร้อยละ 50 จำนวน 75 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท เป็นจำนวนเงิน 750 ล้านบาท บริษัทย่อยดังกล่าวได้เรียกชำระค่าหุ้นในราคาหุ้นละ 2.5 บาท เป็นจำนวนเงิน 187.50 ล้านบาท บริษัทได้จ่ายชำระค่าหุ้นแล้วทั้งจำนวน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 รวมชำระค่าหุ้นแล้วทั้งสิ้น 437.50 ล้านบาท

เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2560 บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด ได้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มในราคาหุ้นละ 1 บาท เป็นจำนวนเงิน 75 ล้านบาท บริษัทได้จ่ายชำระค่าหุ้นแล้วทั้งจำนวน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 รวมชำระค่าหุ้นแล้วทั้งสิ้น 512.50 ล้านบาท

ดังนั้น บริษัทมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าหุ้นที่ยังไม่ได้เรียกชำระอีกเป็นจำนวนเงิน 562.50 ล้านบาท

11. เงินลงทุนระยะยาวอื่น

เงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกันและบริษัทอื่น เป็นเงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน ถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป ประกอบด้วย

ชื่อบริษัท	สัดส่วนเงินลงทุน %		บาท			
			งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ถือหุ้น ผู้บริหารและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ร่วมกัน)						
1. บริษัท โรงพยาบาลขอนแก่นราม จำกัด	16.40	16.40	20,015,100	20,015,100	20,015,100	20,015,100
2. บริษัท ภูมิปัญญาอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	16.33	16.33	98,000,000	98,000,000	98,000,000	98,000,000
3. บริษัท กอปรสิน จำกัด	-	13.80	-	30,750,000	-	30,750,000
4. บริษัท สหแพทย์เกษิศจังหวัด	10.03	10.03	49,450,000	49,450,000	49,450,000	49,450,000
5. บริษัท เอนคอร์ (2016) จำกัด	16.00	16.00	80,000,000	80,000,000	80,000,000	80,000,000
รวมเงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน			247,465,100	278,215,100	247,465,100	278,215,100
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน						
- บริษัท ภูมิปัญญาอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด			(98,000,000)	(98,000,000)	(98,000,000)	(98,000,000)
- บริษัท กอปรสิน จำกัด			-	(30,750,000)	-	(30,750,000)
รวมเงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ			149,465,100	149,465,100	149,465,100	149,465,100
บริษัทอื่น (ถือหุ้นแต่ไม่มีอำนาจควบคุม)						
6. บริษัท บูรณะเวช จำกัด	17.90	17.90	15,193,400	15,193,400	15,193,400	15,193,400
7. บริษัท ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย จำกัด	0.30	0.30	240,000	240,000	240,000	240,000
8. บริษัท อัครพัฒนา (1994) จำกัด	9.33	9.33	28,000,000	28,000,000	28,000,000	28,000,000
9. บริษัท หลักทรัพย์ภัทร จำกัด (มหาชน)	0.01	0.01	512,845	512,845	512,845	512,845
10. บริษัท รีเนล เซิร์ฟ จำกัด	19.00	19.00	5,700,000	5,700,000	5,700,000	5,700,000
รวมเงินลงทุนในบริษัทอื่น			49,646,245	49,646,245	49,646,245	49,646,245
หัก ค่าเผื่อจากการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทอื่น						
- บริษัท รีเนล เซิร์ฟ จำกัด			(5,700,000)	(5,700,000)	(5,700,000)	(5,700,000)
รวมเงินลงทุนในบริษัทอื่น - สุทธิ			43,946,245	43,946,245	43,946,245	43,946,245
รวมมูลค่าเงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกันและบริษัทอื่น - สุทธิ			193,411,345	193,411,345	193,411,345	193,411,345

เงินปันผลจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันและบริษัทอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ประเภทกิจการ	ลักษณะความสัมพันธ์	ทุนชำระแล้ว		เงินปันผล (บาท)	
			2560	2559	2560	2559
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ถือหุ้น ผู้บริหารและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ร่วมกัน)						
1. บริษัท โรงพยาบาลขอนแก่นราม จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	80,000,000	80,000,000	5,248,800	3,936,600
2. บริษัท ภูมิปัญญาอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	การศึกษา	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	600,000,000	600,000,000	-	-
3. บริษัท กอปรสิน จำกัด	อสังหาริมทรัพย์	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	74,250,000	74,250,000	-	-
4. บริษัท สหแพทย์เกษิศจังหวัด	ผลิตยา	ผู้ถือหุ้น/กรรมการร่วมกัน	42,860,000	42,860,000	860,000	860,000
5. บริษัท เอนคอร์ (2016) จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้นร่วมกัน	500,000,000	500,000,000	-	-
บริษัทอื่น (ถือหุ้นแต่ไม่มีอำนาจควบคุม)						
6. บริษัท บูรณะเวช จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้นร่วมกัน	75,000,000	75,000,000	5,704,040	5,704,040
7. บริษัท ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย จำกัด	ผลิตยา	ผู้ถือหุ้นร่วมกัน	80,000,000	80,000,000	8,640	-
8. บริษัท อัครพัฒนา (1994) จำกัด	โรงพยาบาล	ผู้ถือหุ้นร่วมกัน	300,000,000	300,000,000	-	-
9. บริษัท หลักทรัพย์ภัทร จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน	ผู้ถือหุ้นร่วมกัน	800,000,000	800,000,000	90,800	110,095
10. บริษัท รีเนล เซิร์ฟ จำกัด	ขายเครื่องมือแพทย์	ผู้ถือหุ้นร่วมกัน	30,000,000	30,000,000	-	-
งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ					11,912,280	10,610,735

เงินลงทุนในบริษัท กอปรสิน จำกัด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัท กอปรสิน จำกัด ได้จัดทะเบียนเลิกบริษัทและชำระบัญชีเสร็จสิ้น บริษัทจึงพิจารณาตัดจำหน่ายเงินลงทุนและค่าเพื่อการด้อยค่าเงินลงทุนทั้งจำนวน

เงินลงทุนในบริษัท รีนัด เซิร์ฟ จำกัด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัท ได้พิจารณาบันทึกค่าเพื่อการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัท รีนัด เซิร์ฟ จำกัด จำนวน 5.70 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทดังกล่าวมีผลประกอบการขาดทุน

เงินลงทุนในบริษัท เอนคอร์ (2016) จำกัด

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2559 ได้มีมติให้ร่วมลงทุนในบริษัท เอนคอร์ (2016) จำกัด จำนวน 4 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 100 บาท เป็นจำนวนเงิน 400 ล้านบาท ผลจากการซื้อหุ้นดังกล่าวทำให้บริษัทมีสัดส่วนการลงทุนในบริษัทดังกล่าวเป็นสัดส่วนร้อยละ 16 และบริษัทได้ชำระค่าหุ้นแล้วรวมเป็นจำนวนเงิน 80 ล้านบาท

12. เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ชื่อบริษัท	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	45,000,000	46,126,035	45,000,000	46,126,035
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	92,356,702	93,456,702	92,356,702	93,456,702
รวม	137,356,702	139,582,737	137,356,702	139,582,737
<u>หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ</u>				
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	-	(1,126,035)	-	(1,126,035)
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	(92,356,702)	(93,456,702)	(92,356,702)	(93,456,702)
รวม	(92,356,702)	(94,582,737)	(92,356,702)	(94,582,737)
	45,000,000	45,000,000	45,000,000	45,000,000
<u>หัก ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี</u>	(30,000,000)	(15,000,000)	(30,000,000)	(15,000,000)
สุทธิ	15,000,000	30,000,000	15,000,000	30,000,000

รายการที่เพิ่มขึ้นและลดลงระหว่างปี สรุปได้ดังนี้

ชื่อบริษัท	บาท			
	งบการเงินรวม / งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ	รายการในระหว่างปี		ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่ 31	ให้กู้ยืมเพิ่ม	รับชำระคืน	ณ วันที่ 31
ชันวาคม 2559			ชันวาคม 2560	
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	46,126,035	-	(1,126,035)	45,000,000
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	93,456,702	-	(1,100,000)	92,356,702
รวม	139,582,737	-	(2,226,035)	137,356,702
หัก ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ				
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	(1,126,035)	-	1,126,035	-
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	(93,456,702)	-	1,100,000	(92,356,702)
รวม	(94,582,737)	-	2,226,035	(92,356,702)
รวมเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	45,000,000			45,000,000
หัก ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(15,000,000)			(30,000,000)
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	30,000,000			15,000,000

ชื่อบริษัท	บาท			
	งบการเงินรวม / งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ	รายการในระหว่างปี		ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่ 31	ให้กู้ยืมเพิ่ม	รับชำระคืน	ณ วันที่ 31
ชันวาคม 2558			ชันวาคม 2559	
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	47,326,035	-	(1,200,000)	46,126,035
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	94,656,702	-	(1,200,000)	93,456,702
รวม	141,982,737	-	(2,400,000)	139,582,737
หัก ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ				
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	(2,326,035)	-	1,200,000	(1,126,035)
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	(94,656,702)	-	1,200,000	(93,456,702)
รวม	(96,982,737)	-	2,400,000	(94,582,737)
รวมเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	45,000,000			45,000,000
หัก ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(30,000,000)			(15,000,000)
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	15,000,000			30,000,000

ในปี 2546 บริษัทได้ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีการปรับปรุงเกี่ยวกับเงื่อนไขในการชำระหนี้ ดังนี้

บริษัท	เงื่อนไขการจ่ายชำระ
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	1. ชำระเงินต้นทุกเดือนๆ ละไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น 2. ดอกเบี้ยในอัตรา MLR ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตั้งพักไว้และชำระหลังจากที่ชำระเงินต้นเสร็จสิ้น

ในปี 2556 บริษัทได้ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีการปรับปรุงเกี่ยวกับเงื่อนไขในการชำระหนี้ ดังนี้

บริษัท	เงื่อนไขการจ่ายชำระ
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	1. ชำระเงินต้นทุกไตรมาสๆ ละไม่ต่ำกว่า 300,000 บาท จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น 2. ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4.50 (เป็นอัตราเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคล) ตั้งพักไว้ โดยทุกสิ้นเดือนจะจ่ายชำระดอกเบี้ยทันที ขั้นต่ำต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.50 ต่อปี ส่วนที่เหลือตั้งพักไว้ และชำระหลังจากที่ชำระเงินต้นเสร็จสิ้น

ในปี 2551 และปี 2552 บริษัทได้ให้กู้ยืมเงินแก่บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด ในรูปตัวแลกเงินเป็นจำนวนเงิน 45 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี เป็นระยะเวลา 2 ปี โดยชำระดอกเบี้ยทุกเดือน บริษัทได้ต่ออายุการชำระคืนเงินให้กู้ยืมเงินดังกล่าวออกไปอีกเป็นระยะเวลาคราวละ 2 ปี

13. ดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัท	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
บริษัท โรงพยาบาลพะเยาราม จำกัด	48,666,796	48,186,796	48,666,796	48,186,796
บริษัท โรงพยาบาลเมืองเลยราม จำกัด	111,923,498	108,180,847	111,923,498	108,180,847
รวม	160,590,294	156,367,643	160,590,294	156,367,643
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(160,590,294)	(156,367,643)	(160,590,294)	(156,367,643)
ดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	-	-	-	-

ดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมระยะยาว (หมายเหตุ 12) จะตั้งพักไว้ และจะได้รับชำระหลังจากที่ชำระเงินต้นเสร็จสิ้น บริษัทจึงตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับดอกเบี้ยค้างรับไว้ทั้งจำนวน และแสดงไว้ภายใต้สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

14. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

	บาท			ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	งบการเงินรวม รายการเพิ่มขึ้นและลดลงระหว่างปี		
		รายการที่เพิ่ม และรับโอน	รายการที่จำหน่าย และโอน	
ราคาทุน				
ที่ดินยังไม่ใช้ดำเนินงาน	270,736,831	10,469,025	-	281,205,856
ที่ดิน	2,016,582,027	42,000	-	2,016,624,027
ส่วนปรับปรุงที่ดิน	5,760,650	-	-	5,760,650
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	1,508,194,235	71,130,128	-	1,579,324,363
เครื่องใช้ทางการแพทย์	1,389,581,318	52,027,279	(193,290)	1,441,415,307
เครื่องใช้ทางการแพทย์ - MICAL	62,906,978	2,003,695	-	64,910,673
เครื่องใช้สำนักงาน	213,266,352	17,439,604	(2,369,887)	228,336,069
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	122,660,771	1,803,799	-	124,464,570
เครื่องใช้ทั่วไป	94,070,454	5,931,574	(4,200)	99,997,828
ยานพาหนะ	115,623,254	12,946,954	(2,980,000)	125,590,208
งานระหว่างก่อสร้างอาคาร	86,105,192	7,679,135	(65,183,121)	28,601,206
รวม	5,885,488,062	181,473,193	(70,730,498)	5,996,230,757
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	(776,338,351)	(85,304,407)	-	(861,642,758)
เครื่องใช้ทางการแพทย์	(1,243,032,831)	(66,471,580)	159,935	(1,309,344,476)
เครื่องใช้ทางการแพทย์ - MICAL	(50,203,600)	(5,695,140)	-	(55,898,740)
เครื่องใช้สำนักงาน	(198,596,814)	(10,527,471)	2,369,838	(206,754,447)
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	(108,778,358)	(5,423,831)	-	(114,202,189)
เครื่องใช้ทั่วไป	(78,121,127)	(7,606,376)	4,199	(85,723,304)
ยานพาหนะ	(96,989,872)	(8,950,731)	2,979,996	(102,960,607)
รวม	(2,552,060,953)	(189,979,536)	5,513,968	(2,736,526,521)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	3,333,427,109			3,259,704,236

	บาท			
	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ	รายการเพิ่มขึ้นและลดลงระหว่างปี		ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	รายการที่เพิ่ม และรับโอน	รายการที่จำหน่าย และโอน	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
ราคาทุน				
ที่ดินยังไม่ใช้ดำเนินงาน	271,156,296	-	(419,465)	270,736,831
ที่ดิน	825,956,373	1,190,625,654	-	2,016,582,027
ส่วนปรับปรุงที่ดิน	5,760,650	-	-	5,760,650
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	1,310,074,708	198,239,196	(119,669)	1,508,194,235
เครื่องใช้ทางการแพทย์	1,330,376,173	73,033,098	(13,827,953)	1,389,581,318
เครื่องใช้ทางการแพทย์ - MICAL	61,423,699	1,483,279	-	62,906,978
เครื่องใช้สำนักงาน	204,225,100	9,618,976	(577,724)	213,266,352
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	109,588,297	13,072,474	-	122,660,771
เครื่องใช้ทั่วไป	85,505,218	8,623,933	(58,697)	94,070,454
ยานพาหนะ	117,940,571	694,568	(3,011,885)	115,623,254
งานระหว่างก่อสร้างอาคาร	187,774,806	24,723,790	(126,393,404)	86,105,192
รวม	4,509,781,891	1,520,114,968	(144,408,797)	5,885,488,062
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	(711,141,085)	(65,316,925)	119,659	(776,338,351)
เครื่องใช้ทางการแพทย์	(1,187,741,357)	(68,746,590)	13,455,116	(1,243,032,831)
เครื่องใช้ทางการแพทย์ - MICAL	(42,167,809)	(8,035,791)	-	(50,203,600)
เครื่องใช้สำนักงาน	(187,798,216)	(11,376,109)	577,511	(198,596,814)
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	(105,750,773)	(3,027,585)	-	(108,778,358)
เครื่องใช้ทั่วไป	(69,687,861)	(8,491,959)	58,693	(78,121,127)
ยานพาหนะ	(90,417,395)	(9,581,941)	3,009,464	(96,989,872)
รวม	(2,394,704,496)	(174,576,900)	17,220,443	(2,552,060,953)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	2,115,077,395			3,333,427,109

	บาท			ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ	รายการเพิ่มขึ้นและลดลงระหว่างปี		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	รายการที่เพิ่ม และรับโอน	รายการที่จำหน่าย และโอน	
ราคาทุน				
ที่ดินยังไม่ใช้ดำเนินงาน	270,736,831	10,469,025	-	281,205,856
ที่ดิน	490,860,563	-	-	490,860,563
ส่วนปรับปรุงที่ดิน	5,760,650	-	-	5,760,650
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	1,242,574,741	71,130,128	-	1,313,704,869
เครื่องใช้ทางการแพทย์	1,314,876,478	50,495,860	(158,290)	1,365,214,048
เครื่องใช้ทางการแพทย์ - MICAL	62,906,978	2,003,695	-	64,910,673
เครื่องใช้สำนักงาน	206,711,589	17,202,094	(2,369,887)	221,543,796
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	115,696,916	1,369,048	-	117,065,964
เครื่องใช้ทั่วไป	85,137,640	5,629,084	(4,200)	90,762,524
ยานพาหนะ	111,729,794	12,946,953	(2,980,000)	121,696,747
งานระหว่างก่อสร้างอาคาร	80,487,994	7,228,834	(65,183,121)	22,533,707
รวม	<u>3,987,480,174</u>	<u>178,474,721</u>	<u>(70,695,498)</u>	<u>4,095,259,397</u>
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	(749,895,819)	(81,043,027)	-	(830,938,846)
เครื่องใช้ทางการแพทย์	(1,187,149,261)	(62,786,232)	158,285	(1,249,777,208)
เครื่องใช้ทางการแพทย์ - MICAL	(50,203,600)	(5,695,140)	-	(55,898,740)
เครื่องใช้สำนักงาน	(192,865,577)	(10,315,185)	2,369,838	(200,810,924)
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	(103,490,727)	(5,010,876)	-	(108,501,603)
เครื่องใช้ทั่วไป	(70,859,721)	(7,337,698)	4,199	(78,193,220)
ยานพาหนะ	(93,689,100)	(8,789,318)	2,979,996	(99,498,422)
รวม	<u>(2,448,153,805)</u>	<u>(180,977,476)</u>	<u>5,512,318</u>	<u>(2,623,618,963)</u>
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	<u>1,539,326,369</u>			<u>1,471,640,434</u>

	บาท			
	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ	รายการเพิ่มขึ้นและลดลงระหว่างปี		ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่ 31	รายการที่เพิ่ม	รายการที่จำหน่าย	ณ วันที่ 31
ธันวาคม 2558	และรับ โอน	และ โอน	ธันวาคม 2559	
ราคาทุน				
ที่ดินยังไม่ใช้ดำเนินงาน	271,156,296	-	(419,465)	270,736,831
ที่ดิน	440,860,563	50,000,000	-	490,860,563
ส่วนปรับปรุงที่ดิน	5,760,650	-	-	5,760,650
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	1,044,455,214	198,239,196	(119,669)	1,242,574,741
เครื่องใช้ทางการแพทย์	1,258,316,494	70,387,937	(13,827,953)	1,314,876,478
เครื่องใช้ทางการแพทย์ - MICAL	61,423,699	1,483,279	-	62,906,978
เครื่องใช้สำนักงาน	197,763,132	9,526,181	(577,724)	206,711,589
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	102,759,091	12,937,825	-	115,696,916
เครื่องใช้ทั่วไป	77,032,958	8,163,379	(58,697)	85,137,640
ยานพาหนะ	114,047,111	694,568	(3,011,885)	111,729,794
งานระหว่างก่อสร้างอาคาร	182,157,608	24,723,790	(126,393,404)	80,487,994
รวม	3,755,732,816	376,156,155	(144,408,797)	3,987,480,174
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	(688,568,439)	(61,447,039)	119,659	(749,895,819)
เครื่องใช้ทางการแพทย์	(1,140,510,838)	(60,093,539)	13,455,116	(1,187,149,261)
เครื่องใช้ทางการแพทย์ - MICAL	(42,167,809)	(8,035,791)	-	(50,203,600)
เครื่องใช้สำนักงาน	(182,840,511)	(10,602,577)	577,511	(192,865,577)
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	(101,276,673)	(2,214,054)	-	(103,490,727)
เครื่องใช้ทั่วไป	(63,425,331)	(7,493,083)	58,693	(70,859,721)
ยานพาหนะ	(87,485,181)	(9,213,383)	3,009,464	(93,689,100)
รวม	(2,306,274,782)	(159,099,466)	17,220,443	(2,448,153,805)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	1,449,458,034			1,539,326,369

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	189,979,536	174,576,900	180,977,476	159,099,466
ดอกเบี้ยถือเป็นต้นทุนทรัพย์สินสำหรับปี	1,291,118	3,523,777	1,291,118	3,523,777
อัตราการตั้งขึ้นเป็นทุน (ร้อยละต่อปี)	3.00	3.00	3.00	3.00

บริษัทย่อย - บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559 บริษัทย่อยได้ทำสัญญาซื้อที่ดินและโอนกรรมสิทธิ์จำนวน 3 โฉนด ในราคารวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนรวม 1,057.39 ล้านบาท และมีการจ่ายชำระค่าที่ดินโดยผ่อนชำระเป็นรายงวดดังนี้

1. ชำระให้ในวันลงนามทำบันทึกข้อตกลง (23/4/2559)	10,000,000	บาท
2. ชำระภายในวันจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ (26/4/2559)	118,170,000	บาท
3. ชำระภายในวันที่ 30/6/2559	100,000,000	บาท
4. ชำระภายในวันที่ 31/8/2559	100,000,000	บาท
5. ชำระภายในวันที่ 30/12/2559	29,000,000	บาท
6. ชำระภายในวันที่ 30/6/2560	175,000,000	บาท
7. ชำระภายในวันที่ 30/12/2560	175,000,000	บาท
8. ชำระภายในวันที่ 30/6/2561	175,000,000	บาท
9. ชำระภายในวันที่ 30/12/2561	175,000,000	บาท
	<u>1,057,170,000</u>	บาท

และมีการชำระค่าดอกเบี้ยของราคาค่าซื้อที่ดินค้างชำระ จำนวน 19,200,000 บาท โดยผ่อนชำระอัตราเดือนละ 600,000 บาท ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2561 ถึงมิถุนายน 2564 รวม 32 งวดเดือน

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559 บริษัทย่อยได้ซื้อที่ดินและโอนกรรมสิทธิ์จำนวน 1 โฉนด ในราคารวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนรวม 276.41 ล้านบาท ซึ่งบริษัทย่อยได้จ่ายชำระค่าที่ดินดังกล่าวแล้วจำนวน 266.41 ล้านบาท คงเหลือค้างชำระจำนวน 10 ล้านบาท

และได้ขายที่ดินของบริษัทย่อยจำนวน 1 โฉนด ในราคาขาย 224.84 ล้านบาท ทำให้เกิดกำไรจากการขายที่ดินจำนวนเงิน 7.44 ล้านบาท

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560 บริษัทย่อยได้ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินกับบริษัทในประเทศ 2 แห่ง เนื้อที่ดินรวมประมาณ 3-2-39.9 ไร่ ในราคาขายรวม 2,591.82 ล้านบาท โดยมีเงื่อนไขการจ่ายชำระค่าที่ดิน ดังนี้

1. วันทำสัญญา	647,955,000	บาท
2. ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่ทำสัญญาจะซื้อจะขาย	647,955,000	บาท
3. ในวันจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน ภายใน 9 เดือน นับแต่วันที่ทำสัญญาจะซื้อจะขาย	<u>1,295,910,000</u>	บาท
รวมทั้งสิ้น	<u>2,591,820,000</u>	บาท

โดยค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน ผู้จะขายเป็นผู้รับผิดชอบ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทย่อยได้รับเงินล่วงหน้าค่าขายที่ดิน จำนวน 647.96 ล้านบาท แสดงไว้ในหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทและบริษัทย่อย มีสินทรัพย์ถาวรที่คำนวณค่าเสื่อมราคาครบแล้ว และยังมีการใช้งานอยู่ โดยมีราคาทุนเป็นจำนวนเงินประมาณ 1,648.60 ล้านบาท และ 1,571.89 ล้านบาท (เฉพาะกิจการเป็นจำนวนเงิน 1,585.34 ล้านบาท และ 1,525.45 ล้านบาท) ตามลำดับ

บริษัทและบริษัทย่อยได้นำที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและเครื่องมือเครื่องใช้ทางการแพทย์บางส่วนไปจดจำนอง เพื่อเป็นหลักประกัน สำหรับเงินเบิกเกินบัญชี เงินกู้ยืมระยะสั้น และเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย (ดูหมายเหตุ 18 และ 22)

บริษัทย่อย-บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด ได้นำที่ดินไปจดจำนองเป็นประกันหนี้ราคาเช่าซื้อที่ดินค้างชำระกับผู้จะขาย โดยมีจำนวนเงินรับผิดไม่น้อยกว่า 930 ล้านบาท

15. สิทธิการเช่าที่ดิน

	บาท	
	งบการเงินรวม	
	2560	2559
มูลค่าสุทธิตามบัญชีต้นปี	24,155,543	46,006,174
หัก ยกเลิกสิทธิการเช่า	-	(20,851,926)
หัก ตัดจำหน่ายสำหรับปี	(755,713)	(998,705)
มูลค่าสุทธิตามบัญชีสิ้นปี	23,399,830	24,155,543

บริษัทย่อย - บริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด

ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการของบริษัท เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2559 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทจดทะเบียนยกเลิกการเช่าที่ดินบางส่วน ตามที่ปรากฏตามหนังสือสัญญาเช่าและให้เช่าใช้ที่ดินเนื่องจากผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินประสงค์จะขายที่ดินดังกล่าวแก่บริษัท พร้อมทั้งมีมติอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินดังกล่าวในราคารวม 1,333.80 ล้านบาท โดยบริษัทเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมต่างๆ ในการโอนที่ดินดังกล่าวและได้มีการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแล้วเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559

บริษัทย่อยมีค่าเช่ากับบุคคลอื่น ภายใต้สัญญาเช่าและให้เช่าใช้ที่ดินเป็นเวลา 411 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2556 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2590) โดยมีรายละเอียดอัตราค่าเช่ารายเดือนตามที่กำหนดในสัญญาคงเหลือ ดังนี้

- ปีที่ 1 - 10 ในอัตราเดือนละ 196,082 บาท
- ปีที่ 11 - 20 ในอัตราเดือนละ 336,140 บาท
- ปีที่ 21 - 30 ในอัตราเดือนละ 476,199 บาท
- รวมค่าเช่าตลอดระยะเวลาตามสัญญาเป็นเงิน 121,010,548 บาท

16. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

	บาท		
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	เพิ่มขึ้น	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดจ่าย	37,360,679	3,624,938	40,985,617
หัก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดจ่ายสะสม	(23,559,104)	(3,224,464)	(26,783,568)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดจ่าย - สุทธิ	<u>13,801,575</u>		<u>14,202,049</u>

	บาท		
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	เพิ่มขึ้น	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดจ่าย	34,566,679	2,794,000	37,360,679
หัก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดจ่ายสะสม	(20,205,392)	(3,353,712)	(23,559,104)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดจ่าย - สุทธิ	<u>14,361,287</u>		<u>13,801,575</u>

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดจ่ายสำหรับปี	<u>3,224,464</u>	<u>3,353,712</u>	<u>3,224,464</u>	<u>3,353,712</u>

17. สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีและหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี

สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีและหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี มีดังนี้

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี	3,003,182	2,296,551	36,719,586	33,060,228
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี	(378,397,629)	(250,738,618)	(415,117,215)	(283,798,846)
	)	)	)	)
	<u>(375,394,447)</u>	<u>(248,442,067)</u>	<u>(378,397,629)</u>	<u>(250,738,618)</u>
	)	)	)	)

การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีและหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

	บาท			ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ในระหว่างปี ในกำไรขาดทุน		
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี :			เบ็ดเสร็จอื่น	
ลูกหนี้การค้า	5,589,316	320,691	-	5,910,007
สินค้าคงเหลือ	5,927,952	1,772,091	-	7,700,043
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	225,207	(225,207)	-	-
ดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	9,637,359	-	-	9,637,359
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	11,680,394	1,791,783	-	13,472,177
สัญญาเช่าที่ดิน	2,296,551	706,631	-	3,003,182
รวม	35,356,779	4,365,989	-	39,722,768
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี :				
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่า				
เงินลงทุนเพื่อขาย	(283,798,846)	-	(131,318,369)	(415,117,215)
รวม	(283,798,846)	-	(131,318,369)	(415,117,215)
สุทธิ	(248,442,067)			(375,394,447)

	บาท			ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ในระหว่างปี ในกำไรขาดทุน		
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี :			เบ็ดเสร็จอื่น	
ลูกหนี้การค้า	3,962,809	1,626,507	-	5,589,316
สินค้าคงเหลือ	4,092,037	1,835,915	-	5,927,952
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	465,207	(240,000)	-	225,207
ดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	9,637,359	-	-	9,637,359
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	9,388,834	1,425,212	866,348	11,680,394
สัญญาเช่าที่ดิน	2,933,500	(636,949)	-	2,296,551
รวม	30,479,746	4,010,685	866,348	35,356,779
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี :				
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่า				
เงินลงทุนเพื่อขาย	(94,097,463)	-	(189,701,383)	(283,798,846)

รวม	(94,097,463)	-	(189,701,383)	(283,798,846)
สุทธิ	(63,617,717)			(248,442,067)
บาท				
งบการเงินเฉพาะกิจการ				
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ในระหว่างปี		ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	
	ในกำไรขาดทุน	ในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น		
สินทรัพย์ถาวรที่ได้รับจากการตัดบัญชี :				
ลูกหนี้การค้า	5,589,316	320,691	-	5,910,007
สินค้าคงเหลือ	5,927,952	1,772,091	-	7,700,043
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	225,207	(225,207)	-	-
ดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	9,637,359	-	-	9,637,359
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	11,680,394	1,791,783	-	13,472,177
รวม	33,060,228	3,659,358	-	36,719,586
หนี้สินถาวรที่ได้รับจากการตัดบัญชี :				
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	(283,798,846)	-	(131,318,369)	(415,117,215)
รวม	(283,798,846)	-	(131,318,369)	(415,117,215)
สุทธิ	(250,738,618)			(378,397,629)
บาท				
งบการเงินเฉพาะกิจการ				
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ในระหว่างปี		ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	
	ในกำไรขาดทุน	ในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น		
สินทรัพย์ถาวรที่ได้รับจากการตัดบัญชี :				
ลูกหนี้การค้า	3,962,809	1,626,507	-	5,589,316
สินค้าคงเหลือ	4,092,037	1,835,915	-	5,927,952
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	465,207	(240,000)	-	225,207
ดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	9,637,359	-	-	9,637,359
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	9,388,834	1,425,212	866,348	11,680,394
รวม	27,546,246	4,647,634	866,348	33,060,228
หนี้สินถาวรที่ได้รับจากการตัดบัญชี :				
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	(94,097,463)	-	(189,701,383)	(283,798,846)
รวม	(94,097,463)	-	(189,701,383)	(283,798,846)
สุทธิ	(66,551,217)			(250,738,618)

18. เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	86,164,451	18,016,178	86,091,241	17,677,477
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากธนาคาร	1,700,000,000	1,860,000,000	1,700,000,000	1,860,000,000
รวม	1,786,164,451	1,878,016,178	1,786,091,241	1,877,677,477

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีวงเงินเบิกเกินบัญชีจำนวน 7 วงเงิน จำนวนรวม 155 ล้านบาทและ 140 ล้านบาท และบริษัทย่อยมีวงเงินเบิกเกินบัญชีจำนวน 1 วงเงิน จำนวนรวม 7 ล้านบาท มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ MOR ต่อปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากธนาคารพาณิชย์ 5 แห่ง และ 7 แห่ง จำนวนวงเงินรวม 2,955 ล้านบาท และ 2,515 ล้านบาท เป็นเงินกู้ยืมในรูปตั๋วสัญญาใช้เงินมีอายุไม่เกิน 3 เดือน และมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.70 - 3.40 และร้อยละ 2.85 - 3.45 ต่อปี ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินเบิกเกินบัญชีวงเงิน 155 ล้านบาทและ 140 ล้านบาท และเงินกู้ยืมระยะสั้นบางส่วนวงเงินรวม 2,355 ล้านบาท และ 1,915 ล้านบาท ค้ำประกันโดยที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและเครื่องมือเครื่องใช้ทางการแพทย์บางส่วนกรรมสิทธิ์ของบริษัทและบริษัทย่อย ใบหุ้นสามัญจากการลงทุนในตราสารทุนในความต้องการของตลาด บริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันบางส่วนกรรมสิทธิ์ของบริษัทและโดยกรรมการส่วนหนึ่งของบริษัทและบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินกู้ยืมระยะสั้นบางส่วนวงเงินรวม 600 ล้านบาท ไม่มีภาระค้ำประกัน

19. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยอดยกมา	56,200,000	68,200,000	56,200,000	68,200,000
กู้เพิ่มระหว่างปี	20,000,000	44,000,000	20,000,000	44,000,000
จ่ายชำระระหว่างปี	(100,000)	(56,000,000)	(100,000)	(56,000,000)
ยอดยกไป	76,100,000	56,200,000	76,100,000	56,200,000
อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	4.00 - 4.50	4.00 - 4.50	4.00 - 4.50	4.00 - 4.50

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นเงินกู้ยืมโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินหรือตั๋วแลกเงินระยะเวลา 3 เดือนถึง 12 เดือน หรือเมื่อทวงถาม

20. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยอดคงเหลือยกมา	667,418,862	670,918,862	667,418,862	670,918,862
กู้เพิ่มระหว่างปี	46,008,799	22,000,000	46,008,799	22,000,000
จ่ายชำระคืนระหว่างปี	(30,258,799)	(25,500,000)	(30,258,799)	(25,500,000)
ยอดคงเหลือยกไป	683,168,862	667,418,862	683,168,862	667,418,862
อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	4.00 - 4.50	4.00 - 4.50	4.00 - 4.50	4.00 - 4.50

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่นเป็นเงินกู้ยืมโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินหรือตั๋วแลกเงินระยะเวลา 3 เดือนถึง 12 เดือน หรือเมื่อทวงถาม

21. เจ้าหนี้ทรัพย์สิน

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เจ้าหนี้ค่าซื้อเครื่องมือแพทย์	4,420,154	11,214,842	4,420,154	11,214,842
เจ้าหนี้ค่าซื้อที่ดิน	550,936,210	725,936,210	-	-
รวม	555,356,364	737,151,052	4,420,154	11,214,842

22. เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน				
วงเงิน 144 ล้านบาท (หมายเหตุ 22.1)	-	21,600,000	-	21,600,000
วงเงิน 350 ล้านบาท (หมายเหตุ 22.2)	-	50,000,000	-	50,000,000
วงเงิน 450 ล้านบาท (หมายเหตุ 22.3)	112,500,000	202,500,000	112,500,000	202,500,000
วงเงิน 130 ล้านบาท (หมายเหตุ 22.4)	47,540,000	73,580,000	47,540,000	73,580,000
รวมวงเงิน 1,074 ล้านบาท	160,040,000	347,680,000	160,040,000	347,680,000
หัก ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(116,040,000)	(187,640,000)	(116,040,000)	(187,640,000)
สุทธิ	44,000,000	160,040,000	44,000,000	160,040,000

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีวงเงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศหลายแห่ง เป็นจำนวนเงินรวม 1,074 ล้านบาท ดังนี้

22.1 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2555 บริษัทได้เข้าทำสัญญากู้ยืมเงินสกุลบาทกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศแห่งหนึ่งวงเงินจำนวน 144 ล้านบาท กำหนดชำระคืนเงินต้นเป็นงวดๆ ทุกเดือน จำนวน 60 งวด เดือนละ 2.40 ล้านบาท โดยเริ่มชำระงวดแรกในวันทำการสุดท้ายของเดือนที่มีการเบิกเงินกู้งวดแรก และต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 5 ปี นับจากวันเบิกใช้เงินกู้งวดแรก บริษัทจะต้องจ่ายชำระดอกเบี้ยทุกสิ้นเดือน ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน บวกอัตราร้อยละ 2.125 ต่อปี เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2560 บริษัทชำระเงินต้นซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาแล้วทั้งจำนวน

22.2 ในไตรมาส 4 ปี 2555 บริษัทได้เข้าทำสัญญากู้ยืมเงินสกุลบาทกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศแห่งหนึ่งวงเงินจำนวน 350 ล้านบาท กำหนดชำระคืนเงินต้นเป็นงวดๆ ทุกเดือน จำนวน 60 งวด เดือนละ 6 ล้านบาท โดยเริ่มชำระงวดแรกในวันครบกำหนดระยะเวลา 1 เดือน นับจากวันเบิกเงินกู้งวดแรก และต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 60 เดือน นับตั้งแต่วันเบิกใช้เงินกู้ครั้งแรก บริษัทจะต้องจ่ายชำระดอกเบี้ยทุกสิ้นเดือน ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน บวกอัตราร้อยละ 2 ต่อปี เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2560 บริษัทชำระเงินต้นซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาแล้วทั้งจำนวน

22.3 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2557 บริษัทได้เข้าทำสัญญากู้ยืมเงินสกุลบาทกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศแห่งหนึ่งวงเงินจำนวน 450 ล้านบาท กำหนดชำระคืนเงินต้นเป็นงวดๆ ทุกเดือนเดือนละ 7.5 ล้านบาท โดยเริ่มชำระงวดแรกในวันทำการสุดท้ายของเดือนนับจากวันเบิกใช้เงินกู้งวดแรก และต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 5 ปี นับจากวันเบิกใช้เงินกู้งวดแรก บริษัทจะต้องจ่ายชำระดอกเบี้ยทุกสิ้นเดือนในอัตราดังนี้

ระยะเวลานับตั้งแต่วันที่เบิกเงินกู้งวดแรก	อัตราดอกเบี้ย (ต่อปี)
ปีที่ 1 - 3	FDR + 2%
ปีที่ 4 - 5	FDR + 2.25%

22.4 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2557 บริษัทได้เข้าทำสัญญากู้ยืมเงินสกุลบาทกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศแห่งหนึ่งวงเงินจำนวน 130 ล้านบาท กำหนดชำระคืนเงินต้นเป็นงวดๆ ทุกเดือนเดือนละ 2.17 ล้านบาท โดยเริ่มชำระงวดแรกในวันทำการสุดท้ายของเดือน นับจากวันเบิกใช้เงินกู้งวดแรก และต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 5 ปี นับจากวันเบิกเงินกู้งวดแรก

ระยะเวลานับตั้งแต่วันที่เบิกเงินกู้งวดแรก	อัตราดอกเบี้ย (ต่อปี)
ปีที่ 1 - 3	FDR + 2%
ปีที่ 4 - 5	FDR + 2.25%

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินกู้ยืมระยะยาวค้ำประกันโดยการจดจำนองที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้างของบริษัท และใบหุ้นสามัญจากการลงทุนในตราสารทุนในความ

ต้องการของตลาด (ดูหมายเหตุ 8, 14)

23. ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

งบแสดงฐานะการเงิน

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ภาวะผูกพันของโครงการผลประโยชน์ ณ วันต้นปี	59,276,567	47,635,042	58,401,970	46,944,172
ต้นทุนบริการปัจจุบัน และดอกเบี้ย	9,266,106	7,309,788	8,958,916	7,126,061
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันกัน	330,897	4,331,737	-	4,331,737
ภาวะผูกพันของโครงการผลประโยชน์ ณ วันปลายปี	68,873,570	59,276,567	67,360,886	58,401,970

ค่าใช้จ่ายที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนบริการปัจจุบัน				
ต้นทุนในการรักษาพยาบาล	5,649,500	4,621,926	5,572,702	4,501,043
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	701,650	553,231	624,852	520,440
ค่าตอบแทนผู้บริหาร	535,958	95,190	459,161	95,190
ดอกเบี้ยจากภาวะผูกพัน	2,378,998	2,039,441	2,302,201	2,009,388
รวม	9,266,106	7,309,788	8,958,916	7,126,061

ข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประกันกัน

	ร้อยละ			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อัตราคิดลด	3.58 - 3.62	3.58 - 3.62	3.58	3.58
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน	3.90 - 4.30	3.90 - 4.30	3.90	3.90
อัตราการหมุนเวียนพนักงาน	0.00 - 27.03	0.00 - 27.03	0.00 - 16.40	0.00 - 16.40
อัตราการทุพพลภาพ	10.00 ของอัตราขณะ	10.00 ของอัตราขณะ	10.00 ของอัตราขณะ	10.00 ของอัตราขณะ
อัตราขณะ	100.00 ของอัตราขณะ	100.00 ของอัตราขณะ	100.00 ของอัตราขณะ	100.00 ของอัตราขณะ
	ไทยปี 2551	ไทยปี 2551	ไทยปี 2551	ไทยปี 2551

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 สรุปได้ดังนี้

	ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น	ลดลง	เพิ่มขึ้น	ลดลง
อัตราคิดลด (ร้อยละ 1)	(7.31)	8.84	(7.04)	8.51
อัตรากำไรเงินเดือน (ร้อยละ 1)	9.45	(7.93)	9.10	(7.65)
อัตรากำไรเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน (ร้อยละ 10)	(2.48)	2.70	(2.39)	2.60

24. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของบริษัทและบริษัทย่อย คือการจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมและการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องตามงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.41 : 1 (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 เท่ากับ 0.44 : 1) และบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.40 : 1 (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 เท่ากับ 0.48 : 1)

25. สำรองตามกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทจะต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินทุนสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของกำไรสุทธิประจำปีจนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของทุนจดทะเบียน เงินสำรองดังกล่าวจะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

26. เงินปันผลจ่ายและค่าตอบแทนกรรมการ

ปี 2560

เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2560 ได้มีมติให้จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลประจำปี 2560 สำหรับผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2560 หุ้นละ 8 บาท เป็นจำนวนเงิน 96 ล้านบาท ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2560

เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ได้มีมติอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลประจำปี 2559 สำหรับผลการดำเนินงานตั้งแต่ 1 มกราคม 2559 ถึง 31 ธันวาคม 2559 รวมจ่ายหุ้นละ 16 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 192 ล้านบาท ซึ่งได้จ่ายไปแล้วเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2559 หุ้นละ 8 บาท เป็นจำนวนเงิน 92 ล้านบาท (จากผลการดำเนินงาน 1 มกราคม 2559 ถึง 30 มิถุนายน 2559) และให้จ่ายครั้งที่ 2 ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2560 หุ้นละ 8 บาท เป็นจำนวนเงิน 96 ล้านบาท (จากผลการดำเนินงาน 1 กรกฎาคม

2559 ถึง 31 ธันวาคม 2559) และอนุมัติการจ่ายค่าตอบแทนกรรมการบริษัทประจำปี 2560 เป็นจำนวนเงิน 34 ล้านบาท

ปี 2559

เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2559 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2559 ได้มีมติให้จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลประจำปี 2559 สำหรับผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2559 หุ้นละ 8 บาท เป็นจำนวนเงิน 96 ล้านบาท จ่ายในวันที่ 20 ตุลาคม 2559

เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2559 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 ได้มีมติอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลประจำปี 2558 สำหรับผลการดำเนินงานตั้งแต่ 1 มกราคม 2558 ถึง 31 ธันวาคม 2558 รวมจ่ายหุ้นละ 12 บาท ซึ่งได้จ่ายไปแล้วเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2558 หุ้นละ 6 บาท เป็นจำนวนเงิน 72 ล้านบาท (จากผลการดำเนินงาน 1 มกราคม 2558 ถึง 30 มิถุนายน 2558) และให้จ่ายครั้งที่ 2 ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2559 หุ้นละ 6 บาท เป็นจำนวนเงิน 72 ล้านบาท (จากผลการดำเนินงาน 1 กรกฎาคม 2558 ถึง 31 ธันวาคม 2558) และอนุมัติการจ่ายค่าตอบแทนกรรมการบริษัทประจำปี 2559 เป็นจำนวนเงิน 33 ล้านบาท

27. คุณภาพของสินทรัพย์

27.1 เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุ 12)

27.2 ดอกเบี้ยค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุ 13)

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
น้อยกว่า 3 เดือน	932,484	941,630	932,484	941,630
มากกว่า 3 เดือน ถึง 6 เดือน	935,574	944,668	935,574	944,668
มากกว่า 6 เดือน ถึง 12 เดือน	1,849,289	1,877,795	1,849,289	1,877,795
มากกว่า 12 เดือน ขึ้นไป	156,367,643	152,603,550	156,367,643	152,603,550
รวม	<u>160,084,990</u>	<u>156,367,643</u>	<u>160,084,990</u>	<u>156,367,643</u>
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(160,084,990)	(156,367,643)	(160,084,990)	(156,367,643)

28. ค่าตอบแทนผู้บริหาร

ค่าตอบแทนผู้บริหารนี้เป็นผลประโยชน์ที่จ่ายให้แก่ผู้บริหารและกรรมการของบริษัท ประกอบด้วย ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินได้แก่ เงินเดือน ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง และค่าตอบแทนกรรมการ รวมไปถึงผลประโยชน์ตอบแทนในรูปอื่นโดยไม่รวมค่าธรรมเนียมแพทย์ ทั้งนี้ผู้บริหารของบริษัทหมายถึงบุคคลที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

29. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายแบ่งตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนยาและเวชภัณฑ์	469,866,546	484,092,145	459,319,981	473,593,920
ต้นทุนแล็บและอี๊กซเรย์	65,642,525	67,973,743	63,295,872	65,784,649
ค่าธรรมเนียมแพทย์	758,245,776	762,006,560	745,896,586	748,150,209
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	769,408,436	713,832,273	744,056,559	682,773,201
ค่าตอบแทนผู้บริหาร	33,365,574	29,361,179	33,365,574	29,361,179
ค่าสาธารณูปโภค	61,859,536	64,928,263	57,672,978	60,854,106
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	193,959,713	178,929,317	184,201,940	162,453,178
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	102,162,319	92,305,871	99,750,959	90,482,896
ค่าโฆษณาและประชาสัมพันธ์	60,840,196	61,823,166	60,840,196	61,823,166

30. ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

30.1 ส่วนประกอบหลักของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ประกอบด้วย

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในกำไรขาดทุน :				
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน :				
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	140,817,225	154,650,971	140,817,225	154,650,971
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี :				
การเปลี่ยนแปลงของผลต่างชั่วคราว				
ที่รับรู้เมื่อเริ่มแรกและที่กลับรายการ	(4,365,989)	(4,010,685)	(3,659,358)	(4,647,634)
รวม	136,451,236	150,640,286	137,157,867	150,003,337
ภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบของกำไรขาดทุน				
เบ็ดเสร็จอื่น :				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับ				
การวัดมูลค่าเงินลงทุนต่อขาย	131,318,369	189,701,383	131,318,369	189,701,383
ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	-	(866,348)	-	(866,348)
รวม	131,318,369	188,835,035	131,318,369	188,835,035

30.2 กระทบยอดระหว่างจำนวนค่าใช้จ่าย (รายได้) และผลคูณของกำไรทางภาษีกับอัตรากำไรที่ใช้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไรทางบัญชีสำหรับปี	1,458,567,036	1,277,155,430	1,174,214,513	1,175,295,130
อัตรากำไรที่ใช้ (ร้อยละ)	20	20	20	20
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้คำนวณตามอัตรากำไรที่ใช้	291,713,407	255,431,086	234,842,903	235,059,026
รายการกระทบยอด				
ผลกระทบทางภาษีของค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถนำมาหักใน				
การคำนวณกำไรทางภาษี				
- ค่าใช้จ่ายที่ไม่อนุญาตให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณ				
กำไรทางภาษี	1,765,904	2,564,081	4,796,937	9,876,039
ผลกระทบทางภาษีของรายได้หรือกำไรที่ไม่ต้องนำมาคำนวณ				
กำไรทางภาษี				
- รายได้เงินปันผลที่ได้รับยกเว้น	(64,142,583)	(52,918,432)	(97,756,803)	(91,815,344)
- ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(91,165,228)	(59,049,878)	-	-
- ค่าใช้จ่ายที่หักเป็นรายจ่ายได้เพิ่มทางภาษี	(4,727,890)	(3,116,384)	(4,725,170)	(3,116,384)
ขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้				
รายการตัดบัญชี	3,007,626	7,729,813	-	-
รวมรายการกระทบยอด	(155,262,171)	(104,790,800)	(97,685,036)	(85,055,689)
รวมค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	136,451,236	150,640,286	137,157,867	150,003,337

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทย่อย-บริษัท โรงพยาบาลชัยภูมิ-ราม จำกัด มีผลขาดทุนทางภาษีสะสมตั้งแต่ปี 2555 และ 2554 ที่ยังไม่ได้ใช้เป็นจำนวนเงิน 107.08 ล้านบาทและ 98.59 ล้านบาท ตามลำดับ และบริษัท อาร์ พลัส แอสเซท จำกัด มีผลขาดทุนทางภาษีตั้งแต่ปี 2556 จำนวนเงิน 25.42 ล้านบาท และ 11.05 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งบริษัทย่อยไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีจากผลขาดทุนทางภาษีดังกล่าว เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนว่าบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีมาใช้ประโยชน์

30.3 การกระทบยอดระหว่างอัตรากำไรที่แท้จริงถัวเฉลี่ยและอัตรากำไรที่ใช้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

	งบการเงินรวม			
	2560		2559	
	จำนวนภาษี (บาท)	อัตรากำไร (ร้อยละ)	จำนวนภาษี (บาท)	อัตรากำไร (ร้อยละ)
กำไรทางบัญชีก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปี	1,458,567,036		1,277,155,430	

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ตามอัตราภาษีที่ใช้	291,713,407	20.00	255,431,086	20.00
รายการกระทบยอด	(155,262,171)	(10.64)	(104,790,800)	(7.60)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ตามอัตราภาษีที่แท้จริงถัวเฉลี่ย	136,451,236	9.36	150,640,286	12.40
งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	2560		2559	
	จำนวนภาษี (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)	จำนวนภาษี (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
กำไรทางบัญชีก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปี	1,174,214,513		1,175,295,130	
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ตามอัตราภาษีที่ใช้	234,842,903	20.00	235,059,026	20.00
รายการกระทบยอด	(97,685,036)	(8.32)	(85,055,689)	(7.24)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ตามอัตราภาษีที่แท้จริงถัวเฉลี่ย	137,157,867	11.68	150,003,337	12.76

31. กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยการหารกำไรสำหรับปีด้วยจำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกและเรียกชำระแล้วในระหว่างปี

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไรสำหรับปีของบริษัทใหญ่ (บาท)	1,327,461,732	1,137,920,829	1,037,056,646	1,025,291,793
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (หุ้น)	12,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาทต่อหุ้น)				
กำไรของบริษัทใหญ่	110.62	94.83	86.42	85.44

32. การวัดมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

บริษัทและบริษัทย่อยใช้วิธีราคาตลาดในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มิตลาดที่มีสภาพคล่อง หรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทและบริษัทย่อยจะใช้วิธีราคาทุนหรือวิธีรายได้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวแทน ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ระดับที่ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน

ระดับที่ 2 ใช้ข้อมูลอื่นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในระดับ 1 ที่สามารถสังเกตได้โดยตรง (ได้แก่ ข้อมูลราคาตลาด) หรือโดยอ้อม (ได้แก่ ข้อมูลที่คำนวณมาจากราคาตลาด) สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

ระดับที่ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประเมินขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม แยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

	บาท			
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3	รวม
สินทรัพย์				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย				
- ตราสารทุน	5,512,097,862	-	-	5,512,097,862
รวม	5,512,097,862	-	-	5,512,097,862

ในระหว่างปี ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการจัดประเภทของสินทรัพย์ทางการเงิน

33. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 นอกจากหนี้สินที่ปรากฏในงบการเงินแล้ว บริษัทและบริษัทย่อยยังมีภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น ดังนี้

33.1 ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันในการทำสัญญาซื้อที่ดิน ครุภัณฑ์ทางการแพทย์และทรัพย์สินอื่นกับบริษัทในประเทศหลายแห่งจำนวน 13 สัญญา (เฉพาะกิจการ 10 สัญญา) มูลค่าตามสัญญารวม 1,099.37 ล้านบาท (เฉพาะกิจการ 39.21 ล้านบาท) บริษัทมีการจ่ายเงินมัดจำล่วงหน้าตามสัญญาแล้วจำนวน 551.08 ล้านบาท (เฉพาะกิจการ 18.60 ล้านบาท) บริษัทมีภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ 548.29 ล้านบาท (เฉพาะกิจการ 20.61 ล้านบาท)

33.2 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันในการชำระค่าบำรุงรักษาเครื่องมือแพทย์และค่าเช่าป้ายโฆษณาและค่าเช่าที่ดินของบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ภาระตามสัญญาคงเหลือดังนี้

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
<u>จ่ายชำระภายใน</u>				
1 ปี	22,133,638	27,036,666	19,060,897	26,286,666
2-5 ปี	17,977,256	27,245,936	8,565,325	17,114,246
มากกว่า 5 ปี	109,245,634	111,598,617	-	-

149,356,528	165,881,219	27,626,222	43,400,912
-------------	-------------	------------	------------

33.3 การค้าประกัน

บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันจากการให้ธนาคารพาณิชย์ออกหนังสือค้ำประกันการใช้ไฟฟ้า และค้ำประกันศาล เป็นจำนวนเงิน 8.60 ล้านบาท (เฉพาะกิจการ 8.07 ล้านบาท) และบริษัทมีภาระผูกพันตัวเงินเลตเตอร์ออฟเครดิตและหนังสือค้ำประกันการออกสินค้าวงเงินจำนวน 28.00 ล้านบาท

33.4 คดีฟ้องร้อง

(ก) บริษัทถูกคนไข้ฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลจำนวน 4 คดี โดยมีทุนทรัพย์ที่ฟ้องร้องจำนวนรวม 55.74 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

คดีความ	ความคืบหน้าของคดี
1. ทุนทรัพย์ 0.55 ล้านบาท	ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ คดีอยู่ระหว่างศาลนัดฟังคำสั่งของศาลฎีกา
2. ทุนทรัพย์ 1.98 ล้านบาท	ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ คดีอยู่ระหว่างศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์
3. ทุนทรัพย์ 10.91 ล้านบาท	คดีอยู่ระหว่างการขอขยายอุทธรณ์คำพิพากษา
4. ทุนทรัพย์ 42.30 ล้านบาท	คดีอยู่ระหว่างศาลชั้นต้นนัดฟังคำพิพากษา

บริษัทจึงยังไม่ได้บันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทเห็นว่าคดีความยังมีความไม่แน่นอน

(ข) ในปี 2559 บริษัทและบริษัทย่อยถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับค่านายหน้าในการติดต่อเช่าที่ดินของบริษัทย่อยโดยมีทุนทรัพย์ที่ฟ้องร้องจำนวน 53.14 ล้านบาท จนถึงวันที่ในรายงาน คดีความดังกล่าวอยู่ระหว่างการสืบพยานโจทก์ บริษัทและบริษัทย่อยยังไม่ได้บันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทและบริษัทย่อยเห็นว่าค่าฟ้องดังกล่าวไม่มีข้อผูกพันตามกฎหมายที่จะทำให้บริษัทและบริษัทย่อยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

34. รายการบัญชีกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีรายการบัญชีจำนวนหนึ่งซึ่งเกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายเกิดจากรายการที่มีกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าว รายการดังกล่าวเป็นไปตามปกติธุรกิจตามราคาตลาด ยกเว้นการคิดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมซึ่งบริษัทจะคิดเท่ากับอัตราต้นทุนที่กู้ยืมมา และรายการซื้อขายหลักทรัพย์หุ้นทุนกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งซื้อขายในราคาที่ตกลงร่วมกัน บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันมีความสัมพันธ์กับกิจการ โดยการถือหุ้นหรือการมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการบางส่วนร่วมกัน ดังนี้

งบการเงินนี้จึงรวมผลของรายการดังกล่าวตามเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น

บริษัท / บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน	ลักษณะความสัมพันธ์
บริษัทร่วม	ดูหมายเหตุ 9
บริษัทย่อย	ดูหมายเหตุ 10
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	ดูหมายเหตุ 11
บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน	เป็นผู้ถือหุ้น และ/หรือกรรมการ
บริษัท เอฟ แอนด์ เอส 79 จำกัด	กรรมการร่วมกัน
บริษัท เชียงใหม่รามธุรกิจการแพทย์ จำกัด (มหาชน)	กรรมการร่วมกันและเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ บริษัท โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม จำกัด

รายการ	นโยบายราคา
รายได้ค่ารักษาพยาบาลและบริการทางการแพทย์	ราคาเป็นไปตามเกณฑ์ราคาที่เกิดขึ้นกับลูกค้า ทั่วไปโดยหักส่วนลดร้อยละ 10 - 20
รายได้จากการขายอุปกรณ์และเครื่องมือแพทย์	ราคาทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม
รายได้ค่าที่ปรึกษาและค่าบริการเครื่องมือแพทย์	ราคาทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม
ดอกเบี้ยรับ	
- บริษัทร่วม	อัตราตามที่ธนาคารคิดกับบริษัทใหญ่ และอัตราร้อยละ 1.65 - 2.70 และร้อยละ 8 ต่อปี
ค่าตรวจวินิจฉัยโรคและค่าบริการทางการแพทย์จ่าย ซื้อขาย	ต้นทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม
ดอกเบี้ยจ่าย	ต้นทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม ตามอัตราของธนาคารบวก 0.25 และอัตราร้อยละ 4.00 - 4.50

รายการบัญชีกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่สำคัญ มีดังนี้

รายการบงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นปี

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้า				
- บริษัทย่อย	-	-	2,300,176	4,191,916
- บริษัทร่วม	58,266,891	68,315,108	58,266,891	68,315,108
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	61,886,065	74,291,739	61,886,065	74,291,739
รวม	120,152,956	142,606,847	122,453,132	146,798,763
รายได้ค้างรับ				
- บริษัทร่วม	586,895	439,754	586,895	439,754
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	97,687	92,362	97,687	92,362
รวม	684,582	532,116	684,582	532,116
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น				
- บริษัทร่วม	479,000,000	31,000,000	-	-
รวม	479,000,000	31,000,000	-	-
เงินปันผลค้างรับ				
- บริษัทร่วม	-	15,973,945	-	15,973,945
รวม	-	15,973,945	-	15,973,945
ดอกเบี้ยค้างรับ - สุทธิ				
- บริษัทร่วม				
ดอกเบี้ยค้างรับ	161,462,209	156,850,162	160,590,294	156,850,162
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(160,084,991)	(156,367,643)	(160,084,991)	(156,367,643)
ดอกเบี้ยสุทธิ	1,377,218	482,519	505,303	482,519
เงินให้กู้ยืมระยะยาว				
- บริษัทร่วม	45,000,000	45,000,000	45,000,000	45,000,000
รวม	45,000,000	45,000,000	45,000,000	45,000,000
เจ้าหนี้การค้า				
- บริษัทร่วม	1,189,252	805,313	1,189,252	805,313
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	1,494,467	1,799,448	1,494,467	1,799,448
รวม	2,683,719	2,604,761	2,683,719	2,604,761
เงินกู้ยืมระยะสั้น				
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน	76,100,000	56,200,000	76,100,000	56,200,000
รวม	76,100,000	56,200,000	76,100,000	56,200,000
เจ้าหนี้ค้ำหุ้น				
- บริษัทย่อย	-	-	13,210,000	24,210,000
รวม	-	-	13,210,000	24,210,000
ดอกเบี้ยรับล่วงหน้า				
- บริษัทร่วม	62,466	62,466	62,466	62,466

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รวม	62,466	62,466	62,466	62,466
ดอกเบี้ยค้างจ่าย				
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน	187,237	146,398	187,237	146,398
รวม	187,237	146,398	187,237	146,398
เงินปันผลที่บริษัทใหญ่จ่ายให้บริษัทร่วม				
- บริษัทร่วม	18,918,800	16,518,600	-	-
รวม	18,918,800	16,518,600	-	-

รายการที่เกี่ยวข้องในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้ค่าบริการพยาบาลและบริการทางการแพทย์				
- บริษัทย่อย	-	-	219,794	272,781
- บริษัทร่วม	21,766,676	21,532,628	21,766,676	21,532,628
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	11,409,983	7,767,418	11,409,983	7,767,418
รวม	33,176,659	29,300,046	33,396,453	29,572,827
รายได้จากการขายอุปกรณ์และเครื่องมือแพทย์				
- บริษัทย่อย	-	-	4,398,117	5,367,247
- บริษัทร่วม	174,066,694	229,531,925	174,066,694	229,531,925
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	196,106,517	142,572,676	196,106,517	142,572,676
รวม	370,173,211	372,104,601	374,571,328	377,471,848
รายได้ค่าที่ปรึกษาและค่าบริการเครื่องมือแพทย์				
- บริษัทย่อย	-	-	86,384	164,421
- บริษัทร่วม	3,568,472	3,999,742	3,568,472	3,999,742
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	2,311,837	1,691,311	2,311,837	1,691,311
รวม	5,880,309	5,691,053	5,966,693	5,855,474
ดอกเบี้ยรับ				
- บริษัทร่วม	8,990,642	8,793,139	7,817,930	7,947,706
รวม	8,990,642	8,793,139	7,817,930	7,947,706
รายได้เงินปันผล				
- บริษัทร่วม	168,071,100	194,484,561	168,071,100	194,484,561
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	6,108,800	4,796,600	6,108,800	4,796,600

รวม	174,179,900	199,281,161	174,179,900	199,281,161
	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าตรวจรักษาวินิจฉัยโรคและค่าบริการ				
ทางการแพทย์จ่าย				
- บริษัทร่วม	2,093,045	904,304	2,093,045	904,304
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	367,707	250,330	367,707	250,330
รวม	2,460,752	1,154,634	2,460,752	1,154,634
ชื่อยาและเวชภัณฑ์				
- บริษัทร่วม	207,580	241,160	207,580	241,160
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	9,460,186	8,793,716	9,460,186	8,793,716
รวม	9,667,766	9,034,876	9,667,766	9,034,876
ดอกเบี้ยจ่าย				
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน	3,147,516	3,037,475	3,147,516	3,037,475
รวม	3,147,516	3,037,475	3,147,516	3,037,475
ค่าตอบแทนผู้บริหารสำคัญ				
- ผลประโยชน์ระยะสั้น	32,694,793	29,187,207	32,694,793	29,187,207
- ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	670,781	173,972	670,781	173,972
รวม	33,365,574	29,361,179	33,365,574	29,361,179

35. ข้อมูลส่วนงานดำเนินงาน

บริษัทและบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจหลักใน 2 ส่วนงานดำเนินงานที่รายงานตามชนิดของบริการในเขตภูมิศาสตร์เดียว คือ ในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

ประเภทส่วนงาน	ลักษณะของบริการตามส่วนงาน
ส่วนงานโรงพยาบาล	โรงพยาบาลทั่วไป
ส่วนงานอื่นๆ	ขายอุปกรณ์และเครื่องมือแพทย์

ผลการดำเนินงานได้รับการสอบทานอย่างสม่ำเสมอโดยผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานซึ่งก็คือกรรมการผู้จัดการ เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน บริษัทและบริษัทย่อยประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานดำเนินงานซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์ผลกำไรหรือขาดทุนของส่วนงานดำเนินงานซึ่งเป็นเกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานในงบการเงิน

รายละเอียดข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

	บาท					
	งบการเงินรวม					
	ส่วนงานโรงพยาบาล		ส่วนงานขายอุปกรณ์และ เครื่องมือแพทย์		รวม	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
รายได้	3,402,545,270	3,379,484,505	407,080,557	426,220,680	3,809,625,827	3,805,705,185
ต้นทุน	(2,348,591,330)	(2,309,150,252)	(314,806,693)	(309,660,482)	(2,663,398,023)	(2,618,810,734)
กำไรขั้นต้น	1,053,953,940	1,070,334,253	92,273,864	116,560,198	1,146,227,804	1,186,894,451
รายได้อื่น (ค่าใช้จ่ายอื่น) ที่ไม่สามารถปันส่วนได้						
ดอกเบี้ยรับ					9,474,738	9,560,977
เงินปันผลรับ					320,924,780	264,898,065
รายได้อื่น					32,971,849	36,028,549
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร					(414,050,663)	(413,554,321)
ขาดทุนจากการด้อยค่าเงินลงทุน					-	(5,700,000)
ต้นทุนทางการเงิน					(92,807,614)	(96,221,681)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม					455,826,142	295,249,390
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้					(136,451,236)	(150,640,286)
กำไรสำหรับปี					<u>1,322,115,800</u>	<u>1,126,515,144</u>

36. เครื่องมือทางการเงิน

36.1 การบริหารความเสี่ยง

บริษัทและบริษัทย่อยบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินตามปกติธุรกิจ โดยใช้ระบบการจัดการและการควบคุมภายในองค์กรโดยทั่วไป และไม่ได้ถือหรือออกอนุพันธ์ทางการเงินใดๆ

36.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยเนื่องจากมีเงินฝากสถาบันการเงิน เงินให้กู้ยืมระยะสั้น เงินให้กู้ยืมระยะยาว เงินเบิกเกินบัญชี เงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว ทั้งนี้สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาดหรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามกลุ่มบริษัทเชื่อว่าความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในตลาดในอนาคตจะไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการ บริษัทและบริษัทย่อยมิได้ใช้ตราสารอนุพันธ์ทางการเงินอื่นเพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญสามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ยได้ดังนี้

	บาท				
	งบการเงินรวม				
	ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามอัตราตลาด	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	0.125 - 0.75	348,584,450	-	2,886,501	351,470,951
ลูกหนี้การค้า	-	-	-	276,203,858	276,203,858
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1.65 - 2.70	-	479,000,000	-	479,000,000
เงินลงทุน	-	-	-	11,412,810,165	11,412,810,165
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.50 - 8.00	-	45,000,000	-	45,000,000
หนี้สินทางการเงิน					
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น					
จากสถาบันการเงิน	2.85 - 3.45	86,164,451	1,700,000,000	-	1,786,164,451
เจ้าหนี้การค้า	-	-	-	211,901,453	211,901,453
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.00 - 4.50	-	76,100,000	-	76,100,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	4.00 - 4.50	-	683,168,862	-	683,168,862
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	3.00 - 3.625	160,040,000	-	-	160,040,000
เจ้าหนี้อื่นและหนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	-	-	1,425,099,009	1,425,099,009

	บาท				
	งบการเงินรวม				
	ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามอัตราตลาด	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	0.125 - 0.75	153,304,077	-	4,587,909	157,891,986
ลูกหนี้การค้า	-	-	-	299,227,772	299,227,772
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1.65	-	31,000,000	-	31,000,000
เงินลงทุน	-	-	-	10,030,022,099	10,030,022,099
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.50 - 8.00	-	45,000,000	-	45,000,000
หนี้สินทางการเงิน					
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น					
จากสถาบันการเงิน	2.85 - 3.45	18,016,178	1,860,000,000	-	1,878,016,178
เจ้าหนี้การค้า	-	-	-	205,190,045	205,190,045
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.00 - 4.50	-	56,200,000	-	56,200,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	4.00 - 4.50	-	667,418,862	-	667,418,862
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	3.00 - 3.625	347,680,000	-	-	347,680,000
เจ้าหนี้อื่นและหนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	-	-	954,883,317	954,883,317

	บาท				
	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามอัตราตลาด	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
<u>สินทรัพย์ทางการเงิน</u>					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	0.125 - 0.75	167,604,336	-	2,802,649	170,406,985
ลูกหนี้การค้า	-	-	-	273,464,933	273,464,933
เงินลงทุน	-	-	-	10,044,567,850	10,044,567,850
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.50 - 8.00	-	45,000,000	-	45,000,000
<u>หนี้สินทางการเงิน</u>					
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น					
จากสถาบันการเงิน	2.07 - 3.30	86,091,241	1,700,000,000	-	1,786,091,241
เจ้าหนี้การค้า	-	209,395,421	-	-	209,395,421
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.00 - 4.50	-	76,100,000	-	76,100,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	4.00 - 4.50	-	683,168,862	-	683,168,862
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	3.00 - 3.625	160,040,000	-	-	160,040,000
เจ้าหนี้อื่นและหนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	-	-	217,880,716	217,880,716

	บาท				
	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามอัตราตลาด	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
<u>สินทรัพย์ทางการเงิน</u>					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	0.125 - 0.75	146,819,185	-	4,797,798	151,616,983
ลูกหนี้การค้า	-	-	-	298,936,082	298,936,082
เงินลงทุน	-	-	-	8,739,015,834	8,739,015,834
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.50 - 8.00	-	45,000,000	-	45,000,000
<u>หนี้สินทางการเงิน</u>					
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น					
จากสถาบันการเงิน	2.85 - 3.45	17,677,477	1,860,000,000	-	1,877,677,477
เจ้าหนี้การค้า	-	-	-	201,886,549	201,886,549
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.00 - 4.50	-	56,200,000	-	56,200,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	4.00 - 4.50	-	667,418,862	-	667,418,862
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	3.00 - 3.625	347,680,000	-	-	347,680,000
เจ้าหนี้อื่นและหนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	-	-	237,215,696	237,215,696

36.3 ความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ

บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้า เงินให้กู้ยืม ระยะสั้นและระยะยาวแก่บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการ กำหนดให้มีนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม ดังนั้น บริษัทไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ดังกล่าว นอกเหนือไปจากที่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญไว้แล้ว

36.4 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทและบริษัทย่อยไม่มีความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในสกุลเงินตรา ต่างประเทศ เนื่องจากธุรกรรมทางการค้าของบริษัทและบริษัทย่อยทำธุรกิจภายในประเทศ

36.5 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

บริษัทและบริษัทย่อยมีการควบคุมความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่อง โดยการรักษาระดับของ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของบริษัทรวมทั้งจัดหางบการเงินสินเชื่อ ระยะสั้นจากสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อสำรองในกรณีที่มีความจำเป็นและเพื่อลดผลกระทบจากความ ผันผวนของกระแสเงินสด

36.6 มูลค่ายุติธรรม

ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่แสดงไว้ในงบการเงินมีอัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาดหรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด ฝ่ายบริหาร ของบริษัทเชื่อว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินดังกล่าวจะไม่แตกต่างอย่างเป็น สาระสำคัญกับมูลค่าตามบัญชี

37. มาตรฐานการบัญชีปรับปรุงใหม่ที่ยังไม่มีผลบังคับใช้ในปีปัจจุบัน

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้ มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและการตีความ มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงใหม่

โดยมีผลบังคับใช้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 เป็นต้นไป มีดังต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การนำเสนองบการเงิน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินค้าคงเหลือ
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบกระแสเงินสด
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลง ประมวลการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ภาษีเงินได้
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาเช่า
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือ จากรัฐบาล
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตรา แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือ กิจการที่เกี่ยวข้องกัน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 26 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การบัญชีและการรายงาน โครงการ ผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจ ที่เงินเฟ้อรุนแรง
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง กำไรต่อหุ้น
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ประมวลการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง เกษตรกรรม
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรวมธุรกิจ
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาประกันภัย

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและ การดำเนินงานที่ยกเลิก
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 6 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การสำรวจและประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบการเงินรวม
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การร่วมการทำงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียใน กิจการอื่น
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ความช่วยเหลือจากรัฐบาล-กรณีที่ไม่ใช่ ความเกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรม ดำเนินงาน
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน-สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้เช่า
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ภาษีเงินได้-การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทาง ภาษีของกิจการหรือของผู้ถือหุ้น
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่สร้างขึ้นตาม รูปแบบกฎหมาย
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทาน บริการ
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้-รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการ โฆษณา
การตีความมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-ต้นทุนเว็บไซต์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจาก การรีดถอน การบูรณะและหนี้สินที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกัน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วย สัญญาเช่าหรือไม่

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สิทธิในส่วนได้เสียจากกองทุนการรื้อถอน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560)	การบูรณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
	เรื่อง การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560) เรื่องการรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการค้ำประกัน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 14 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของรายการเหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2560) เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การขายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดให้เจ้าของ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ต้นทุนการเปิดหน้าดินในช่วงการผลิตสำหรับเหมืองขุดหิน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ

ฝ่ายบริหารของบริษัทและบริษัทย่อยเชื่อว่ามาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ปรับปรุงใหม่ข้างต้นจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ

38. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยกรรมการของบริษัทเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2561